

Põlva valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine

Aruanne

Nimetus: Põlva valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Töö teostaja: OÜ Adepte Ekspert
Reg nr 11453673
Tuukri tn 54, Tallinn 10120
Tel +372 5059914, +372 6732244
E-post info@adepte.ee

Töö tellija: Põlva Vallavalitsus
Reg nr 75038581
Kesk tn 15, Põlva linn, Põlva maakond 63308
Tel +372 799 9470
E-post info@polva.ee

KSH juhtekspert: Piret Toonpere

Töös osalesid: Mihkel Vaarik, Andrus Veschioja, Milena Tae, Janek Kivi, Kadri Tõnsau (kuni 06.2015),
Anni Naaris (kuni 06.2015)

Töö versioon: heakskiitmiseks esitamiseks

Sisukord

Sisukord.....	3
Aruande kokkuvõte ja järeldused	6
1 Üldosa.....	7
1.1 Kavandatava tegevuse eesmärk ja vajadus.....	7
1.2 Osapooled	8
1.3 KSH korraldus ja avalikustamine	8
1.4 Metoodika	9
1.5 Lähtematerjalid	10
1.6 Ülevaade raskustest, mis ilmnesh KSH aruande koostamisel	10
2 Üldplaneeringu seos ülemuslike strateegiliste planeerimisdokumentidega	11
2.1 Riikliku tasandi strateegilised dokumendid	11
2.1.1 Üleriigiline planeering Eesti 2030+	11
2.1.2 Eesti keskkonnanstrateegia aastani 2030	11
2.2 Maakondliku tasandi strateegilised dokumendid.....	12
2.2.1 Põlva maakonnaplaneering 2030.....	12
2.2.2 Põlva maakonna arengukava 2015 – 2020	16
2.3 Kohaliku tasandi strateegilised dokumendid.....	16
2.3.1 Põlva valla üldplaneering ja Põlva linna üldplaneering.....	16
2.3.2 Põlva valla arengukava 2015-2029	16
2.3.3 Põlva valla soojusmajanduse arengukava 2016-2030	17
2.3.4 Põlva valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2015-2027 ...	18
2.3.5 Põlva linna ja Põlva valla ühine jäätmekava aastateks 2011-2020	18
2.4 Olulisemad planeeringud ja projektid valla territooriumil	19
2.4.1 Kehtestatud detailplaneeringud	19
3 Mõjutatava keskkonna kirjeldus	20
3.1 Üldandmed.....	20
3.2 Sotsiaalmajanduslik keskkond	21
3.2.1 Asustuse paiknemine ja elanikkonna struktuur	21
3.2.2 Majanduslik ja ühiskondlik tegevus	21
3.2.3 Teedevõrk	22
3.3 Looduskeskkond.....	23
3.3.1 Maastik.....	23
3.3.2 Aluspõhi ja hüdrogeoloogilised tingimused.....	23
3.3.3 Põhjaveelarud	24
3.3.4 Pinnaveed.....	24

3.3.5	Looduskaitseobjektid	25
3.3.6	Loomastik.....	27
3.3.7	Rohevõrgustik	27
3.3.8	Maavarad	28
3.4	Ajaloolis-kultuuriline keskkond.....	29
3.4	Olulisemad keskkonnaprobleemid piirkonnas.....	33
3.4.1	Jääkreostus.....	33
3.4.2	Paisud ja nendega seotud veekogud	33
3.4.2.1	Põlva paisjärv	34
3.4.3	Plaki järv	35
4	Kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju analüüs.....	36
4.1	Mõjud looduskeskkonnale	36
4.1.1	Mõju elurikkusele, taimestikule, loomastikule	36
4.1.2	Mõju rohevõrgustikule.....	36
4.1.3	Mõju looduskaitsealadele ja –objektidele	37
4.1.4	Natura hindamine	37
4.1.4.1	Informatsioon kavandatava tegevuse kohta	37
4.1.4.2	Mõjupiirkonda jäävate Natura alade iseloomustus.....	37
4.1.4.3	Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura-aladele.....	38
4.1.4.4	Natura eelhindamise tulemused ja järeldus	40
4.1.5	Mõju voolu- ja seisuveekogudele ning nende kalda kaitsevööndite säilimine.....	40
4.1.6	Mõju põhjaveele	42
4.1.6.1	Põhjavee reostuskaitse	42
4.1.6.2	Joogivee kättesaadavus	43
4.1.7	Väärtuslikud põllumajandusmaad ning nende säilimine	43
4.2	Mõjud tehiskeskkonnale	44
4.2.1	Eriotstarbelisest maakasutusest tulenevad mõjud.....	44
4.2.1.1	Riigikaitse ehitiste paiknemine ja nendest tulenevaid piirangud	44
4.2.1.2	Maavarade kasutamine.....	44
4.2.1.3	Keskkonnamõju omavad tootmisüksused	45
4.2.2	Liikluskorraldus, sh kergliiklus ja planeeringuala läbivad maanteed, raudtee	46
4.2.3	Olulise ruumilise mõjuga ehitised (ORME)	46
4.2.4	Jäätmeäritlus ja jääkreostus	46
4.3	Mõju sotsiaal majanduslikule ja kultuurilisele keskkonnale.....	47
4.3.1	Sotsiaalne infrastruktuur	47
4.3.2	Puhkealad, sh nende paiknemine ja piisavus.....	47

4.3.3	Miljööväärtuslikud alad ja väärtuslikud maastikud	48
4.3.3.1	Miljööväärtuslikud alad.....	48
4.3.3.2	Väärtuslikud maastikud.....	48
4.3.4	Ajaloo- ja kultuurimälestised	49
4.3.5	Inimese tervis ja vara	49
4.3.5.1	Radoonirisk	49
4.3.5.2	Ohtlikud ettevõtted	50
4.3.5.3	Tootmistegevuse ja kütmise mõju õhukvaliteedile	51
4.3.5.4	Liikluse mõju õhukvaliteedile.....	51
4.3.5.5	Tootmistegevuse mõju müratasemetele	52
4.3.5.6	Liikluse mõju müratasemetele.....	52
4.3.5.7	Müra edasisel planeerimisel	53
4.3.5.8	Kliimamuutuste mõju.....	54
4.4	Kaudsed mõjud ja koosmõjude esinemine	54
5	Negatiivse keskkonnamõju vältimise või leevendamise meetmed ning soovitusel planeeringusse.....	56
6	Alternatiivide võrdlemine	58
7	Keskkonnaseire	59
8	KSH aruandele avalikustamisel laekunud ettepanekud.....	60
	Kasutatud materjalid.....	61
	Lisad	63
	Lisa 1. KSH programm koos menetlusedokumentidega.....	63
	Lisa 2. KSH aruande avalikustamine	64
	Ametlikud Teadaanded 07.07.2017	64
	Põlva Vallavalitus 10.07.2017 nr 7-1/17-43-1.....	65
	Põlva valla koduleht	67
	Ajaleht Koit 11.06.2017	68
	Avaliku arutelu protokoll.....	69
	Lisa 3 KSH aruandele avalikustamise käigus laekunud ettepanekud	89
	Maa-amet 07.08.2017 nr 6-3/17/12168-3.....	92
	Lisa 4 KSH aruande heakskiitmine	95

Aruande kokkuvõte ja järeldused

Põlva valla üldplaneeringu koostamine algatati Põlva Vallavolikogu 05.05.2014 otsusega nr 1-3/21. Sama otsusega on algatatud ka Põlva valla üldplaneeringu KSH koostamine. Käesolev KSH aruanne on koostatud lähtuvalt KSH programmist, mis kiideti heaks Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni poolt 26.06.2015 kirjaga nr PVV 6-8/15/14507-2.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on arvestada keskkonnakaalutlusi üldplaneeringu koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja edendada säästvat arengut.

Üldplaneeringu peamised eesmärgid on valla territooriumi arengu põhisuundade ja tingimuste määramine, aluste ettevalmistamine detailplaneeringute kohustusega aladel ja juhtudel detailplaneeringute koostamiseks ning detailplaneeringu kohustuseta aladel maakasutus- ja ehitustingimuste seadmine.

Üldplaneeringu koostamisel on tuginetud varasemalt koostatud riiklikele, maakondlikele ja kohalikele planeerimisdokumentidele, kasutades neid alusinformatsioonina ning vajadusel täpsustades varasemalt välja töötatud lahendusi. Ülevaade üldplaneeringu seostest teiste planeerimisdokumentidega on esitatud ptk 2.

Hindamisprotsessi käigus käsitleti planeeringuala keskkonnatingimusi, mille kirjeldus on esitatud KSH ptk 3. Suured keskkonnaprobleemid Põlva vallas puuduvad.

KSH käigus käsitleti võimalikke alternatiivseid arengustsenaariume, millest antud üldplaneeringu puhul olid asjakohased alternatiiv 0 – koostatavat üldplaneeringut ei kehtestata ning jätkuvad praegused arengusuunad, mis lähtuvad olemasolevatest Põlva linna ja Põlva valla üldplaneeringutest ning alternatiiv I – rakendatakse koostatava üldplaneeringuga kavandatavaid arengusuundi.

Mõjude hindamise tulemusena selgus, et üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju. Erinevaid arengutega kaasnevaid keskkonnamõjusid tuleb teadvustada ning rakendada vajalikke leevendusmeetmeid. Soovitavad leevendavad meetmed võimalike üldplaneeringu elluviimisega kaasnevate negatiivsete mõjude vältimiseks ja leevendamiseks on esitatud ptk 5.

Üldplaneeringu lahendus võimaldab olemasoleva rohevõrgustiku toimimist ning väärtuslike maastike säilimist, samuti kaitsealuste alade ja objektide säilimist. Keskuste alade arendamine ja tihendamine võimaldab tehnovõrkude optimeerimist ja täiustamist, mille tulemusena infrastruktuuri seisukord paraneb ning kaasneb positiivne mõju.

Planeeringuga kavandatavatel erinevate valdkondade tegevustel on leevendusmeetmete ja maakasutustingimuste järgimisel kumulatiivselt positiivne mõju. Piiriülest keskkonnamõju eeldatavalt ei kaasne.

Arvestades üldplaneeringu üldistusastet tuleb Põlva valla territooriumil edasisel oluliste objektide planeerimisel ja projekteerimisel tähelepanu pöörata võimalikele negatiivsetele keskkonnamõjudele ning potentsiaalsete mõjude esinemise korral teostada keskkonnamõju hindamine.

Keskkonnakomponentide muutuste seiramisel on otstarbekas ühildada tegevus toimiva riikliku seireprogrammiga ning keskkonnalubadest tulenevate seiretega. Valla üldiste ruumilise arengu suundade kaasajastamiseks on oluline üldplaneeringu seadusekohane regulaarne ülevaatus. Täpsema ülevaate seiremeetmetest annab ptk 7.

1 Üldosa

1.1 Kavandatava tegevuse eesmärk ja vajadus

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) objektiks on Põlva valla üldplaneering (ÜP). KSH eesmärgiks on keskkonnakaalutlustega arvestamine üldplaneeringu koostamisel. Hindamise käigus selgitatakse, kirjeldatakse ja hinnatakse planeeringu elluviimisel tekkida võivaid mõjusid keskkonnale samuti keskkonnakaitse tagamist ja säästva arengu printsiipide rakendamist planeeritaval alal.

Põlva valla üldplaneeringu ja selle KSH koostamine algatati Põlva Vallavolikogu 05.05.2014 otsusega nr 1-3/21 võttes aluseks planeerimisseaduse § 8 lõike 9 ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju juhtimissüsteemi seaduse § 31 punkt 1, § 33 lõige 1 punkt 2, § 33 lõige 6, § 34 lõige 1, § 35 lg 2. Üldplaneeringu lähteseisukohad on kinnitatud Põlva Vallavolikogu otsusega 08.10.2014 nr 1-3/34.

Üldplaneeringu eesmärkideks on:

- 1) Põlva valla ruumilise arengu põhimõtete edasine kujundamine.
- 2) Maa- ja veealade üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste, sh maakasutuse juhtotstarvete ning hoonestuse kõrguslike- ja kauguslike piirangute määramine.
- 3) Valla arenguks oluliste sotsiaalobjektide ja üldkasutatavate maade asukoha määramine.
- 4) Asustuse ja ettevõtluse arengu suunamine.
- 5) Detailplaneeringu koostamise kohustusega alade ja juhtude määramine.
- 6) Miljööväärtuslike hoonestusalade ja maastike kaitse- ja kasutamistingimuste seadmine.
- 7) Põhiliste teede ja tehnorajatiste asukoha määramine.
- 8) Puhke- ja virgestusalade määramine.
- 9) Ranna ja kalda piiranguvööndi ning ehituskeeluvööndi täpsustamine.
- 10) Ettepanekute tegemine kaitse alla võetud maa-alade ja üksikobjektide kaitsereežiimi täpsustamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks.

Valla üldplaneeringu koostamise vajadus tuleneb otseselt planeerimisseadusest. Samuti määrab planeerimisseadus üldplaneeringu ülesanded.

Üldplaneeringu kaaseesmärk on koondada ja täpsustada Põlva valla erinevaid eluvaldkondi kajastav digitaalne kaardi- ja kohtteabematerjal, mis on pädevaks aluseks maakasutuse jt ressursside säästvaks juhtimiseks ja haldamiseks ning edasiste planeeringute koostamiseks.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise metoodikast tulenevalt tuleb hindamise käigus analüüsida kavandatud tegevuse alternatiivseid arengutsenaariumeid. KSH-s hinnatavad alternatiivid peavad olema reaalsed. Et alternatiivid oleksid reaalsed, peaksid need vastama õigusaktidele, olema tehniliselt teostatavad ning võimaldama kavandatava tegevuse eesmärgi saavutamist mõistliku aja ja vahenditega (Peterson, 2007).

Koostatavale üldplaneeringu eelnõule on võimalik seada alternatiivse lahendusena ainult nn null-alternatiiv ehk hinnata ja võrrelda üldplaneeringu rakendamise keskkonnamõjusid selle suhtes, kui üldplaneering jäetakse realiseerimata. Teiste alternatiivide seadmiseks puudub reaalne strateegiline tahe ja võimalus – üldplaneeringu koostamine on vajalik kohaliku omavalitsuse arendustegevuseks.

Antud juhul on hinnatavaid arengualternatiive kaks:

- Alternatiiv 0 ehk olukord, kus koostatavat üldplaneeringut ei kehtestata ning jätkuvad praegused arengusuunad, mis lähtuvad olemasolevatest kehtivatest üldplaneeringutest.
- Alternatiiv I ehk olukord, kus rakendatakse koostatava üldplaneeringuga kavandatavaid arengusuundi.

1.2 Osapooled

Otsustaja: Põlva Vallavolikogu

KSH koostamise korraldaja: Põlva Vallavalitsus

Järelevalve teostaja: Keskkonnaameti Lõuna regioon

Üldplaneeringu konsultant: OÜ Pärnu Instituut

KSH ekspert: Adepte Ekspert OÜ

Kontaktisik: Piret Toonpere, tel 5059914, e-post piret@adepte.ee

Töögrupi koosseis:

- Piret Toonpere – KSH juhtekspert (KMH 0153) – mõjud looduseskeskkonnale, sh Natura (eel)hindamise koostamine, müra;
- Mihkel Vaarik – keskkonnaekspert– mõjud pinna- ja põhjaveele, sotsiaalmajanduslikud mõjud, jäätmeäitluse mõjud, väärtuslikud põllumaad;
- Andrus Vesioja – keskkonnaspetsialist – mõjud välisõhule;
- Milena Tae – keskkonnaspetsialist – foonikirjelduse koostamine, ülemuslike strateegiliste dokumentide analüüs;
- Janek Kivi – looduskaitse spetsialist – mõju looduseskeskkonnale, KSH kartograafilised tööd.

Asjast huvitatud isikud:

- Põlva Vallavolikogu (algataja ja kehtestaja);
- Põlva Vallavalitsus (üldplaneeringu koostamise korraldaja);
- Keskkonnaameti Lõuna regioon (järelevalvaja);
- Valitsusvälised organisatsioonid ja kodanikeühendused:
 - Eesti Keskkonnaühenduste Koda
- Ametiasutused:
 - Naaberomavalitsused
 - Põlva Maavalitsus
 - Terviseamet
 - Maanteeamet
 - Maa-amet
 - Põllumajandusamet
 - Muinsuskaitseamet
 - Päästeamet.
- Põlva valla elanikud, ettevõtted, asutused ja laiem avalikkus.

1.3 KSH korraldus ja avalikustamine

Üldplaneeringu ja KSH koostamise korraldaja on Põlva Vallavalitsus. Keskkonnamõju strateegilise hindamise viib läbi OÜ Adepte Ekspert. KSH järelevalvaja on Keskkonnaameti Lõuna regioon, kelle ülesandeks on KSH menetluse õigusaktide nõuetele vastavuse kontrollimine ning KSH programmi ja aruande heakskiitmine.

KSH läbiviimine toimus avaliku protsessina. KSH algatamisest teavitati vastavalt nõuetele Ametlikes Teadaannetes, kohalikus ajalehes Põlva Teataja, Põlva valla veebilehel ning huvitatud osapooltele kirjalikult.

KSH programmi koostamisel küsiti seisukohti toonaselt Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioonilt, Kaitseministeeriumilt, Keskkonnaministeeriumilt, Kultuuriministeeriumilt, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt, Põllumajandusministeeriumilt, Siseministeeriumilt, Sotsiaalministeeriumilt, Maanteeameti Lõuna regioonilt, Põllumajandusametilt,

Muinsuskaitseametilt, Terviseameti Lõuna talituselt ning naaberomavalitsustelt. Ametkondade poolt esitatud ettepanekud võeti arvesse KSH programmis.

KSH programmi avalikust väljapanekust ja arutelust teavitati ajalehes Põlva Teataja, Põlva valla ja OÜ Adepte Ekspert veebilehel, Ametlikes Teadaannetes ja huvitatud isikutele kirjalikult. Programmiga sai tutvuda 29.04-15.05.2015 Põlva vallavalitsuses ning veebilehtedel <http://www.adepte.ee> ja <http://www.polva.ee>. Avalikustamise perioodil oli võimalik küsimusi, ettepanekuid ja vastuväiteid esitada Põlva vallavalitsusele.

KSH programmi avalik arutelu toimus 18.05.2015 kell 15.00 Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuses. Avalikustamise käigus laekunud ettepanekute alusel täiendati KSH programmi.

Pärast avalikku arutelu esitas Põlva Vallavalitsus KSH programmi järelevalvajale heakskiitmiseks. KSH programm kiideti heaks Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni poolt 26.06.2015 kirjaga nr PVV 6-8/15/14507-2.

Peale KSH aruande eelnõu valmimist esitati see koos planeeringuga Keskkonnaameti Lõuna regioonile ning teistele asjakohastele asutustele kooskõlastamiseks ja täiendusettepanekute esitamiseks. KSH aruannet täiendati vastavalt laekunud ettepanekutele. Kuna KSH-le seisukohtade esitamine toimud koos ÜP kooskõlastamisega, siis laekusid ettepanekud ühiselt. Kooskõlastamise käigus laekunud ettepanekute ja nende arvestamise ülevaade on esitatud http://www.polva.ee/bw_client_files/polva_linn/public/img/File/Kooskolastuste_koondtbl.pdf

Üldplaneering koos KSH aruandega võeti vastu ja suunati avalikustamisele Põlva Vallavolikogu 29.06.2017 otsusega nr 1-3/22.

Strateegilise planeerimisdokumendi eelnõuga ja KSH aruandega oli võimalik tutvuda avaliku väljapaneku ajal Põlva valla veebilehel <http://www.polva.ee/algatatud-ylldplaneering> või tööaegadel Põlva valla ehitus- ja planeeringuosakonnas (Võru tn 1, Põlva linn) ning lisaks Põlva Vallavalitsuse kantseleis (Kesk tn 15, Põlva linn), Himmaste haruraamatukogus (Keskuse tee 6/2, Himmaste küla) ja Peri haruraamatukogus (Peri külas).

KSH aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi sai esitada kirjalikult avaliku väljapaneku ajal 24.07.2017 – 21.08.2017 aadressile Põlva Vallavalitsus, Kesk tn 15, Põlva 63308 või e-postiga info@polva.ee. KSH aruande kohta laekus parandusettepanek Maa-ametilt.

Üldplaneeringu ja KSH aruande avalik arutelu toimus 08.09.2017 kell 17.00 Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuse salongis (Kesk tn 15, Põlva linn).

Peale KSH aruande täiendamist avalikustamisel laekunud ettepanekutega esitatakse aruanne Keskkonnaameti Lõuna regioonile heakskiitmiseks.

1.4 Metoodika

Keskkonnamõju strateegiline hindamine viiakse läbi lähtudes ÜP ja KSH algatamise ajal kehtinud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest (KeHJS) (RT I 2005, 15, 87).

KSH protsessi saab jagada etappideks:

- KSH eelhindamine otsustaja poolt ja vajadusel KSH protsessi algatamine;
- planeeringu eesmärgi ja sisu määratlemine;
- huvipoolte ja KSH valdkondade määratlemine;
- KSH programmi koostamine ja avalikustamise läbiviimine, vastavalt laekunud ettepanekutele programmis täienduste tegemine;
- KSH programmi heakskiitmine järelevalvaja poolt;
- asjasepuutuva materjali kogumine, tausta kirjeldamine;
- vajalike alusuuringute teostamine;

- alternatiivide püstitamine, hindamine ja võrdlemine;
- leevendavate meetmete väljatöötamine;
- seiremeetmete väljatöötamine;
- KSH aruande koostamine;
- KSH tulemuste arvestamine planeeringu koostamisel;
- KSH aruande avalikustamise läbiviimine, vastavalt laekunud ettepanekutele aruandes täienduste tegemine;
- KSH aruande heakskiitmine järelevalvaja poolt, seire- ja keskkonnatingimuste määramine.

Mõjude hindamisel kasutati keskkonnamõju hindamise üldkasutatavat metoodikat. Metoodilise alusena lähtuti Eesti ja rahvusvahelistest vastavatest kehtivatest õigusaktidest ja teistest adekvaatsetest dokumentidest. Peamiseks metoodiliseks juhendmaterjaliks oli:

- Peterson, K., Kutsar, R., Metspalu, P., Vahtrus, S. ja Kalle, H. 2017. Keskkonnamõju strateegilise hindamise käsiraamat. Keskkonnaministeerium.

Keskkonnamõju hindamisel kasutati olemasolevaid planeeringute, uuringute ja muude allikate materjale. Protsessi käigus tehti koostööd üldplaneeringu konsultandi, vallavalitsuse ametnike ja keskkonnaekspertide vahel.

Hindamisel arvestati ka väljastpoolt planeeringuala tulenevate oluliste mõjudega ning mõjude kumuleerimisega.

Mõju olulisuse hindamisel lähtuti võimalusel Eestis kehtivatest piirnormidest ja normatiivväärtustest. Valdcondades, kus vastavad normid puuduvad toimus hindamine analüüsi, järeldamise ja arutelu teel. KSH protsessi tulemused esitatakse käesoleva aruandena.

1.5 Lähtematerjalid

KSH koostamiselt võeti lähtematerjalideks:

- Põlva Vallavolikogu 05.05.2014 otsus nr nr 1-3/21 “Põlva valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine”;
- Põlva valla üldplaneeringu eelnõu.

1.6 Ülevaade raskustest, mis ilmnescid KSH aruande koostamisel

Olulisi raskusi KSH aruande koostamisel ei esinenud. Tekkinud küsimused lahendati jooksvalt koos üldplaneeringu konsultandi ja vallavalitsuse ametnikega. Viivitusi töö valmimises põhjustas asjaga tegelevate isikute mitmekordne vahetumine töö koostamise perioodil.

2 Üldplaneeringu seos ülemuslike strateegiliste planeerimisdokumentidega

Käesolev peatükk annab ülevaate hinnatava Põlva valla üldplaneeringu seosest ja vastavusest muude riiklike, maakondlike ja kohalike strateegiliste planeerimisdokumentide eesmärkidele ja nõuetele.

2.1 Riikliku tasandi strateegilised dokumendid

2.1.1 Üleriigiline planeering Eesti 2030+

Vastavalt planeerimisseadusele on üleriigilise planeeringu ülesanne muuhulgas säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine, riigi regionaalse arengu kujundamise ruumiliste aluste loomine ning asustuse arengu suunamine.

Planeering „Eesti 2030+“ on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 30.08.2012 korraldusega nr 368.

Kehtiva üleriigilise planeeringuga seatakse eesmärkideks tasakaalustatud ja kestlik asustuse areng, head ja mugavad liikumisvõimalused, varustatus energia-taristuga ning rohevõrgustiku sidusus ja maastikuväärtuste hoidmine.

Üldplaneering järgib üleriigilise planeeringu eesmärke.

2.1.2 Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030

Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 on keskkonnavaldkonna arengustrateegia, mis juhindub Eesti säästva arengu riikliku strateegia „Säästev Eesti 21“ põhimõtetest ja on katusstrateegiaks kõikidele keskkonna valdkonna ala-valdkondlikele arengukavadele, mis peavad koostamisel või täiendamisel juhinduma keskkonnastrateegias toodud põhimõtetest.

Eesti keskkonnastrateegias püstitatud eesmärgid on jagatud nelja plokki:

- Loodusvarade säästlik kasutamine ja jäätmetekke vähendamine

Eesmärgid: Aastal 2030 on tekkivate jäätmete ladestamine vähenenud 30% ning oluliselt on vähendatud tekkivate jäätmete ohtlikkust. Saavutada pinnavee (sh rannikuvee) ja põhjavee hea seisund ning hoida veekogusid, mille seisund juba on hea või väga hea. Maavarade keskkonnasõbralik kaevandamine, mis säästab vett, maastikke ja õhku, ning maapõueressursi efektiivne kasutamine minimaalsete kadude ja minimaalsete jäätmetega. Metsakasutuses ökoloogiliste, sotsiaalsete, kultuuriliste ja majanduslike vajaduste tasakaalustatud rahuldamine väga pikas perspektiivis. Tagada kalapopulatsioonide hea seisund ning kalaliikide mitmekesisus ja vältida kalapüügi kaasnevat kaudset negatiivset mõju ökosüsteemile. Tagada jahilukite ja muude ulukite liikide mitmekesisus ning asurkondade elujõulisus. Keskkonnasõbralik mulla kasutamine. Loodus- ja kultuurimaastike toimivus ja säästlik kasutamine.

- Maastike ja looduse mitmekesisuse säilitamine

Eesmärkideks: Mitmeotstarbeliste ja sidusate maastike säilitamine. Elustiku liikide elujõuliste populatsioonide säilimiseks vajalike elupaikade ja koosluste olemasolu tagamine.

- Kliimamuutuste leevendamine ja õhu kvaliteet

Eesmärgid: Toota elektrit mahu, mis rahuldab Eesti tarbimisvajadust, ning arendada mitmekesiseid, erinevatel energiaallikatel põhinevaid väikese keskkonnakoormusega jätkusuutlikke tootmistehnoloogiasid, mis võimaldavad toota elektrit ka ekspordiks. Energiatarbimise kasvu aeglustamine ja stabiliseerimine, tagades samas inimeste vajaduste rahuldamise, ehk tarbimise kasvu olukorras primaarenergia mahu säilimise tagamine. Kõrvaldada järk-järgult nii tööstusest kui ka kodumajapidamistest osoonikihti kahandavad tehisained. Arendada välja efektiivne,

keskkonnasõbralik ja mugav ühistranspordisüsteem, ohutu kergliiklus (muuta auto alternatiivid mugavamaks) ning sundpendelliiklust ja maanteevedusid vähendav asustus- ja tootmisstruktuur (vähendada transpordivajadust).

- Keskkond, tervis ja elu kvaliteet

Eesmärgid: Tervist säästev ja toetav väliskeskkond. Inimese tervisele ohutu ja tervise säilimist soodustav siseruum. Keskkonnast tulenevate saasteainete sisaldus toiduahelas on inimese tervisele ohutu. Joogi- ja suplusvesi on inimese tervisele ohutu. Aastaks 2030 on likvideeritud kõik täna teadaolevad jääkreostuskolded. Tagada elanike turvalisus ning kaitse nende julgeolekut ohustavate riskide eest.

Üldplaneeringuga kavandatud tegevus ei ole vastuolus Eesti keskkonnastrateegia ja keskkonnategevuskavaga, kui planeerimisprotsessis arvestatakse keskkonnakaalutlustega. Tasakaalustatud arendustegevuse üheks osaks on läbiviidav keskkonnamõju strateegiline hindamine.

2.2 Maakondliku tasandi strateegilised dokumendid

2.2.1 Põlva maakonnaplaneering 2030

Põlva maakonnaplaneeringu 2030+ on kehtestatud maavanema 18.08.2017 korraldusega nr 1-1/17/676. Maakonnaplaneeringusse on üle võetud ja täpsustatud varasemaid teemaplaneeringuid „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnanägemused“ ja „Sotsiaalne infrastruktuur“.

Põlva maakonna ruumilise arengu põhimõtted ja suundumused:

1. Asustuse arengu suunamisel Põlvamaal lähtutakse olemasolevast asustusstruktuurist, see tähendab:

1.1. kasutatakse ära olemasolevaid taristuid ning tihendatakse olemasolevaid kompaktsed ruumistruktuuriga asulaid, suunates arengud nende asulate keskusaladele;

1.2. väärtustatakse olemasolevaid hajusaid asustustustreid maapiirkondades, pakkudes paindlikke ja kogukonnapõhiseid lahendusi teenuste tarbimiseks, et säilitada maapiirkondade suhteline atraktiivsus elukohana;

1.3. väärtustatakse väärtuslikke põllumajandusmaid kui ressursi ning nende eesmärgipärasest kasutusest.

2. Asustuse areng Põlvamaal tugineb olulisel määral väiksemate, kohaliku tasandi keskuste võrgule, lisaks maakonna keskuslinnadele ning väljaspool maakonda paiknevatele, Põlvamaa elanike jaoks tähtsatele keskuslinnadele (eelkõige Tartu, kuid ka Võru ja Otepää).

3. Põlvamaal puudub vajadus täiendavate arengualade määramiseks väljaspool olemasolevaid kompaktsed ruumistruktuuriga asulaid – tegemist on kahaneva rahvastikuga piirkonnaga, kus on otstarbekas eelkõige olemasolevate struktuuride ära kasutamine ja väärtustamine, seda nii elamuarenduses kui ettevõtluses.

4. Põlvamaal puudub vajadus täiendavate suuremate tootmisalade määramiseks, eeldatavalt koondub ettevõtlus- ja tootmistegevus valdavalt olemasolevate keskuste piirkonda, vt ka eelnev punkt. Põlvamaal valdava väikeettevõtluse tingimustes puudub vajadus ka põllumajandustegevusega seotud ettevõtluse jaoks eraldi alade määramiseks maakonnaplaneeringu tasandil.

5. Säilitatakse erinevad ruumiväärtused linnalise ruumistruktuuriga asulates ja maapiirkondades – piisav kompaktsus linnades ja teistes tiheda ruumistruktuuriga keskusasulates ning iseloomulik hajusus maapiirkondades.

6. Liikuvuse suunamisel, sh ühistranspordi korraldamisel, lähtutakse keskus-tagamaa põhistest ühendustest, arvestades sealjuures ka üle maakonna piiri ulatuvaid vajadusi. Teenuste ja töökohtade

kättesaadavus keskuse tagamaa elanike jaoks põhineb, lisaks paindlikele lahendustele ning koha peal olemasolevatele teenustele, vastaval liikuvuskorraldusel.

7. Liikumisvõimaluste tagamise alusena peetakse silmas teedevõrgu heakorda ja täiendamise vajadusi, arvestades maakonnatasandi täpsusastet. Sealjuures kajastatakse teadaolevad põhimõttelised vajadused, kuid täpsemad lahendused igal konkreetsel juhul selguvad täiendavate planeeringute/projektide käigus.

8. Rohelist võrgustikku käsitletakse olulise ressursina, mis kätkeb endas maakonna mainet kujundavaid loodusväärtusi, samuti paljusi puhkemajandusele arenguvõimalust pakkuvaid puhkeväärtusi.

9. Puhkeväärtusena on oluline avaliku juurdepääsu võimalus väljakujunenud supluskohtadele.

10. Väärtuslikke maastikke käsitletakse olulise ressursina.

11. Elukeskkonna kvaliteedi tagamisel on oluline roll muuhulgas esteetilistel väärtustel; lisaks looduslikule esteetikale ka inimtekkelise pärandi väärtustamisel. Elukeskkonna esteetilised väärtused hõlmavad nii hajaasustuses kujunenud (küla)maastikulisi tervikuid, linnalises keskkonnas kujunenud iseloomulikke miljöösid kui ka üksikehitiste kõrget arhitektuurset kvaliteeti. Elukeskkonna esteetiliste väärtuste säilimist ja jätkuvust tuleb pidada kvaliteetse elukeskkonna üheks tagatiseks.

12. Maakonna arengu kavandamisel arvestatakse kaitstavate muinsus- ja loodusväärtustega.

13. Maakonna arengu kavandamisel arvestatakse riigikaitseliste huvide ning nendega seotud piirangutega.

14. Maavaradega varustatuse tagamist käsitletakse avaliku huvina, kuid kaevandustegevuse eelduseks saab pidada parimate teadaolevate tehniliste jm võimaluste kasutamist, vähendamaks kaasnevat keskkonnahäiringut nii looduskeskkonnale kui elanikele. Kaevandamisjärgselt tuleb kasutatud alad korrastada, kas loodusliku keskkonna taastumiseks, majandustegevuseks või rekreatsiooniks sobilike aladena.

Maakonnaplaneering viib sisse teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ meetodika alusel määratud väärtuslikud maastikud ja täpsustab nende kasutustingimusi. Põlva valda jäävad I väärtusklassi maastikud „Kiidjärve-Kärsa“ ja „Vana Tartu-Võru maantee e Postitee“.

Tingimused väärtuslike maastike säilimiseks ja väärtuste suurendamiseks:

1. Säilitada tuleb väärtuslike maastike arhitektuuriline ja maastikuline miljöö.

1.1. Uute hoonete ja rajatiste puhul tuleb kaaluda üldplaneeringu raames detailplaneeringu koostamise kohustuse määramist maakonnaplaneeringus toodud juhtudel. Uute hoonete ja rajatiste kavandamise puhul tuleb säilitada olemasolevad väärtused ja sobitada uued elemendid kooskõlas olemasolevatega. Maa sihtotstarbe muutmisel tuleb arvestada, et säiliks olemasolev maastiku muster.

1.2. Uute hoonete ehitamisel või vanade ümberehitamisel tuleb jälgida, et uuendused ei rikuks maastiku üldilmet ning ühtiksid piirkonnale iseloomuliku ehitusstiili ja -traditsiooniga. Oluline on traditsiooniliste mahtude ja õuede struktuuri järgimine.

1.3. Väärtuslikel maastikel ehitamise peamiseks põhimõtteks peab olema ajaloolise asustusstruktuuri hoidmine, võimalusel taastamine ning ajalooliste ehitusjoonte, maastikulise paigutuse, külatüüpide ja hoonete omavahelise paigutusmustriga vastavuse tagamine ajaloolisele üldilmele. Miljöölised väärtused tuleb säilitada oma õiges keskkonnas, s.t mitte näha ette väärtuslike talude, üksikute hoonete või rajatiste ümberpaigutamist;

1.4. Hoida traditsioonilist maakasutust ja maastikke, kus tavapärasest paremini on säilinud asustusstruktuur, teedevõrk ja arhitektuur.

1.5. Hoiduda endiste taluõuede ja talukohtade likvideerimisest, põlispuude raiumine võib toimuda vaid omavalitsuse loal.

1.6. Säilitada ja vajadusel uuendada teeäärsed puuderead, alleed, hekid ning tagada nende hooldatus.

2. Säilitada ja avada silmapaistvalt ilusad vaatekohad.

2.1. Kaaluda üldplaneeringutes ilusate vaatekohtade maa-alade reserveerimist puhkekohtadeks ja avaliku kasutusega aladeks.

2.2. Väärtusliku maastiku hoolduskava või üldplaneeringu koostamisel pöörata tähelepanu puhkekohtadeks ja avaliku kasutusega aladeks määratud vaatekohtade lähipiirkonna arendustegevustele (vaadete avamine ja säilitamine, ehituspiirangud vaadetele ning vaatekohtade taristu (tualetid, prügimajandus, pingid, parkimiskohad jne) arendamisele).

2.3. Säilitada vaated väärtuslikele maastiku elementidele, eriti avalikult kasutatavate teede ääres.

3. Uute rajatiste ja joonehitiste kavandamisel tuleb tagada olemasolevate väärtuste säilimine ning maastikuarhitektuuriline sobivus väärtusliku maastiku ajaloolis-kultuurilise taustaga.

3.1. Maastikul domineerima jäävate objektide (nt tuulegeneraatorite, mobiilsidemastide, vesiehitiste, kõrgepingeliinide jt) kavandamine on üldjuhul keelatud. Erandkorras ehitamise kavandamisel väärtuslikele maastikele tuleb igal konkreetsel juhul lähtuda maastikuanalüüsist.

3.2. Päikesepaneelide (pargi) kavandamisel:

3.2.1. Peamiselt oma majapidamise, tootmiskompleksi, korter- ja ridaelamu või avaliku hoone tarbeks on lubatud päikesepaneelide lokaalne kasutuselevõtmine elamu ja avaliku hoone õuealal ning tootmisterritooriumil.

3.2.2. Mikrotootmiseks kuni 11 kW koguvõimsusega päikesepaneelide paigutamine on lubatud väärtusliku maastiku avamaastikule väljaspool õueala, kui paneelide paigutus maastikul ei too kaasa negatiivset visuaalset mõju ning peegeldused ei ohusta avalikult kasutatavatel teedel liiklejaid. Kohalikul omavalitsusel on vaja selliste päikesepaneelide paigutamiseks kriteeriumid üldplaneeringu koostamisel täpsemalt läbi mõelda ja vajadusel kaaluda maastikuanalüüsi ja/või detailplaneeringu koostamist.

4. Põllumajandusmaad tuleb säilitada avatuna ning soovitatavalt kasutusel olevatena.

4.1. Säilitada põllumajandusmaastike avatus.

4.2. Koostöös maaomanike, taluliitude ja külaliikumise organisatsioonidega ning omavalitsustega tuleb leida võimalusi väärtuslike põllumajandusmaade kasutuses hoidmiseks.

4.3. Hoida korras maaparandussüsteemid.

5. Likvideerida maastike üldilmet kahjustavad varemed jms heakorrastamata objektid.

5.1. Erilist tähelepanu tuleb pöörata väärtuslikele maastikele jäävate asulate heakorra suurendamisele.

5.2. Leida koostöös maaomanikuga lahendusi endiste suurmajandite tootmishoonete (karjalaudad, töökojad jms) heakorrastamiseks või vajadusel lammutamiseks ning nende ümbruse heakorrastamiseks.

6. Väärtuslike maastike ja maardlate kattumisel:

6.1. Maardlate kasutuselevõtul vältida võimalusel alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaaluda eelnevalt kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikukomponentidele.

6.2. Väärtusliku maastiku väärtuste säilimise tagamisega tuleb arvestada kaevandamisloale tingimuste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel. Vajadusel tuleb lisada kaevandamisloale tingimused leevendavate meetmete rakendamiseks.

Maakonnaplaneeringu raames täpsustatakse teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonningimused“ määratud rohelise võrgustiku piire ja kasutustingimusi.

Tingimused rohelise võrgustiku toimimise säilitamiseks:

1. Käesolevas planeeringus esitatud rohelise võrgustiku piire täpsustatakse kohaliku omavalitsuse üldplaneeringutega.

2. Rohelise võrgustiku aladel tuleb üldplaneeringu raames kaaluda detailplaneeringu koostamise kohustuse määramist maakonnaplaneeringus toodud juhtudel.

3. Tuumaladel ja koridorides, kus metsakategooriaks on tulundusmets, võib arendada majandustegevust.

4. Võrgustiku funktsioneerimiseks on vajalik, et looduslike alade osatähtsus tuumalas ei langeks alla 90%.

5. Uue hoonestuse kavandamisel ei tohi üldjuhul läbi lõigata rohelise võrgustiku koridore. Koridori läbilõikamisel tuleb leida samaväärne asenduskoridor.

6. Rohumaadel on koosluse säilitamise huvides vajalik taastada põllumajandustegevus (karjatamine ja regulaarne niitmine).

7. Säilitada tuleb maastikulist ja bioloogist mitmekesisust – metsakooslusi, poollooduslikke ja looduslikke niite ja neid ühendavaid koridore. Oluline on maastikulist mitmekesisust suurendavate põlluservade, kraavide, tee- ja metsaservade ning väikesepinnaliste biotoopide, nagu kivikuhjad ja põlluvahe-metsatukad, hoidmine.

8. Rohelise võrgustiku ja maardlate kattumisel:

8.1. maardlate kasutuselevõtul vältida võimalusel alasid, mis asuvad rohelises võrgustikus. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaaluda eelnevalt kaasnevaid mõjusid rohelise võrgustiku komponentidele.

8.2. rohelise võrgustiku toimimise tagamisega tuleb arvestada kaevandamisloale tingimuste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel. Vajadusel tuleb lisada kaevandamisloale tingimused leevendavate meetmete rakendamiseks.

9. Metsa-, põllu- ja veemajanduse korraldamisel tuleb arvestada rohelise võrgustiku eesmäärke.

10. Kaevandamistegevuse korraldamisel tuleb arvestada rohelise võrgustiku eesmäärke. Maavarade kaevandamisel rohevõrgustiku alal on eesmärk negatiivse keskkonnamõju minimeerimine. Kaevandamise lõppedes tuleb kaevandatud ala korrastada nii, et maastikul oleks eeldused kujuneda vähemalt samaväärseks kaevandamiseelse seisuga.

11. Infrastruktuuriobjektide (eelkõige maanteed) arenduste/rekonstrueerimise korral, mis toimuvad rohevõrgustiku konfliktialadel, tuleb nende objektide kavandamise faasis ette näha toimivad lahendused konfliktide leevendamiseks, kasutades vastavalt vajadusele tee-ehituslikke, liikluskorralduslikke jm asjakohaseid meetmeid.

12. Riigikaitse objektide/alade rajamisel ja korraldamisel tuleb arvestada roheline võrgustiku eesmärgi.

13. Linnalise asustuse ümbruses oleva rohevõrgustiku arendamisel puhkealadeks tuleb lisaks ökoloogilistele aspektidele arvesse võtta ka rohevõrgustiku sotsiaalseid aspekte ning luua võimalused (nt terviserajad arvestades erinevate elanikerühmade vajadusi) inimeste vaba aja veetmiseks looduses, kus selleks on sobivad eeldused.

Põlva valla üldplaneeringuga kavandatud tegevused toetavad Põlvamaa maakonnaplaneeringus 2030 välja toodud arengusuundi ning on sellega omavahel kooskõlas.

2.2.2 Põlva maakonna arengukava 2015 - 2020

Põlva maakonna arengukava üldeesmärk on tingimuste loomine Põlvamaa kui terviku igakülgseks arengu, tuginedes maakonna arengueeldustele ja eripäradele.

Põlvamaa arengustrateegial tunnuslausel „roheline elu“ on kuus tugisammast:

- Looduslähedaste (ehitus)materjalide kasutus ja energiasäästlike lahenduste rakendamine nii ehituses kui mujal: savi, puit, liiv, pilliroog jt ning nende kasutamine ehituses, siseviimistluses, mööblitööstuses jm. Lisaks nn roheliste energiatega (päike, tuul, maasoojus) kasutamine kaasaegsete küttelahenduste väljatöötamisel, liginullenergia- ja passiivmajade ehitamisel jm.
- Nutikas ettevõtlikkus: innovatiivsed ettevõtted, tootearendus ja uued tehnoloogiad, lisandväärtuse kasvatamine, koostöö ekspordis, rohetöökohad, elustiiliettevõtluse arendamine.
- Energia loodusest: mineraalvesi, ravimuda, puhtad põllusaadused ja puhas keskkond, vaimse ja füüsilise energia ammutamine loodusest, loodusturismi arendamine.
- Puhas ja värske toit oma ai(d)ast: kohalik toit, mahetoit, toit talust otse tarbijale.
- Maalähedane elulaad: traditsioonilised maamajapidamised, loomad, põllud, kultuurmaastikud, väikesed, kuid ehedad külad ja elujõulised kogukonnad.
- Arenevad kultuuritraditsioonid: vanade unikaalsete traditsioonide säilitamine ja edasikandmine, teisalt nende interpreteerimine kaasaegses moodsas võtmes.

Üldplaneeringu koostamisel lähtutakse Põlva maakonna arengukava eesmärkidest.

2.3 Kohaliku tasandi strateegilised dokumendid

2.3.1 Põlva valla üldplaneering ja Põlva linna üldplaneering

Põlva valla ning Põlva linna kehtivate üldplaneeringutega on arvestatud uue üldplaneeringu lahenduse välja töötamisel alusinformatsioonina.

2.3.2 Põlva valla arengukava 2015-2029

Vastu võetud Põlva Vallavolikogu 14.10.2015 määrusega nr 24.

Arengukava annab ülevaate tegevusvaldkondade hetkeolukorrast ning arenguvajadustest, määratleb edasise arengu põhieesmärgid ja prioriteedid ning loob raamistiku valla arengu stabiilsele ja järjepidevale koordineerimisele. Peamiseks missiooniks on vallaelanike heaolu suurendamine ja elukvaliteedi tõstmine läbi avalike teenuste arendamise ja elukeskkonna parandamise. Arengu eesmärgid näevad ette, et elukeskkond oleks kvaliteetne, heakorrastatud ja turvaline.

Arengukava koostamise eesmärk on valla arengu põhisuundade valimine, vajalike eesmärkide kaardistamine ning nende saavutamiseks vastavate tegevuste ja põhiinvesteeringute määratlemine

finantskattega. Kuigi arengukavas käsitletakse kogu valla arengut koondatult valdkondade põhiselt, tehakse seda integreeritult. Arengukava pole seadusandlik akt, vaid ühiskondlik kokkulepe valla arenguvajaduste realiseerimiseks.

Järgnevalt on nimetatud üldised strateegilised eesmärgid ja tegevused valdkondade kaupa:

Looduskeskkond - säästlik kasutamine ja keskkonnahoidlik hoiak.

Elukeskkond - kvaliteetne, säästva arengupõhimõtteid arvestav taristu arendamine ja kaasajastamine, sealhulgas energiasäästliku tänavavalgustuse, kergliikluse, energiatõhusa soojamajanduse arendamine. Energia- ja keskkonnasäästliku atraktiivse elamupiirkonna väljaarendamine sisse- ja väljarendamise soodustamiseks.

Haridus - võimaldada vallas kõiki haridustasemeid ning kvaliteetset haridust kaasaegses õpi- ja mängukeskkonnas.

Sotsiaalne keskkond - elanikele on tagatud teenuste kättesaadavus, loodud võimalused toimetulekuks ja aktiivseks eluks, toimub laialdane ennetustöö erinevatele riskigruppidele.

Korraldus - valla elanikel on turvaline elada.

Ettevõtluskeskkond - atraktiivne investoritele ja ettevõtjatele ning õppimisvõimelise tervislikke eluviise harrastava tööjõuressurssi olemasolu. Üleriigilise energiakompetentsikeskuse rajamine.

Turism - vald on tuntud ja kõrge külastatavusega turismipiirkond koos kvaliteetsete tugiteenustega.

Kultuurikeskkond - vallas toimib traditsioonide rikas, aktiivne ja mitmekesine kultuuri- ja spordielu, mis tugineb laiale kandepinnale valla elanike seas.

Tervislik vaba aja veetmine - võimaluste loomine, avaliku kasutusega liikumisalad ja -paigad (sh tervisespordikeskuste ning puhke- ja mänguväljakute arendamine, matka- ja suusaradade laiendamine jpm).

Koostöö - võtmevaldkondade arendamiseks on vaja erinevate tasandite ja sihtgruppide koostööd (sh koostöö kohalikus omavalitsuses kõikidel tasanditel, kogukonna ja ettevõtjatega, rahvusvahelisel ja siseriiklikul tasandil, arendus- ja tugistruktuuride ning teadusasutustega jt).

Põlva valla arengukavaga on arvestatud üldplaneeringu lahenduse välja töötamisel alusinformatsioonina.

2.3.3 Põlva valla soojusmajanduse arengukava 2016-2030

Põlva valla soojusmajanduse arengukava (vastu võetud Põlva Vallavolikogu poolt 10.02.2016 määrusega nr 6) peab aitama vallavolikogu ja -valitsust ratsionaalsete pikaajaliste energiapoliitiliste otsuste vastuvõtmisel.

Soojusmajanduse arengukava eesmärk on määratleda Põlva valla territooriumil asuvate Põlva linna, Mammaste ja Peri küla arenguvisioon ja -suunad soojusenergia tootmisel, jagamisel ja kasutamisel. Hoolikalt planeeritud tegevuste kaudu tagatakse soojusenergia varustuskindlus majanduslikult mõistliku ning elanikkonnale vastuvõetava hinnaga.

Koostatud arengukava on aluseks Põlva valla territooriumil asuvate Põlva linna, Mammaste küla ja Peri küla soojusmajandusliku arengu koordineerimisele.

Üldplaneeringu koostamisel on valla soojusmajanduse arengukavaga arvestatud alusinformatsioonina.

2.3.4 Põlva valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2015-2027

Põlva valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni (ÜVK) arendamise kava on aluseks ÜVK rekonstrueerimisele ja väljaehitamisele Põlva valla ÜVK-ga piiritletud aladel.

Kava ülesanne on piiritleda ÜVK-ga kaetud ala ulatus, anda hinnang ÜVK rajamise maksumuse kohta, näidata üldistes huvides kasutatavad ja tulekustutusvee võtmise kohad ja teised avalikud veevõtukohad. Kava kirjeldab piirkonna sotsiaal-majanduslikku olukorda ning keskkonnaseisundit ning analüüsib piirkonna põhjavee kvaliteeti ja kirjeldab võimalikke veehaarete rajamise võimalusi. Kava määratleb, milline saab olema rahvastiku veetarbimine ÜVK süsteemi väljaehitamise järel ning sellest lähtuvalt kavandab piirkonnas tekkiva reovee puhastusvõimalusi.

Põlva (linna ja lähiala) reoveekogumisala piire on 2016. a muudetud (reoveekogumisala reostuskoormus 30 000 ie, pindala 585,1 ha) vastavalt keskkonnaministri käskkirjale 10.05.2016 nr 1-2/16/433.

Üldplaneeringu koostamisel on valla ÜVK arendamise kavaga arvestatud alusinformatsioonina.

2.3.5 Põlva linna ja Põlva valla ühine jäätmekava aastateks 2011-2020

Jäätmekava analüüsib ühiselt Põlva linna ja valla jäätmehoolduse olukorda, määratleb probleemid ja teadvustab õigusaktidest tulenevad kohustused ning eesmärgid. Jäätmekava on jäätmehoolduse korraldamise ja arendamise alusdokument valla territooriumil ja lähtub valla arengukavast.

Jäätmekava põhieesmärgiks on jäätmehoolduse arendamine, kavandamine ja korraldamine omavalitsuse tasandil, järgides seejuures säästva tootmise ja tarbimise põhimõtteid. Jäätmekava haarab jäätmeliigid, mis on jäätmeseaduse reguleerimisalas, seega nii ohtlikud jäätmed kui ka tavajäätmed.

Jäätmekava kohaselt on vajalikud jäätmemajanduse põhisuunad järgmised:

- Maksimaalne olmejäätmete kohtsorteerimine, jäätmete liigiti kogumine ja taaskasutatavate jäätmete üleandmine taaskasutamiseks, mis omakorda vähendab ladestatavate jäätmete hulka;
- Ohtlike jäätmete ja probleemtoodete jäätmete eraldi kogumine ja üleandmine ning ohtlike jäätmete kogumise konteinerite paigaldamine ettevõtetesse;
- Ehitus- ja lammutusjäätmete eraldamine olmejäätmetest ning kohapealne sortimine ja osaline töötlemine, materjali taasväärtustamine;
- Korraldatud jäätmeveo rakendamine ja võimalikult suure arvu jäätmetekitajate kaasamine korraldatud jäätmekäitlus-süsteemi;
- Jäätmejaamade ja -punktide rajamine tiheasustuspiirkondadesse;
- Biolagunevate jäätmete eraldi kogumine ja kompostimine tekkekohas ning komposti kasutamine;
- Elanikkonna teavitamine ja keskkonnateadlikkuse tõstmine.

Jäätmekava rakendamine aitab vähendada jäätmekäitlusest tulenevat negatiivset keskkonnamõju ning saavutada Põlva valla arengukavas püstitatud eesmärgid. Jäätmekavas sätestatust on lähtutud üldplaneeringu koostamisel alusinformatsioonina.

2.4 Olulisemad planeeringud ja projektid valla territooriumil

2.4.1 Kehtestatud detailplaneeringud

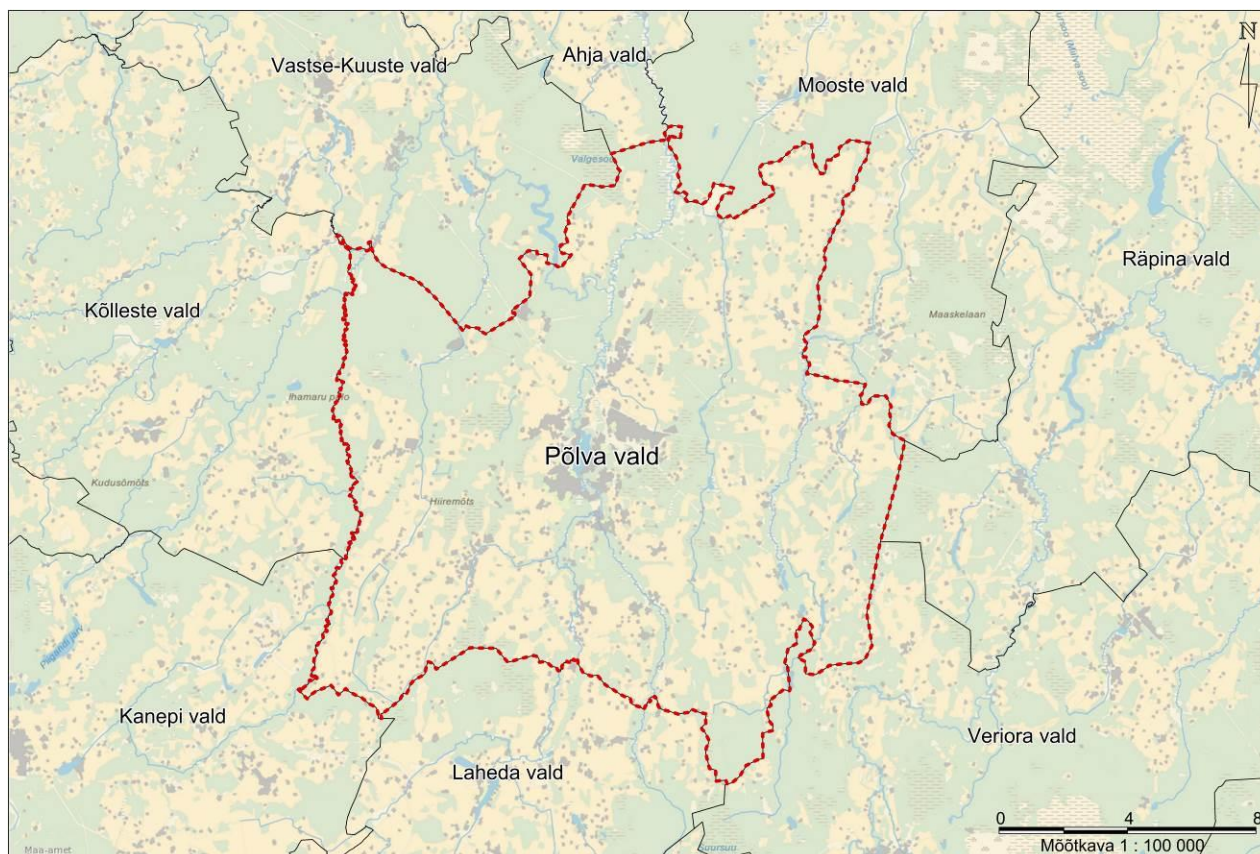
Kehtivate detailplaneeringutega määratud maakasutuse sihtotstarvetega on arvestatud Põlva valla üldplaneeringu lahenduse välja töötamisel ning maa-aladele maakasutuse juhtotstarvete seadmisel jooksvalt.

3 Mõjutatava keskkonna kirjeldus

Käesolev peatükk annab ülevaate kavandatava tegevusega potentsiaalselt mõjutatava ala seisukorrast käesoleval ajal.

3.1 Üldandmed

Keskkonnamõju strateegiline hindamine koostatakse Põlva valla üldplaneeringule ja seega hõlmab hindamine Põlva valla territooriumi (234 km², Joonis 1), mis moodustab 10,8% kogu Põlva maakonna territooriumist.

Joonis 1. Põlva valla paiknemine. Alus: Maa-ameti WMS kaardirakendus.

Põlva vald paikneb Põlva maakonna keskosas ning piirinaabriteks on Laheda, Veriora, Rõpina, Mooste, Ahja, Vastse-Kuuste, Kõlleste, Kanepi vallad. Vallasisene linn Põlva on samal ajal Põlva maakonna keskus.

Põlva valda läbib Tartu-Petseri raudtee. Suurema liiklussagedusega teed on Kanepi – Leevaku, Põlva – Karisilla, Võru – Põlva, Põlva – Saverna, Põlva – Reola. Valla ühendatust riikliku teedevõrguga võib pidada heaks.

Looduskaitse alustest aladest jäävad valla territooriumile Kuulmajärve, Tilleoru, Ahja jõe ürgoru maastikukaitsealad ja Valgesoo looduskaitseala, Ihamaru looduskaitseala ning Kivijärve, Eoste ja Ahja jõe hoiualad. Parkidest on kaitsealused Intsikumu parkmets ja Peri mõisa park. Püsielupaikadest jäävad valla territooriumile Kaitsa harivesiliku püsielupaik, Kivijärve kanakulli püsielupaik ja Naruski kanakulli püsielupaik. Kavandamisel on Ahja püsiksannika püsielupaik. Üksikobjektidest on kaitse all kolm tamme ehk Tilleoru tammed, mänd Oru pettai, mänd „Karo kakutu pettai“, mänd „Kraaviotsa pettai“, Peri tamm, Sooküla kask, Metste rändrahn, Kivijärve rändrahn, Karjala ehk Loigomi kask ja

Himmaste allikad. Lisaks jääb valla territooriumile mitmeid väljapool kaitstavaid alasid paiknevaid kaitstavate liikide leiukohti.

Natura 2000 võrgustiku aladest jäävad Põlva valla territooriumile täielikult või osaliselt Ahja, Valgesoo, Ihamaru-Tilleoru, Kivijärve ja Kuulmajärve loodusasad.

Valla reljeef on valdavalt lainjas tasandik, mida läbivad suhteliselt sügavad ürgorud. Kõrgused merepinnast varieeruvad suures ulatuses ulatudes 35 meetrist Ahja jõe orus valla põhjaosas kuni 104 meetrini valla edelapiiril.

Valla territooriumil paikneb rohkelt järvi, millest 19 (Viira, Kivijärv, Uibujärv, Sikuti, Kogrõjärv, Kükä, Saarjärv, Palojärv, Kõrdsijärv, Kastjärv, Sanksaarõ, Neitsijärv, Pikämäe, Korgõsaarõ, Edejärv, Kalajärv, Plaki, Tagajärv, Kiisa) on looduslikud ning 12 pais- või tehiskärve (Metste, Soe/Latõrna, Oleski, Sika, Põlva, Mõisajärv, Miiaste, Kunna, Peri, Möksi, Kauksi ja nimetu). Jõgedest jäävad valla territooriumile Leevi, Lutsu, Ahja ja Orajõgi.

Kultuurimälestiste riikliku registri järgi (seisuga 17.03.2016) paikneb vallas 157 mälestist (8 ajaloomälestist, 65 arheoloogiamälestist, 31 ehitismälestist, 53 kunstimälestist).

Maardlatest jäävad valla territooriumile Kadaja ja Himmaste liivamaardlad ning Ahja (Ahja-Lutsu, Vanamõisa) ja Riha turbamaardlad.

Põlva valda jäävad Põlva maakonnaplaneeringu kohased väärtuslikud maastikud I-5 (Vana Tartu-Võru maantee ehk Postitee), I-1 (Kiidjärve-Kärsa), II-7 (Tilleorg-Lauriorg), II-8 (Põlva linn- ja selle lähiümbrus) ning rohevõrgustiku tugialad T7 (Ahja jõe ürgorg ja Valgesoo), T8 (Lahojärve), T8 (Võiardi), T9 (Põlva-Vanaküla), T9 (Pragi) ja mitmed rohevõrgustiku koridorid.

3.2 Sotsiaalmajanduslik keskkond

3.2.1 Asustuse paiknemine ja elanikkonna struktuur

Põlva valla elanike arv (01.01.2017) seisuga on 9407 inimest.

Kehtiva Eesti Vabariigi haldusjaotuse järgi asub valla territooriumil vallasisene linn Põlva ja 27 küla. Elanike arvult on suurima elanike arvuga vallasisene linn (5983) ja suuremad külad on Mammaste (638), Himmaste, Rosma ning Peri küla. Valla kogupindalast moodustab ca 53% haritav maa (põld, heinamaa) ning metsamaa 37%.

Valla rahvaarv on viimase viie aasta jooksul näidanud üldist vähenemistrendi. 2016 aastal on esinenud vähene tõus võrreldes eelnevate aastatega. Keskmiselt on rahvaarvu vähenemine olnud ligikaudu 1% aastas. Alates 2010. aastast on valla elanikkond negatiivse loomuliku iibe ja mehhaanilise rände tõttu vähenenud 507 inimese võrra. Elanike vanuselise koosseisu moodustavad tööealised 64%, tööeast nooremad 18,3% ja pensioniealised 17,7%.

Põlva valla elanike arvu vähenemist on prognoositud aastani 2019 keskmiselt 1% aastas, aastatel 2020–2023 keskmiselt 0,5% aastas ning aastatel 2024–2027 rahvaarvu stabiliseerumist. Seega aastaks 2027 on Põlva valla elanike arv ligikaudu 9329 inimest. Rahvastiku prognoosis toodud arvud on hinnangulised ning sõltuvad paljuski piirkonna ning kogu Eesti edasisest majanduslikust ning sotsiaalsest arengust.

3.2.2 Majanduslik ja ühiskondlik tegevus

Äriregistri andmetel on Põlva vallas registreeritud kokku 555 ettevõtet, nendest 340 osaühingut, 8 aktsiaseltsi, 205 füüsilisest isikust ettevõtjat ja 2 mittetulundusühingut (MTÜd), 2 usaldusühingut ja 2 täisühingut. Suur osa ettevõtetest on väikeettevõtted. Suurimad tööandjad on AS Tere, Põlva Tarbijate Ühistu, AS Põlva Haigla, AS Kagu Teed, AS Takeda Pharma, Põlva Agro OÜ, Peri Põllumajanduslik OÜ, Eltam OÜ, Mammaste Metall AS, Zeigeri Veod OÜ jt.

Kõige rohkem tegutseb vallas osäühinguid ja füüsilisest isikust ettevõtjad, kelle levinuimateks tegevusaladeks on jaekaubandus ja hulgimüük; põllumajandussaaduste tootmine, töötlemine ja müük; puidu- ja metsatöötlemine; puhkemajandus; metalli töötlemine; transportteenused jt (Allikas: Põlva valla arengukava aastateks 2014–2029).

2016. aasta 1. jaanuari seisuga moodustas registreeritud töötute osakaal Põlva vallas (267 in) valla elanike arvust ligikaudu 3%.

Valla sotsiaalmajanduslikku olukorda iseloomustab ka vallas sotsiaaltoetusteks makstava summa suurus eelarvest. Toetussummad on aastate lõikes olnud erinevad.

Põlva valla eduka arengu kujunemise üheks põhjuseks on hea liiklusgeograafiline asend. Põlva valda läbivad järgmised tugimaanteed: Võru-Põlva; Põlva-Saverna-Otepää; Põlva-Karisilla-Koidula piiripunkt; Põlva-Reola-Tartu; Kanepi-Põlva-Leevaku-Räpina. Põlva vallas on kaks reisirongipeatust ja läbiv raudtee, mis on suunaga Tartu-Põlva-Petseri (Andmed: Põlva valla arengukava aastateks 2014–2029).

3.2.3 Teedevõrk

Põlva valda läbivate riigiteede andmed on esitatud järgnevas tabelis. Riigiteede pikkus Põlva vallas on 137,261 km.

Tabel 1. Põlva valda läbivad riigiteed. Allikas: <https://teeregister.riik.ee>

Tee number	Nimetus
61	Põlva - Reola
62	Kanepi - Leevaku
64	Võru - Põlva
87	Põlva ringtee
89	Põlva - Saverna
90	Põlva - Karisilla
1802	Visse
1807	Puuri
1821	Põlva ring
1822	Himmaste ring
18107	Põlva - Lutsu
18110	Rosma - Tiike - Leevi
18111	Kiuma - Peraküla
18115	Vooreküla - Puskaru
18117	Kähri - Mustajõe
18149	Adiste - Kooskora
18150	Mooste - Kauksi
18151	Meemaste - Tännassilma
18152	Meemaste - Peri
18153	Peri - Partsi
18155	Kähri - Koorvere
18157	Miiaste - Kanassaare
18158	Holvandi - Partsi
18162	Himmaste - Rasina
18164	Tännassilma - Kiuma
18169	Partsi - Timo
18181	Kärsa - Eoste
18189	Miiaste - Nooritsmetsa

18190	Põlva - Vanaküla
18240	Puskaru - Väimela

3.3 Looduskeskkond

3.3.1 Maastik

Põlva maakond on maastikuliselt mitmekesine, siin on esindatud kõik Lõuna-Eestile omased maastikutüübid: maakonna keskosas Kagu-Eesti lavamaa, lääneosas Otepää kõrgustik, idas Peipsi-äärne madalik ja kaguosas palumaa.

Tuumikalaks on ürgorgudest liigendatud lavamaa, mille kõige silmapaistvamad reljeefivormid on ürgorud. Nende veerudel paljanduvad paljudes kohtades aluspõhja kivimid – Kesk-Devoni ajastu punakad liivakivid. Ürgorgude veerusid liigestavad sagedased lisaorud, mis muudavad maastiku vaheldusrikkaks. Ürgorgudevahelistel lavadel leidub siin-seal soid. Lavamaa lainjaid moreenitasandikke (kõrgus 40–100 m ü.m) liigestavad ürgorud. Ahja ja Võhandu ürgoru veerudel paljandub mitmel pool nn taevaskodadena ja müürmägedena aluspõhja moodustav Kesk-Devoni liivakivi. Pinnakatteks on enamasti karbonaadi-vaene punakaspruun liivsavimureen, liivikuil, mõhnadel ja oosidel sorteerunud liiv ja kruus.

Peipsi-äärse madaliku moodustavad Lämmijärve ja Pihkva järve äärsed madalad alad, mille kõrgus on kuni 40m üle merepinna (Andmed: Põlva maakonnaplaneering).

Põlvamaa mullad on valdavalt väheviljakad (VI–VII hindeklass), parimad neist (V–VI klassi piiril) paiknevad Ugandi lavamaal ja Palumaal. Ülekaalus on pruunid ja heledad kahkjad mullad, nõgudes deluviaalmuldi, kõikjal liivadel on ülekaalus leedemullad.

3.3.2 Aluspõhi ja hüdrogeoloogilised tingimused

Põlva vald asub Lõuna-Eesti Kesk-Devoni lavamaal ning valla kaguosa ulatub Ülem-Devoni avamusalale. Pinnakatteks on valdavalt erineva paksusega moreen, vähemal määral ka jääjärvede setteid. Pinnakatte paksust mõjutab paljuski aluspõhja reljeef, jääaja eelsed ürgorud.

Reljeefilt on piirkond valdavalt lainjas tasandik, mida läbivad suhteliselt sügavad ürgorud. Kõrgused merepinnast ulatuvad 35 meetrist Ahja jõe orus valla põhjaosas kuni 104 meetrini valla edelapiiril. Omapärase reljeefi ja maastikke moodustavad jõorgude paljandid (Taevaskojad jt).

Hüdrogeoloogiliselt on ala vahelduv eeskätt ürgorgude piirkonnas, kus esineb rohkesti allikaid. Põlva vallas kasutatakse Kvaternaari, Kesk-Devoni ning Kesk-Alam-Devoni veekompleksi põhjavett, ülejäänud põhjavee kompleksid lasuvad sügavamal ning vesi on kõrge mineraalainete sisaldusega. Valdavalt kasutatakse tarbeveeks Kesk-Devoni põhjavett.

Kvaternaari veekompleks (Q) toitub peamiselt sademeteveest, suurvee ajal ka pinnaveest. Vesi allub kergesti igasugusele reostumisele.

Kesk-Devoni veekompleks (D2) levib kogu Lõuna-Eestis Liivi lahe ja Peipsi järve vahelisel alal ning on selle piirkonna tähtsaim veevarustusallikas. Veekompleks paljandub vaid kohati 11 sügavamates jõorgudes, mujalt katavad teda Kvaternaarisetted, mille paksus muutub valdavalt vahemikus 5-80 m.

Kesk-Alam-Devoni veekompleks (D2-1). Narva veepideme all lamavad vettandvad peeneteralised nõrgalt tsementeerunud liivakivid ja aleuoliidid savikate ning dolomiidistunud liivakivi vahekihtidega. Lõuna-Eestis ulatub kuni 100 m paksuse Kesk-Alam-Devoni veekompleks lasumissügavus rohkem kui 200 m allapoole merepinda. Vesi on enamasti surveiline, kusjuures survepind ulatub madalamatel aladel üle maapinna, põhjustades kaevude ülevoolu. Vesi on valdavalt mage, mineraalainete sisaldusega 300–500 mg/l.

Hüdrokeoloogilistest tingimustest ning pinnakatte paksusest ja koostisest tulenevalt kuulub Põlva vald peamiselt suhteliselt kaitstud põhjaveega alade hulka. Põlva linn ning samuti Rosma, Peri, Aarna ja Andre (Sika) külad jäävad valdavalt suhteliselt kaitstud põhjaveega alale. Mammaste ja Himmaste küla jäävad peamiselt kaitstud põhjaveega alale. Valla põhjaosas on ka keskmiselt kaitstud ja nõrgalt kaitstud põhjaveega alasid.

3.3.3 Põhjaveevarud

Põlva linnas ja lähiümbruses ning Peri külas on üks veevõrk, mis baseerub Põlva linna edelaosas asuval keskusest läänesuunas asuval Piiri veehaardel. Vett ühisveevarustuse tarbeks võetakse kokku kuuest puurkaevust (katastri nr-id 8573, 8574, 16905, 16906, 26355, 26356). Ühisveevarustuse kaudu saavad vett 5 811 Põlva linna elanikku ehk ligikaudu 97% linna elanikest (Keskkonnanalohendused OÜ 2016).

Põlva vallas on põhjaveevarud ümber hinnatud ja kinnitatud keskkonnaministri 6. detsembri 2016. a käskkirjaga nr 1-2/16/1244 "Põlva ja Valga põhjaveemaardlate põhjaveevaru kinnitamine". Põhjaveevarud on kinnitatud 2043. aasta lõpuni. Hinnati ümber kõik üle 500 m³ ööpäevase tootlikkusega põhjaveehaarde rajamisel ja kasutamisel uuringutega määratud põhjaveevaru vastavalt VeeS § 12 lõikele 4. Vastav põhjaveevarude ümberhindamise aruanne on valminud 2016. a novembris Keskkonnanalohendused OÜ poolt. Aruande kohaselt on arvutuslikult põhjavee tarbevaru Põlva vallasisesele linnale ja selle lähiümbrusele Piiri veehaardest tagatud kuni 2043. aasta lõpuni koguses 2 900 m³/ööp ja Ähniuru veehaardest kuni aastani 2043 koguses 3 120 m³/ööp.

Veekvaliteet on püsinud Põlva valla veehaardetes peamiselt nii Kesk- ja Kesk-Alam-Devoni põhjaveekogumis vastav joogiveeallikana kasutatava põhjavee II kvaliteediklassile ([Sotsiaalministri määrus 02.01.2003 nr 1](#)). Piiri veehaarde Kesk-Devoni ja Kesk-Alam-Devoni põhjaveekogumite puurkaevudes jäävad sulfaadi, raua ja mangaani kontsentratsioonid kohati III kvaliteediklassi ja hägusus ületab kohati III kvaliteediklassi piirnorme. Ähniuru veehaarde Kesk-Devoni põhjaveekogumi puurkaevudes jääb üldraua kontsentratsioon pigem III kvaliteediklassi ja mangaan II kvaliteediklassi. Hägusus ületab kohati III kvaliteediklassi. põhjaveekogumi puurkaevudes jäävad sulfaadi ja raua kontsentratsioonid pigem III kvaliteediklassi ja hägususe näitajad ületavad kohati III kvaliteediklassi piirnorme. Arvestades põhjavee head kaitstust ja veekvaliteedi stabiilsust vaadeldava perioodi jooksul, võib väita, et põhjavee kvaliteet püsib ka arvutusliku aja 2043. a lõpuni. Üksikud kõrvalekalded veekvaliteedis üldraua ja mangaani osas likvideeritakse veetöötlusjaamades. Sulfaatide vastavus joogivee nõuetele saavutatakse eri veekihtide segamise teel (Keskkonnanalohendused OÜ 2016).

3.3.4 Pinnaveed

Tabel 2. Põlva valla suuremad järved. Allikas: EELIS 2016

Nimi	Asukoht	Tüüp	Veepeegli pindala, ha
Põlva järv	Põlva vallasisesene linn, Orajõe küla, Mammaste küla	Paisjärv	35,7
Saarjärv	Tromsi küla	Looduslik järv	11,8
Kauksi järv	Holvandi küla, Miiaste küla, Vanaküla küla	Vanaküla küla	11,3
Pikämäe järv	Uibujärve küla, Partsi küla	Looduslik järv	7,2
Kivijärv	Uibujärve küla	Looduslik järv	6,2
Palojärv	Lutsu küla, Soesaare küla	Looduslik järv	4,3
Oleski lump	Partsi küla	Paisjärv	4,1

Kõrdsijärv	Partsi küla	Looduslik järv	3,4
Sikuti järv	Nooritsmetsa küla	Looduslik järv	3,4
Viira järv	Himmaste küla, Vanaküla küla	Looduslik järv	3,1
Mõisajärv	Partsi küla	Paisjärv	2
Sanksaarõ järv	Himmaste küla, Vanaküla küla	Looduslik järv	1,9
Tagajärv	Aarna küla	Looduslik järv	1,8
Uibujärv	Uibujärve küla	Looduslik järv	1,8
Edejärv	Aarna küla	Looduslik järv	1,6
Kiisa järv	Holvandi küla	Looduslik järv	1,6
Latõrna järv	Miiaste küla	Paisjärv	1,6
Kunna järv	Tännassilma küla	Paisjärv	1,2
Kalajärv	Uibujärve küla, Partsi küla	Looduslik järv	1,1

Tabel 3. Põlva valla suuremad jõed ja ojad. Allikas: EELIS 2016

Nimi	Lähe	Suubla	Pikkus (km)	Valgala pindala (km ²)
Ahja jõgi	Erastvere järv	Emajõgi	107,3	1074,3
Lutsu jõgi	Saarijärv	Ahja jõgi	47,2	221,2
Orajõgi	Mustja küla, Sõmerpalu vald, Võrumaa	Ahja jõgi	45,2	181,1
Leevi jõgi	Õöbikujärv	Ahja jõgi	39,2	163,8
Hatiku oja	Kiuma küla	Ahja jõgi	17,6	34,9
Peri oja	Pikasilla küla	Orajõgi	17,6	24,1
Kooskora oja	Tromsi küla	Ahja jõgi	16,7	40,3
Tännassilma oja	Puskaru küla	Orajõgi	13,2	22,4
Visseoja	Kivijärv	Lutsu jõgi	6,1	10,2
Ihamaru oja	Ihamaru küla	Ahja jõgi	3,5	4,8
Mooste oja (Viisli soo peakraav)	Vargasuu	Lutsu jõgi	10,6	22,8
Kanassaare oja (Võuküla peakraav)	Rehjärve soo	Lipõsilla oja	5,8	10,3
Plaki oja (Põlva peakraav)	Põlva linn	Orajõgi	3,7	<10
Saarijärve peakraav	Tromsi küla	Saarijärv	3,4	10,4

3.3.5 Looduskaitseobjektid

Kaitstavateks loodusobjektideks looduskaitseaduse kontekstis on:

- kaitsealad;
- hoiualad;
- kaitsealused liigid, kivistised ja mineraalid;
- püsielupaigad;
- kaitstavad looduse üksikobjektid;
- kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid.

Nimetatud objektidest jääb Põlva valla territooriumile (EELIS 2016):

Põlva valla territooriumil asuvad järgmised kaitstavad loodusobjektid:

1. Kaitsealad:

- Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala
- Ihamaru looduskaitseala
- Intsikurmu parkmets
- Kuulmajärve maastikukaitseala
- Peri mõisa park
- Tilleoru maastikukaitseala
- Valgesoo looduskaitseala

2. Hoiualad:

- Ahja jõe hoiuala
- Eoste hoiuala
- Kivijärve hoiuala

3. Natura 2000 alad:

- Ahja loodusala
- Akste loodusala
- Ihamaru-Tilleoru loodusala
- Kivijärve loodusala
- Kuulmajärve loodusala
- Valgesoo loodusala

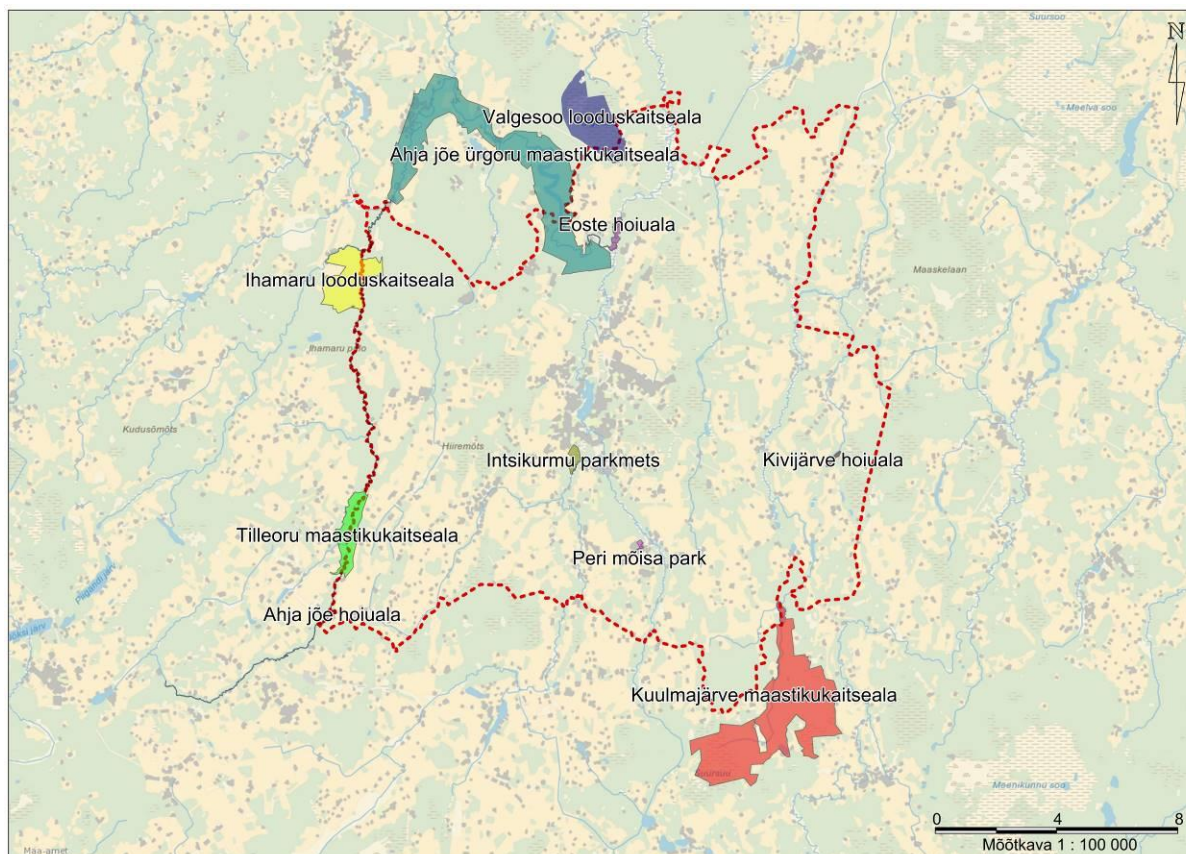
4. Püsielupaigad:

- Kaitsa harivesiliku püsielupaik
- Kivijärve kanakulli püsielupaik
- Naruski kanakulli püsielupaik
- Ahja püsiksannika püsielupaik (kavandatav ala).

5. Kaitsealused üksikobjektid:

- Himmaste allikad
- Karjala kask; Loigomi kask
- Kivijärve rändrahn
- Kolm tamme; Tilleoru tammed (3 puud); Tilleoru 3 tamme "Kolmetamme"
- Mänd "Karo kakutu pettai"; Karo kakutu pettai
- Mänd "Kraaviotsa pettai"; Kraaviotsa pettai
- Mänd Oru pettai
- Peri tamm
- Sooküla kask
- Suur rändrahn; Metste rändrahn.

Lisaks kaitsealustele aladele leidub Põlva vallas mitmeid kaitsealuste liikide leiukohti, mis jäävad väljapoole kaitstavaid alasid. Sellised leiukohad on kantud planeeringu kaardile ning KSH aruandes täiemahulist nimekirja ei esitata.

Joonis 2. Põlva valla hoiu- ja kaitsealad. Allikas: EELIS 2016

3.3.6 Loomastik

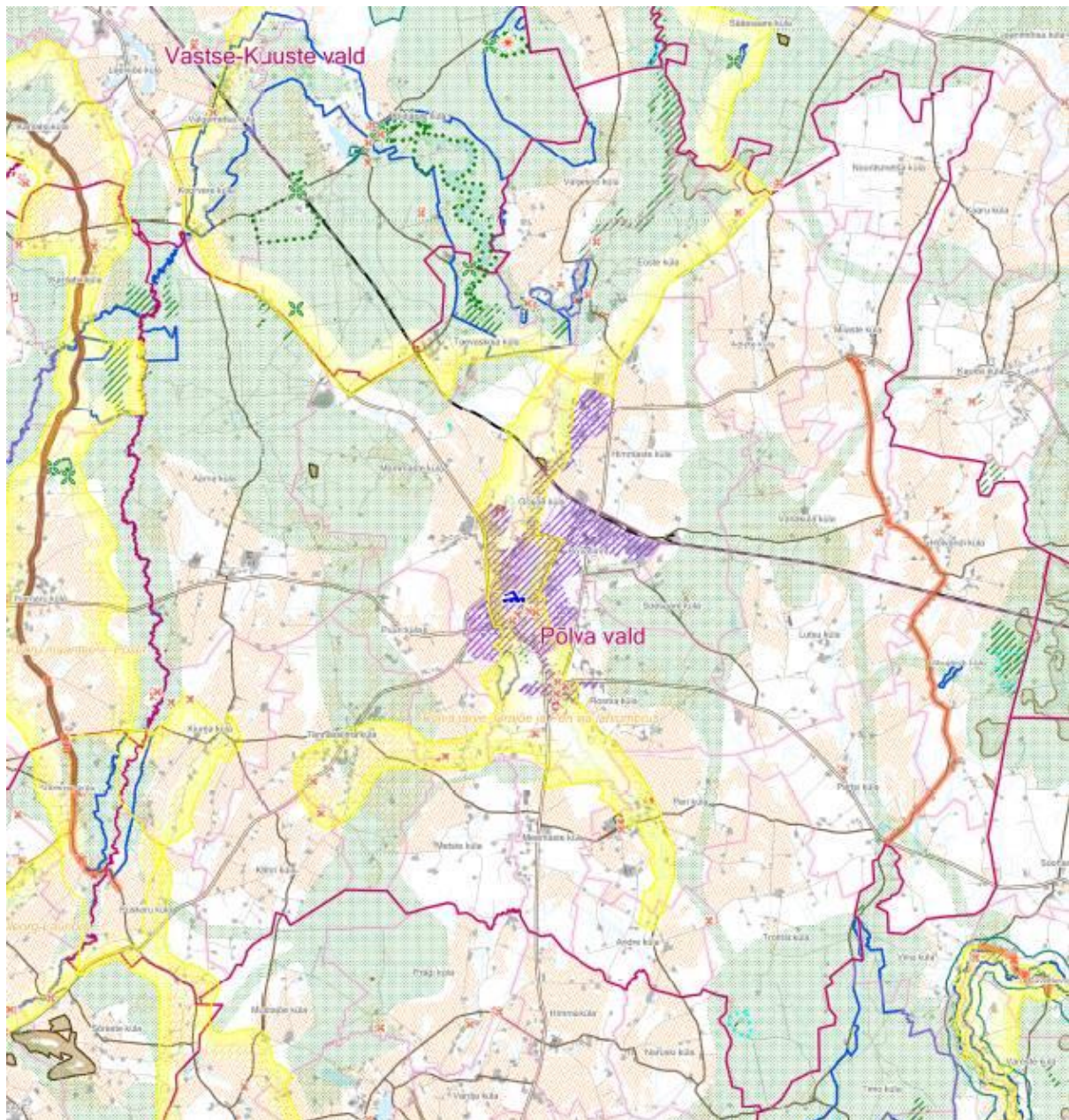
Konkreetsed ülepinnalisi uuringuid Põlva valla loomastiku, selle liigilise koosseisu, arvukuse jms kohta teadaolevalt läbi viidud ei ole. Seetõttu antakse siinkohal ülevaade piirkonna loomastiku kohta peamiselt kaudsete meetodite abil ja sellest sõltuvalt ka vastavas täpsusastmes.

Piirkonna loomastiku liigirikkuse ja liigilise koosseisu määravad üldjoontes ära sealsed looduslikud tingimused, sobivate elu- ja toitumispakade olemasolu. Kuna valla territooriumil asuvad metsamassiivid on suhteliselt hästi ühendatud suuremate looduslike aladega ning piirkonnas leidub lisaks metsadele ka kultuurmaastikku, siis on valla territooriumil tõenäoline enamiku Eestis levinud loomaliikide asurkondade esinemine. Liikidest on esindatud nii inimpelglikumad metsloomad kui ka avatud- ja poolavatud kultuurmaastike liigid.

Ulukite seire andmeid omavalitsuse täpsusega ei koguta ega avaldata. Jahilukite statistika (EELIS, 2015) alusel on Põlva valla territooriumile jäävates jahipiirkondades kütitud viimasel kolmel aastal pea kõiki Eesti jahilukeid (halljänes, valgejänes, hunt, ilves, kobras, kährikkoer, metskits, metsnugis, metssiga, mink, mäger, pruunkaru, põder, rebane).

3.3.7 Rohevõrgustik

Maakonnatasandi roheline võrgustik on määratud Põlva maakonnaplaneeringuga.

MAAKONNAPLANEERINGUGA
KAVANDATAV / MÄÄRATLETAV

Linnalise asustuse ala

Roheline võrgustik

KEHTESTATUD/KOOSTATAVATEST PLANEERINGUTEST
MAAKONNAPLANEERINGU LAHENDUSES KAJASTATAV

Teemaplaneeringust „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnamõjud“.

Ilus vaatekoht

Kaunis teelõik

Väärtuslik maastik

Joonis 3. Põlva valla rohevõrgustik vastavalt maakonnaplaneeringule.

3.3.8 Maavarad

Põlva vallas esineb loodusvaradest turvast ja liiva. Valla territooriumile jäävad keskkonnaregistri maardlate nimistusele kuuluvad järgmised maardlad: Kadaja liivamaardla, Himmaste liivamaardla, Ahja (Ahja-Lutsu, Vanamõisa) turbamaardla ja Riha turbamaardla.

Põlva vallas Kadaja II liivakarjääri mäeeraldisel on a ka kehtiv kaevandamisluba L.MK.PÕ-174838 ning taotlemisel on Himmaste liivakarjääri kaevandamisluba. Põlva vallavolikogu on oma 07.01.2016 otsusega nr 1-4/1 esitanud rea tingimusi, mida tuleb rakendada Himmaste liivakarjääri kaevandamisloa väljastamisel. Käesoleva KSH aruande avalikustamise ajaks puudub omavalitsusel info tingimuste täitmise kohta ning kaevandamise luba väljastatud ei ole. Himmaste liivakarjääri ala paikneb Põlva maakonnaplaneeringuga määratud II klassi väärtuslikul maastikul Põlva järve, Orajõe ja Peri oja lähimbrus.

3.4 Ajaloolis-kultuuriline keskkond

Kokku on Põlva vallas registreeritud 157 riikliku kaitse all olevat kultuurimälestist/arhitektuurimälestist (Tabel 4).

Tabel 4. Põlva vallas paiknevad kultuurimälestised (tabelis ei ole esitatud kunstimälestisi). Allikas:

<http://register.muinas.ee>

Reg. nr	Nimi	Tüüp	Aadress	Liik
27145	Vabadussõja mälestussammas	K	Põlva linn, Põlva linn, Kesk tänav T2 (2)	ajaloomälestis
23811	Kadaja talu küün	K	Vanaküla, Maimu	ehitismälestis
23810	Kadaja talu ait-kuur	K	Vanaküla, Maimu	ehitismälestis
23809	Kadaja talu ait-kelder	K	Vanaküla, Maimu	ehitismälestis
23808	Kadaja talu saun	K	Vanaküla, Maimu	ehitismälestis
23807	Kadaja talu tall-küün	K	Vanaküla, Maimu	ehitismälestis
23806	Kadaja talu sepikoda	K	Vanaküla, Maimu	ehitismälestis
23805	Kadaja talu ait	K	Vanaküla, Maimu	ehitismälestis
23804	Kadaja talu elamu	K	Vanaküla, Maimu	ehitismälestis
23803	Otteni vesiveski kuivati	K	Valgesoo küla, Kiidjärve metskond 55	ehitismälestis
23802	Otteni vesiveski ait	K	Valgesoo küla, Kiidjärve metskond 55	ehitismälestis
23801	Otteni vesiveski pais	K	Valgesoo küla, Otteni veski	ehitismälestis
23800	Otteni vesiveski veekanal sillaga	K	Valgesoo küla, Otteni veski	ehitismälestis
23798	Rosma küla elamu III	K	Rosma küla, Veski tee 8	ehitismälestis
23797	Rosma küla kauplus-elamu II ait-kelder	K	Rosma küla, Veski tee 6	ehitismälestis
23796	Rosma küla kauplus-elamu II	K	Rosma küla, Veski tee 6	ehitismälestis
23795	Rosma küla elamu I kaev	K	Rosma küla, Veski tee 2	ehitismälestis
23794	Rosma küla elamu I kelder	K	Rosma küla, Veski tee 2	ehitismälestis
23793	Rosma küla elamu I tiibhoonega	K	Rosma küla, Veski tee 2	ehitismälestis
23792	Rosma vesiveski laut	K	Rosma küla, Väraska mnt 3	ehitismälestis
23791	Rosma vesiveski elamu	K	Rosma küla, Veski tee 4	ehitismälestis
23790	Rosma vesiveski pais	K	Rosma küla, Veski tee L5	ehitismälestis
23789	Rosma vesiveski	K	Rosma küla, Veski tee 1	ehitismälestis
23788	Peri mõisa viinaköök	K	Peri küla, Pargi tee 3	ehitismälestis

23787	Peri mõisa park ja allee	K	Peri küla, Mõisa tee 10, Peri küla, Mõisa tee 14, Peri küla, Mõisa tee 16, Peri küla, Mõisa tee 20, Peri küla, Mõisa tee 22, Peri küla, Mõisa tee 3, Peri küla, Mõisa tee 5, Peri küla, Mõisa tee 6, ... (14)	ehitismälestis
23786	Peri mõisa ait	K	Peri küla, Mõisa tee 5	ehitismälestis
23785	Partsi mõisa park	K	Partsi küla, 90 Põlva-Karisilla tee, Partsi küla, Karu, Partsi küla, Kuivuse, Partsi küla, Männi, Partsi küla, Mõisaveere, Partsi küla, Partsi Lao, Partsi küla, Partsi saun, Partsi küla, Partsimõis... (9)	ehitismälestis
23784	Partsi mõisa peahoone	K	Partsi küla, Partsimõisa	ehitismälestis
23783	Kähri õigeusu kirik	K	Tännassilma küla, Kähri kirik	ehitismälestis
23782	Põlva kirikuaia piirdemüür	K	Põlva linn, Põlva linn, Kesk tänav T2 (2)	ehitismälestis
23781	Põlva kirikuaed	K	Põlva linn, Kesk tn 2	ehitismälestis
23780	Põlva kirik	K	Põlva linn, Kesk tn 2	ehitismälestis
11534	Ohverdamiskoht	K	Vanaküla, Kadaka	arheoloogiamälestis
11533	Kääbas	K	Holvandi küla, Singa	arheoloogiamälestis
11532	Kääbas	K	Holvandi küla, Kiisa	arheoloogiamälestis
11531	Kääbas	K	Holvandi küla, Kiisa	arheoloogiamälestis
11530	Kääbas	K	Holvandi küla, Kiisa	arheoloogiamälestis
11529	Kääbas	K	Holvandi küla, Kiisa	arheoloogiamälestis
11528	Kääbas	K	Holvandi küla, Kiisa	arheoloogiamälestis
11527	Kääbas	K	Holvandi küla, Järveperve	arheoloogiamälestis
11526	Kääbas	K	Holvandi küla, Järveperve	arheoloogiamälestis
11525	Kääbas	K	Holvandi küla, Järveperve	arheoloogiamälestis
11524	Kääbas	K	Holvandi küla, Singa	arheoloogiamälestis
11523	Kääbas	K	Holvandi küla, Singa	arheoloogiamälestis
11522	Kalmistu	K	Vanaküla, 18157 Miiaste-Kanassaare tee, Vanaküla, Kadaka (2)	arheoloogiamälestis
11521	Ohvrikivi	K	Valgesoo küla, Piiri	arheoloogiamälestis
11520	Ohvrikivi "Tõnisekivi"	K	Andre küla, Kransi	arheoloogiamälestis
11519	Linnus	K	Rosma küla, Ilumetsa metskond 21, Rosma küla, Linnamäe, Rosma küla, Linnamäe tee 11, Rosma küla, Pragi, Rosma küla, Soosaare, Rosma küla, Sulõndu (6)	arheoloogiamälestis
11518	Kääbas	K	Rosma küla, Linnamäe tee 7	arheoloogiamälestis
11517	Kääbas	K	Rosma küla, Linnamäe tee 7	arheoloogiamälestis
11516	Kääbas	K	Metste küla, Rammumetsa,	arheoloogiamälestis

			Rosma küla, Kääpa (2)	
11515	Kääbas	K	Rosma küla, Metsa	arheoloogiamälestis
11514	Kääbas	K	Rosma küla, Metsa	arheoloogiamälestis
11513	Kääbas	K	Rosma küla, Metsa	arheoloogiamälestis
11512	Asulakoht	K	Rosma küla, Linnamäe, Rosma küla, Linnamäe tee 11, Rosma küla, Pragi, Rosma küla, Päkamäe tee 8 (4)	arheoloogiamälestis
11511	Kalmistu	K	Peri küla, Kase, Peri küla, Vaseri (2)	arheoloogiamälestis
11510	Kalmistu	K	Miiaste küla, 62 Kanepi-Leevaku tee, Miiaste küla, Kirsimäe, Miiaste küla, Kirsimäe I, Miiaste küla, Pedo (4)	arheoloogiamälestis
11509	Asulakoht	K	Miiaste küla, 18157 Miiaste-Kanassaare tee, Miiaste küla, Hämalase, Miiaste küla, Kiigemäe, Miiaste küla, Kure, Miiaste küla, Mälksoo, Miiaste küla, Pärna, Miiaste küla, Singa, Miiaste küla, Truubi (8)	arheoloogiamälestis
11508	Kääbas	K	Metste küla, Koolikoha	arheoloogiamälestis
11507	Kääbas	K	Metste küla, Koolikoha	arheoloogiamälestis
11506	Kääbas	K	Metste küla, Koolikoha	arheoloogiamälestis
11505	Kääbas	K	Metste küla, Koolikoha	arheoloogiamälestis
11504	Kalmistu	K	Metste küla, Koolikoha	arheoloogiamälestis
11503	Asulakoht	K	Mammaste küla, Kiigemäe, Mammaste küla, Köstrimäe tee 1, Mammaste küla, Köstrimäe tee 3, Mammaste küla, Madala, Mammaste küla, Pihoveski tee 1, Mammaste küla, Pihoveski tee 2, Mammaste küla, Pihove... (11)	arheoloogiamälestis
11502	Kääbas	K	Kiuma küla, Männikäbi	arheoloogiamälestis
11501	Kääbas	K	Kiuma küla, Männikäbi	arheoloogiamälestis
11500	Kääbas	K	Kiuma küla, Männikäbi	arheoloogiamälestis
11499	Kääbas	K	Kiuma küla, Männikäbi	arheoloogiamälestis
11498	Kääbas	K	Kiuma küla, Männikäbi	arheoloogiamälestis
11497	Kääbas	K	Kiuma küla, Tinsometsa	arheoloogiamälestis
11496	Kääbas	K	Eoste küla, Jooste Jaan Kaha	arheoloogiamälestis
11495	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis
11494	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis

11493	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis
11492	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis
11491	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis
11490	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis
11489	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis
11488	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis
11487	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis
11486	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis
11485	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis
11484	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis
11483	Kääbas	K	Adiste küla, Räpina metskond 55	arheoloogiamälestis
11482	Kääbas	K	Eoste küla, Sambla	arheoloogiamälestis
11481	Kääbas	K	Eoste küla, Mäe	arheoloogiamälestis
11480	Kääbas	K	Eoste küla, Mäe	arheoloogiamälestis
11479	Kääbas	K	Eoste küla, Sambla	arheoloogiamälestis
11478	Kääbas	K	Eoste küla, Sambla	arheoloogiamälestis
11477	Kääbas	K	Eoste küla	arheoloogiamälestis
11476	Kääbas	K	Eoste küla	arheoloogiamälestis
11475	Kääbas	K	Eoste küla	arheoloogiamälestis
11474	Kalmistu "Ristimägi"	K	Eoste küla, Ilumetsa metskond 178	arheoloogiamälestis
11473	Asulakoht "Keldrimägi"	K	Eoste küla, 18181 Kärse-Eoste tee, Eoste küla, Jooste Jaak Plakk, Eoste küla, Kuustu, Eoste küla, Pärna, Eoste küla, Väino (5)	arheoloogiamälestis
11472	Kääbas	K	Aarna küla, Orometsa	arheoloogiamälestis
11471	Kääbas	K	Aarna küla, Orometsa	arheoloogiamälestis
11470	Põlva kirikuaed	K	Põlva linn, F. Tuglase tn 2, Põlva linn, Kesk tn 2 (2)	arheoloogiamälestis
4203	Rosma külakooli hoone	K	Rosma küla, Tiigioru tee 1	ajaloomälestis
4202	Kähri kalmistu	K	Kähri küla, Kähri kalmistu	ajaloomälestis
4201	Põlva kalmistu	K	Põlva linn, Pärna tn 1a	ajaloomälestis
4200	Gustav Adolf Oldekopi (1755-1838) haud	K	Põlva linn, Pärna tn 1a	ajaloomälestis
4199	Jaan Vahtra (1882-1947)	K	Põlva linn, Pärna tn 1a	ajaloomälestis

	haud				
4198	Johannes Käisi (1885-1950) haud	K	Põlva linn, Pärna tn 1a		ajaloomälestis
4197	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	K	Põlva linn, Kesk tn 11c		ajaloomälestis
5173	Jakob mällestussammas, A.Rimm, A.Mänd, 1989 (pronks, graniit)	K	Põlva linn, Kesk tn 15		kunstimälestis

Lisaks on Muinsuskaitseamet teatanud, et Põlva vallas on avastatud rida arheoloogiapärandi objekte, mida ei ole seni veel jõutud mälestisena riigi kaitse alla võtta. Objektid on esitatud järgmises tabelis. Nimetatud objektidel kehtib kuni mälestiseks tunnistamiseni Muinsuskaitseaduse § 40 lg 5 nõue: kinnisasjal, kus Muinsuskaitseameti andmeil võidakse avastada seni teadmata kultuuriväärtusega leid, tuleb enne tööde alustamist teha uuringud. Uuringud tehakse loa taotleja kulul.

Tabel 5. Põlva vallas asuvad arheoloogiapärandi objektid, mida ei ole veel kaitse alla võetud.

Nimi	Maakond	Vald	Küla
linnamägi	Põlva maakond	Põlva vald	Lutsu
libalinnamägi	Põlva maakond	Põlva vald	Lutsu
asulakoht	Põlva maakond	Põlva vald	Himmaste
matusepaik/kalm	Põlva maakond	Põlva vald	Nooritsmetsa
pärimus mägi	Põlva maakond	Põlva vald	Peri
pärimus mägi	Põlva maakond	Põlva vald	Eoste
kivirist	Põlva maakond	Põlva vald	Miiaste
kivirist	Põlva maakond	Põlva vald	Adiste
kalme	Põlva maakond	Põlva vald	Tännassilma
maahaudkalmistu	Põlva maakond	Põlva vald	Mammaste
maahaudkalmistu	Põlva maakond	Põlva vald	Aarna

3.4 Olulisemad keskkonnaprobleemid piirkonnas

3.4.1 Jääkreostus

Ehkki Põlva vallas ei ole ajalooliselt olnud suuri väga keskkonnaohtlikke tööstusettevõtteid ning militaarobjekte, leidub siiski mitmeid alasid, kus pinnas on ohtlike ainetega, peamiselt naftasaadustega, reostunud. Jääkreostusobjektide puhul komplitseerib olukorda ebamäärane vastutus tekkinud keskkonnareostuse eest ning reostunud pinnase koguse hindamise keerukus.

Põlva vallas on EELISE andmetel registreeritud 6 jääkreostusobjekti, nendest nelja puhul on teadaolevalt jääkreostus likvideeritud või ohustatud (vt 4.2.4).

3.4.2 Paisud ja nendega seotud veekogud

Kalade rändeteede avamine on üheks Eesti keskkonnapoliitika eesmärgiks. Sisuliselt tähendab see paisutuse likvideerimist või kalapääsude rajamist. Põlva vallas on ülepinnaline paisude inventuur teostatud 2012. aastal. Toona inventeeriti 15 paisu (Aarna Ahja jõel, Kooskora Kooskora ojal, Kunna Tännassilma ojal, Lutsu Lutsu jõel, Meemaste Orajõel, Miiaste Miiaste kraavil, Partsi Mõisajärve nimeta kraavil, Peri Peri ojal, Põlva Orajõel, Raudsilla Orajõel, Rosma Peri ojal, Sika (Peri) Peri ojal, Tiigi (Orajõe) Orajõel, Tille Ahja jõel, Tilsi Orajõel). Inventuur nägi ette osadele paisudele täiendavate kalapääsude vajadust. Näiteks Aarna paisule on ka 2014 aastal kalapääs rajatud. Paisude kasutustingimusi reguleeritakse vee erikasutuslubadega, mille tingimusi määrab Keskkonnaamet.

Mitmete Põlva valda mõjutavate paisude osas on koostatud eraldiseisvaid uuringuid, hinnanguid ja keskkonnamõjude hindamisi. Käesolev üldplaneeringu KSH käsitleb selliseid töid ainult juhul kui need mõjutavad üldplaneeringuga kavandatavat maakasutust. Muudel juhtudel tuleb järgida vastavates töödes esitatud meetmeid ja soovitusi ning otseselt ei ole tegu tegevustega, mida saaks üldplaneeringus ette näha. Üldplaneeringu maakasutust puudutavaks on Põlva paisjärve küsimused.

3.4.2.1 Põlva paisjärv

Põlva paisjärve osas on Alkranel OÜ koostanud 2011 a töö “Põlva paisjärve tervendamiskava”. Selle kohaselt on Põlva järve kui pinnaveekogu peamiseks mõjutajaks on toiteelementide, lämmastiku ja fosfori, üleliigne sattumine järve vette. Toitained jõuavad järve kas Orajõe veega, linnatänavatelt koguneva sademeveega või järvekallastelt. Saasteallikad on järgmised:

- linnatänavatelt pärit sadeveed, kanalisatsioonisüsteemi avariidega kaasneda võiv reoveesaaste;
- Orajõe valgalal paiknevad saasteallikad – farmid, asulate heitveesuublad;
- atmosfääri kaudu edasi kanduv saaste, mis jõuab vette koos sademetega.

Toitainete rohkus vees avaldub järve kallaste kinnikasvamises, järve madalamates osades taimestiku kasvu ulatumises veepinnale ja vee läbipaistvuse vähenemises. Toitainete üleküllus halvendab järve ökoloogilist seisundit ning võib ohustada suplusvee kvaliteeti. Järve tervendamisel on eesmärgiks vältida kallaste kinnikasvamist ja tagada hea suplusvee kvaliteet. Paisul asub hüdroelektrijaam, millele veekogu tõkestamiseks, paisutamiseks ja hüdroenergia tootmiseks väljastatud vee erikasutusluba on lõppenud.

Järve seisundi parandamiseks nähakse ette järgmiste tegevuste vajadust:

Järve tervendamise I etapis vajalikud tegevused:

- järve kallastel paiknevate ühiskanalisatsiooniga liitmata elamute kogumiskaevude ja reoveekäitluse kontroll, et sulgeda võimalikud reovee sissevoolud järve ja vähendada seeläbi toitainete sissekannet;
- Põlva linnast järve suunatavate sadevete puhastamine enne järve või Orajõkke juhtimist (suunamine läbi õli-mudapüüduuri või looduslähedaste sadeveepuhastuslahenduste kasutamine);
- **Orajõe valgalalt järve jõudva reostuskoormuse vähendamiseks järve sissevoolu ette tiikidega kombineeritud puhastusmärgala rajamine.**

Järve tervendamise II etapis vajalikud tegevused:

- järve puhastamine sinna kogunenud setetest, soovitav on kasutada hüdropumpamist või kasutada ujuvat ekskavaatorit, mis avaldavad järve elustikule oluliselt väiksemat mõju kui järve tühjaks laskmine. Järve settest puhastamiseks on vajalik koostada projekt (teostada ehitusgeodeetilised mõõdistused, mille käigus saab kindlaks määrata täpsed eemaldamist vajavad sette mahud ja välja pakkuda täpsed tehnilised lahendused sette eemaldamiseks.

Eelnevalt nimetatud tegevustest on puhastusmärgala rajamine maakasutuslik tegevus, mida tuleb arvestada ka üldplaneeringu koostamisel st näha antud maakasutusel ette tehnorajatiste rajamise võimalus. Üldplaneering määrab potentsiaalse puhastusmärgala ala maakasutuse juhtotstarbeks puhkeala (P2) ja kompensatsiooniala (K). Mõlema juhtotstarbe puhul on lubatud tehnorajatiste rajamine.

3.4.3 Plaki järv

Plaki järv asub Põlva linna külje all. Plaki järve juhiti pikka aega Põlva olme- ja tööstusreoveed, järv on praeguseks praktiliselt kinnikasvanud ning reostab sekundaarse reostusallikana eesvooluks olevat Orajõe. Järve seisundi hindamiseks ja tervendusettepanekute tegemiseks on 2005 a AS Kibrase poolt koostatud töö „Plaki järve keskkonnauuring“.

Keskkonnaohu esmaseks isoleerimiseks tuleks rajada biotiik (lodu) Plaki järve ning Orajõe vahele, et vähendada reostuse kandumist Plaki järve süsteemist Orajõkke.

Keskkonnaohu kõrvaldamiseks tuleb Plaki järvest jääkreostus eemaldada ning puhastada.

Plaki järve puhastamise/korrastamise tööd saab jagada kolme gruppi (etappi):

- puhasti heitveekraavi korrastamine, biotiigi (lodu) rajamine Orajõe ette
- Plaki järve sissevoolukraavi puhastamine
- Plaki järve puhastamine reostunud mudast/settest.

Plaki järve korrastustööde reaalne elluviimine sõltub eeskätt rahastuse leidmisest. Siiski tuleb **üldplaneeringu koostamises arvestada biotiigi(lodu) rajamisvõimalusega st näha antud maakasutusel ette tehnorajatiste rajamise võimalus. Üldplaneering määrab potentsiaalse biolodu rajamise ala maakasutuse juhtotstarbeks kompensatsiooniala (K). Kompensatsioonialale on lubatud tehnorajatiste rajamine.**

4 Kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju analüüs

Heakskiidetud KSH programmi alusel määratud eeldatavate mõjude kirjeldused keskkonnale on esitatud järgnevates alapeatükkides.

4.1 Mõjud looduskeskkonnale

4.1.1 Mõju elurikkusele, taimestikule, loomastikule

Planeeringuga ei ole kavandatud kontrastseid maakasutamise muutusi, mis võiks põhjustada bioloogilise mitmekesisuse langust. Rakendades põllu- ja metsamajanduses kehtivate õigusaktidega seatud meetmeid eesmärkide saavutamiseks on tagatud liigirikkus ja erinevate populatsioonide jätkusuutlikus.

Oht võib peituda intensiivse põllu- või metsamajanduse tegevuse või tootmise kavandamises. Sellisel juhul on otstarbekas projekti või keskkonnaloa andmise tasandil hinnata konkreetse tegevuse mõjusid keskkonnale. Planeeringute menetlemisel ja ehitusprojektide koostamisel tuleb arvestada kaitsealuste taime- ja loomaliikide teadaolevate elupaikadega. Samuti on uute planeeringute koostamisel looduslikus seisundis aladele soovitatav teostada planeeringu koostamise raames elustiku inventuur.

Üldplaneeringuga kavandatud maakasutus ei põhjusta olulist negatiivset mõju elustiku mitmekesisusele. Üldplaneering arvestab kaitstavate liikide teadaolevate leiukohtadega. Vajalik on arvestada elustiku elupaikade ja kasvukohtade säilitamist projektide ja planeeringute menetlemisel.

4.1.2 Mõju rohevõrgustikule

Roheline võrgustik on ökoloogiline infrastruktuur, mis koosneb tugialadest ning neid ühendavatest koridoridest. Tugialadel asuvad olulised elupaigad ja kasvukohad ning koridorid võimaldavad liikuda erinevatel liikidel ühelt tugialalt teisele. Tugialadele on omane massiivsus, kompaktsus ja looduskaitseväärus, koridorid seovad omakorda tugialad tervikuks, tagades liikide leviku. Rohelise võrgustiku määramise eesmärgiks on tagada ökosüsteemide ja liikide säilimine, looduslike, poollooduslike jt väärtuslike ökosüsteemide kaitsmine ning teadvustada looduse säästliku kasutamise põhimõtteid.

Põlva valla rohevõrgustiku aluse määrab ära Põlvamaa maakonnaplaneering. Rohevõrgustiku elemendid on üle kantud üldplaneeringu maakasutusplaanile ning võrgustikku paiknemist ja sidusust on täpsustatud. Üldplaneeringuga arendustegevuseks reserveeritavad maa-alad jäävad rohelise võrgustiku piiridest välja. Rohevõrgustiku kasutamise tingimused lähtuvad teemaplaneeringus määratud tingimustest ning neidki on parema toimivuse huvides üldplaneeringus täpsustatud. Rohevõrgustikku toetava struktuurina toob üldplaneering sisse kompensatsioonialade mõiste. Kompensatsiooniala eesmärk on üldplaneeringu kontekstis keskkonna iseregulatsiooni toetamine maastiku struktuuri mitmekesisuse kaudu, kaitse puhver inimtegevuse mõjude leevendamiseks. Kompensatsioonialas ei tohi tiheasustusaladel langeda üldmaa ja hajaasustusaladel maatulundusmaa sihtotstarve alla 51 %. Kompensatsioonialade kavandamisel on rohelise võrgustiku sidususele ja toimimisele positiivne mõju.

Aladel, kus rohelise võrgustiku alad ja infrastruktuuri objektid lõikuvad, tekivad niinimetatud konfliktalad. Seda võib täheldada maanteedel liikumisel rohelise võrgustiku koridoridega. Nendes kohtades tuleb metsloomade ja autode kokkupõrgete vältimiseks kasutada hoiatavaid liiklusemärgi ja kiirusepiiranguid.

Üldplaneeringuga kavandatud arendusalad ei lõhu roheline võrgustiku struktuuri, mistõttu ei avaldu olulist negatiivset mõju Põlva vallas roheline võrgustiku säilimisele ning toimimisele. Üldplaneeringus on täpsustatud roheline võrgustiku alade kasutustingimusi ning tingimused tagavad ka edaspidise rohevõrgustiku toimimise.

4.1.3 Mõju looduskaitsealadele ja -objektidele

Üldplaneeringus on looduskaitsealad, hoiualad ja maastikukaitsealad määratud roheline võrgustikku hulka kuuluvaks ning arendustegevust neile aladele ei ole kavandatud. Kaitsealadel on tegevused reguleeritud looduskaitseadusega ja/või kaitse-eeskirjaga. Kaitstava liigi elupaikades ja kasvukohtades väljaspool kaitseala tuleb lähtuda looduskaitseadusest.

Keskkonnaameti andmetel on valla territooriumil moodustamisel ka üks uus püsielupaik. Antud püsielupaiga võimaliku asukohaga on üldplaneeringu koostamisel arvestatud.

Kohaliku kaitse all olevad objektid käesoleval ajal Põlva vallas puuduvad ning üldplaneeringuga täiendavaid objekte kaitse alla ei võeta.

Planeeringuga ei ole kavandatud kontrastseid maakasutamise muutusi, mis võiksid oluliselt mõjutada planeeringuala looduskaitsealasid ja –objekte.

4.1.4 Natura hindamine

Natura hindamisel kasutatakse metoodilise juhendmaterjalina Eesti Keskkonnamõju Hindajate Ühingu poolt 2013. a koostatud juhendit „Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis“. Natura hindamise kontekstis tähendab oluline mõju ala kaitse-eesmärgi kahjustamist (C-258/11, riigikohtu lahend 3-3-1-56-12);

4.1.4.1 Informatsioon kavandatava tegevuse kohta

Põlva valla üldplaneeringu eesmärgid on valla territooriumi arengu põhisuundade ja tingimuste määramine, ehitustegevuse aluste ettevalmistamine detailplaneeringute kohustusega aladel ja juhtudel detailplaneeringute koostamiseks ning detailplaneeringu kohustuseta aladel maakasutus- ja ehitustingimuste seadmine.

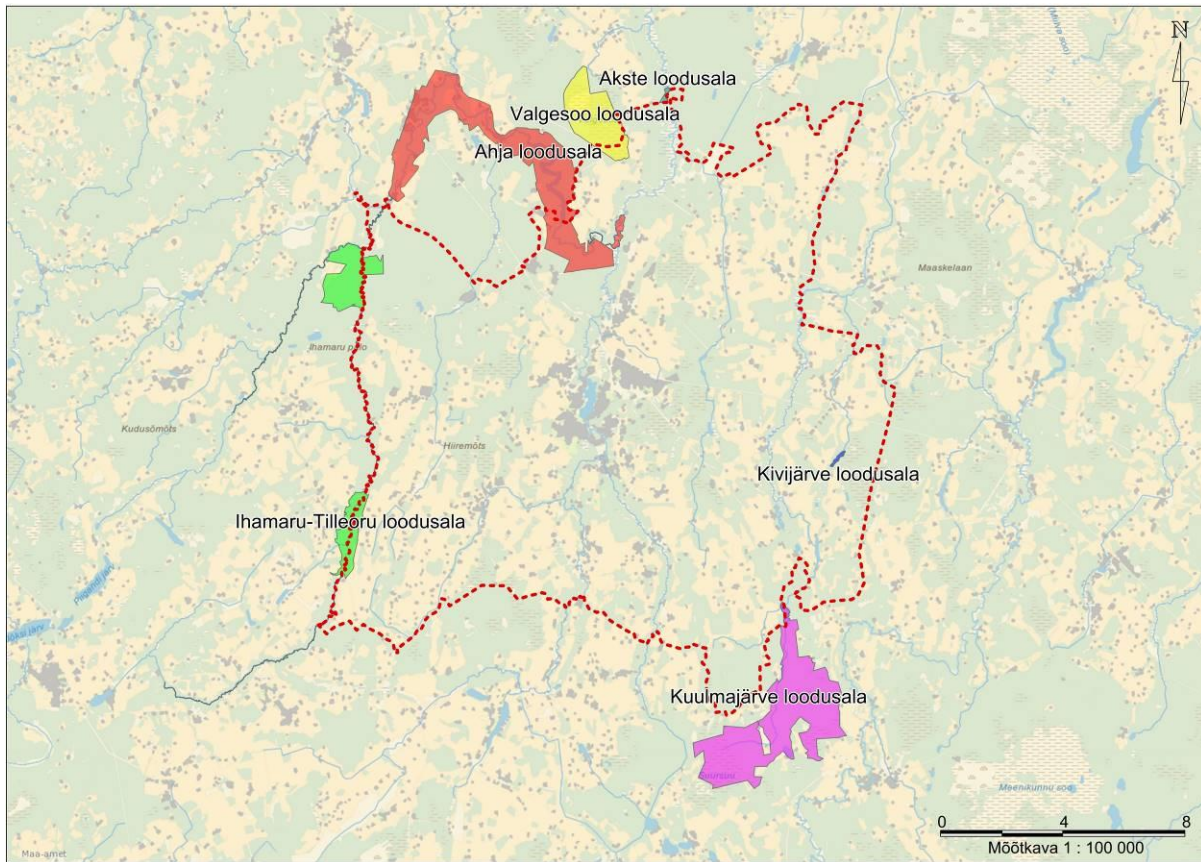
Üldplaneeringuga on hõlmatud kogu Põlva valla territoorium.

4.1.4.2 Mõjupiirkonda jäävate Natura alade iseloomustus

Põlva valla üldplaneeringu mõjuala piirneb Põlva valla territooriumiga. Valla territooriumil paiknevad järgmised Natura 2000 võrgustiku alad:

- Ahja loodusala - kaitstavad elupaigatüübid on jõed ja ojad (3260), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), lamminiidud (6450), allikad ja allikasood (7160), liivakivipaljandid (8220) ja vanad loodusmetsad (*9010); liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on saarmas (*Lutra lutra*), harilik hink (*Cobitis taenia*), harilik võldas (*Cottus gobio*) ja paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*);
- Akste loodusala - liik, mille isendite elupaika kaitstakse, on kollane kivirik (*Saxifraga hirculus*);
- Ihamaru-Tilleoru loodusala - kaitstavad elupaigatüübid on jõed ja ojad (3260), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), allikad ja allikasood (7160), liivakivipaljandid (8220), vanad loodusmetsad (*9010) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080); liik, mille isendite elupaika kaitstakse, on harilik võldas (*Cottus gobio*);
- Kivijärve loodusala - kaitstav elupaigatüüp on huumustoitelised järved ja järvikud (3160);
- Kuulmajärve loodusala - kaitstavad elupaigatüübid on huumustoitelised järved ja järvikud (3160), siirde- ja õõtsiksood (7140), vanad loodusmetsad (*9010), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0);

- Valgesoo loodusala - kaitstavad elupaigatüübid on rabad (*7110), vanad loodusmetsad (*9010) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).

Joonis 4. Natura 2000 võrgustiku alade paiknemine Põlva vallas.

4.1.4.3 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura-aladele

Kavandatud tegevuse mõjude prognoosimine Natura aladele on esitatud Tabel 6.

Tabel 6. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura-aladele.

Strateegilise planeerimisdokumendi ga kavandatud tegevus	Kas kavandatava tegevuse elluviimisel on võimalik avaldada olulist negatiivset mõju ja kas seda on võimalik vältida?	Kas Natura-asjakohane hindamine on vajalik?
Põlva valla ruumilise arengu põhimõtete edasine kujundamine.	Jah Arvestada planeerimisel Natura 2000 võrgustiku alasid ning nendest tulenevaid piiranguid.	Ei Asjakohane hindamine ei ole vajalik
Maa- ja veealade üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste, sh maakasutuse juhtotstarvete ning hoonestuse kõrguslike- ja kauguslike piirangute määramine.	Jah Arvestada planeerimisel Natura 2000 võrgustiku alasid ning nendest tulenevaid piiranguid.	Ei Asjakohane hindamine ei ole vajalik
Valla arenguks oluliste	Jah	Ei

Strateegilise planeerimisdokumendi ga kavandatud tegevus	Kas kavandatava tegevuse elluviimisel on võimalik avaldada olulist negatiivset mõju ja kas seda on võimalik vältida?	Kas Natura-asjakohane hindamine on vajalik?
sotsiaalobjektide ja üldkasutatavate maade asukoha määramine.	Valida asukohad väljapoole Natura 2000 võrgustiku alasid. Kavandatud uued sotsiaalobjektid jäävad väljapoole Natura 2000 alade mõjupiirkonda.	Asjakohane hindamine ei ole vajalik.
Asustuse ja ettevõtluse arengu suunamine.	Jah Valida arendusalade asukohad väljapoole Natura 2000 võrgustiku alasid. Kavandatud uued arengualad jäävad väljapoole Natura 2000 alade mõjupiirkonda ja elamuala võimalik laiendus Ahja looduslal. Ahja looduslal tuleb järgida Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala üldplaneeringus toodud tingimusi.	Ei Asjakohane hindamine ei ole vajalik. Tootmisaladele tootmishoonete rajamisel tuleb arvestada nende keskkonnamõju ning vajadusel viia läbi keskkonnamõju hindamine, sh Natura hindamine kui on oodata ulatusliku mõjula teket. Ahja looduslal tuleb lähtuda Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala üldplaneeringust sh tuleb uut elamualadel koostada detailplaneering ja keskkonnamõju (strateegiline) hindamine, sh Natura hindamine.
Detailplaneeringu koostamise kohustusega alade ja juhtude määramine.	Ei DP kohustuse ja tingimuste määramine ei mõjuta Natura alasid.	Ei Asjakohane hindamine ei ole vajalik.
Miljööväärtuslike hoonestusalade ja maastike kaitse- ja kasutamistingimuste seadmine.	Ei Miljööväärtuslike alade paiknemise ja kasutuse määramine ei mõjuta Natura alasid.	Ei Asjakohane hindamine ei ole vajalik.
Põhiliste teede ja tehnorajatiste asukoha määramine.	Jah Valida asukohad väljapoole Natura 2000 võrgustiku alasid. ÜP ei määra uusi teid või olulisi tehnorajatisi Natura aladele.	Ei Asjakohane hindamine ei ole vajalik
Puhke- ja virgestusalade määramine.	Ei Täiendavate puhke- ja virgestusalade määramine väljapool Natura alasid ei mõjuta loodusalasid.	Ei Asjakohane hindamine ei ole vajalik
Ranna ja kalda piiranguvööndi ning ehituskeeluvööndi täpsustamine.	Jah Natura võrgustikku kuuluvatel vooluveekogudel vältida ehituskeeluvööndi vähendamist ilma kaaluka avaliku huvita.	Ei Asjakohane hindamine ei ole vajalik

Strateegilise planeerimisdokumendi ga kavandatud tegevus	Kas kavandatava tegevuse elluviimisel on võimalik avaldada olulist negatiivset mõju ja kas seda on võimalik vältida?	Kas Natura-asjakohane hindamine on vajalik?
Ettepanekute tegemine kaitse alla võetud maa-alade ja üksikobjektide kaitsereežiimi täpsustamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks.	Ei Planeeringuga ei muudeta kaitsealuste alade ja üksikobjektide kaitsereežiimi.	Ei Asjakohane hindamine ei ole vajalik
Põlva valla erinevaid eluvaldkondi kajastava digitaalse kaardi- ja kohtteabematerjali koondamine ja täpsustamine.	Ei Kaardimaterjali täpsustamine ei mõjuta Natura 2000 alasid.	Ei Asjakohane hindamine ei ole vajalik

4.1.4.4 Natura eelhindamise tulemused ja järeldus

Põlva valla üldplaneeringuga ei ole kavandatud maakasutuse sihtotstarvete muutust aladel, mis võiksid mõjutada valla territooriumil paiknevaid Natura 2000 alasid. Uued elamu- ja tootmisalad on kavandatud asulatesse, mis paiknevad Natura 2000 aladest eemal. Erandina on lähtuvalt Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala üldplaneeringule ette nähtud perspektiivsed uued elamualad Ahja loodusale. **Antud arengualade puhul tuleb koostada detailplaneeringud ja keskkonnamõju strateegilised hindamised, mille raames teostatakse ka Natura asjakohane hindamine.** Üldplaneeringu tasemel kavandatud tegevustega ei ole ette näha negatiivset mõju Natura aladele.

Eelnevast lähtuvalt ei ole tõenäoline otseselt Põlva valla üldplaneeringuga kavandatud maakasutustingimuste seadmisega kaasneva negatiivse mõju avaldamine Natura aladele. Projektide ja kavade korral, millega võib potentsiaalselt kaasneda mõju Natura aladele tuleb teostada Natura hindamine.

4.1.5 Mõju voolu- ja seisuveekogudele ning nende kalda kaitsevööndite säilimine

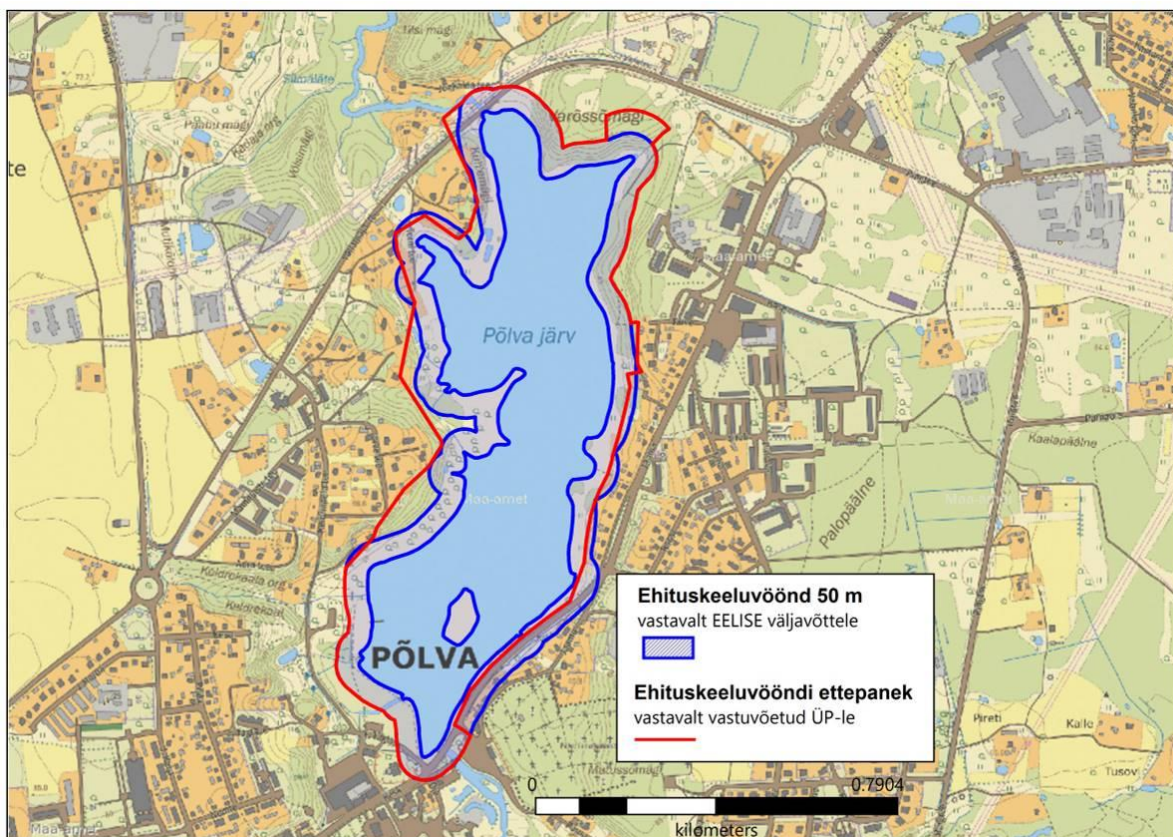
Üldplaneering ei kavanda kontrastseid maakasutuse muutusi voolu- ja seisuveekogude kaldaaladel. Üldplaneering teeb ettepaneku vähendada ehituskeeluvööndit Põlva Paisjärve kaldal. Teistel veekogudel lähtutakse ehituskeeluvööndi määramisel kehtivast õigusest. Põlva Paisjärv jääb tiheasustusalale, kus ehituskeeluvööndi ulatus on 50 m. Metsamaal metsaseaduse tähenduses ulatub ehituskeeluvöönd kalda piiranguvööndi piirini ehk ulatus on 100 m.

Üldplaneeringu kohane Põlva järve kalda ehituskeeluvööndi ulatus (kirjeldus on antud päripäeva põhjaosast, Orajõel asuvast paisust, arvates):

- Kalda ehituskeeluvöönd ulatub tavalisest veepiirist arvates põhja poole Põlva ringteest (riigitee nr 87) kuni üldplaneeringu joonisele kantud liiklusalale ja elamuala piirini või kuni 50 m kauguseni (oleneb kumb tingimus on esimesena täidetud).
- Alates Põlva ringteest (riigitee nr 87) ulatub ehituskeeluvöönd 50 m kaugusele, võimaldamaks ehitamist Mammaste tee 1 katastriüksusele (Põlva linnas) puhastusseadmete kuja ja järve vahelisele alale kohas, kus keskkonnatingimused toetavad hoonestamist. Alale on määratud elamuehituseks kohad, arvestades hoonestuse rajamise võimalusi väljapoole puhastusseadmete kuja ja elamukruntide moodustamise õiguslikke võimalusi. Põlva järve

kaldal on kirjeldatud kohas metsamaa (metsaseaduse § 3 lg 2 tähenduses).

- Alates Mammaste tee 1 katastriüksusest (Põlva linnas) ulatub kalda ehituskeeluvöönd piiranguvööndi piirini (100 m tavalisest veepiirist) kohtades, kus puhastusseadmete kuja kattub kalda piiranguvööndiga ja pole kavandatud elamualasid. Kirjeldatud alal esineb valdavalt ka metsamaad. Ehituskeeluvööndi ulatus on 100 m tavalisest veepiirist kuni Jaama tn 59 katastriüksuse piirini. Põlva järve kaldal on kirjeldatud kohas metsamaa (metsaseaduse § 3 lg 2 tähenduses).
- Alates Jaama tn 59 katastriüksusest kuni Kesk ja Pärna tänavate ristumiseni ulatub ehituskeeluvöönd 50 m tavalisest veepiirist või Põlva paisjärv katastriüksuse välispiirini (oleneb kumb tingimus on esimesena täidetud). Antud kohas toetavad keskkonnatingimused ja olemasolev linnaruum uute ehitiste rajamist. Põlva järve kaldal on kirjeldatud kohas nii metsamaa (metsaseaduse § 3 lg 2 tähenduses) kui ka paikneb väljakujunenud asustus koos hoonestatud maaüksustega.
- Kesk ja Pärna tänavate ristumisest lõunasuunal, kuni Orajõe suubumiseni järve, ulatub ehituskeeluvöönd 50 m tavalisest veepiirist.
- Alates Orajõe suubumisest järve ulatub ehituskeeluvöönd 50 m tavalisest veepiirist kuni Keldrikaela tee 13 katastriüksuseni.
- Alates Keldrikaela tee 13 katastriüksusest Orajõe paisuni (sh Orajõe kalda ehituskeeluvööndini) ulatub kalda ehituskeeluvöönd varem väljakujunenud ehitusjooneni. Kuna alal on olemasolevad elamumaa maaüksused, siis ulatub elamuala ehituskeeluvööndisse.

Joonis 5. Põlva järve ehituskeeluvööndi vähendamise ettepaneku skeem.

Kalda ehituskeeluvööndit võib looduskaitseeaduse kohaselt vähendada, arvestades ranna või kalda kaitse eesmärgi ning lähtudes taimestikust, reljeefist, kõlvikute ja kinnisasjade piiridest, olemasolevast teede- ja tehnovõrgust ning väljakujunenud asustusest.

Taimestik: Ehituskeeluvööndi vähendamise aladel ei esine teadaolevaid kaitsealuste taimeliikide leiukohti ega kõrge väärtusega taimekooslusi.

Reljeef: ÜP ei näe ette eeldust tegevuseks, mis võiks põhjustada kaldavööndi reljeefi muutmist.

Inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine: Ehituskeeluvööndit ei soovita vähendada väiksemaks kui veekaitsevöönd. Tegu on tiheasustusalaga ja reovee kogumisalaga, seega liidetakse potentsiaalsed uusehitused ühisveevärgiga ning pole oodata olulise reostusohu lisandumist järvele.

Asustuse suunamine: Ehituskeeluvööndi vähenduse ettepanekul lähtutakse väljakujunenud ehitusjoonest või maakasutuse loogilisusest. Põlva järve kallastele on kujunenud erilised alad – järve ida ja lääne kallastel on välja kujunenud linnaline elukeskkond (sh rajatud teid ja tehnovõrke). Asjakohane oleks ehituskeeluvööndi vähendamine lähtuvalt väljakujunenud asustusest. Järve põhjakallas on valdavalt looduslikus seisundis, kuna võimalikku ehitamist piiravad puhastusmeetmetest lähtuv kuja. Järve lõuna-edela kallas on linna puhkeala, mis säilitatakse.

Olemasolevad teed ja tehnovõrgud: Ehituskeeluvööndi vähenduse ettepanekul lähtutakse väljakujunenud teedest ja tehnovõrkudest.

Kõlvikute ja kinnisasjade piirid: Kinnistute piiride muutmist, mis võiks kuidagi kaldaala kahjustada, ette ei nähta.

Vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine: Kavandatava tegevusega ei halvendata juurdepääsu rannale. Säilitatakse kallasrada. Suur osa järve kaldaaladest on ette nähtud puhke- või kompensatsiooniala juhtotstarbega, mis tagab kaldaalade hoonestusvabana säilimise.

Ehituskeeluvööndi vähendamine võib toimuda Keskkonnaameti nõusolekul. Ehituskeeluvööndi vähendamiseks esitab kohalik omavalitsus Keskkonnaametile taotluse ja planeerimiseaduse kohaselt vastuvõetud üldplaneeringu. Keskkonnaamet hindab ehituskeeluvööndi vähendamise vastavust ranna või kalda kaitse eesmärgile. Ehituskeeluvööndi laiuse vähendamine jõustub kehtestatud üldplaneeringu jõustumisel.

Üldplaneeringus järgitakse kalda ehituskeeluvööndi määramisel kalda kaitse-eesmärgi ja väljakujunenud asustusstruktuuri. Ehituskeeluvööndi vähendamist ulatuses, mis võiks tuua kaasa olulise keskkonnamõju järvele, ei ole oodata. Lõpliku otsuse ehituskeeluvööndi vähendamise võimalikkuse osas teeb Keskkonnaamet.

4.1.6 Mõju põhjaveele

4.1.6.1 Põhjavee reostuskaitse

Üldplaneeringu koostamise raames on võimalik hinnata kavandatava tegevusega (erineva juhtotstarbega maade kavandamine) kaasneva võimalike täiendavate riskide ja seada tingimusi, mis takistaksid põhjavee kvaliteedi halvenemist. Olemasolevaid probleeme aitab lahendada ühisveevärgi- ja kanalisatsioonilahenduste kavandamine. Ühiskanaliseerimisvõrgu laiendamine ja uute vähendab täiendava reostuse põhjaveele sattumise ohtu. Üldplaneeringuga kavandatakse arendusalasid praegustesse keskustesse või nende kontaktvöönditesse, mis annab võimalust uute alade ühislahendustega ühinemiseks.

Tootmismaade arendamisel ja kasutuselevõtul on vajalik igakordselt kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajadust. Nõrgalt kaitstud või kaitsmata põhjaveega aladel tuleb eelistada tootmist, mis ei oleks potentsiaalselt ohtlik põhjaveele.

Hajaasustuses tuleb kaaluda piirkondlike ühiskanaliseerimise rajamist. Kohtades, kus selle rajamine on põhjendamatult kulukas, tuleb kinnistu omanikul tagada nõuetekohaste kogumiskaevude rajamine ning reovee korrapärane väljavedu reoveepuhastisse või kohtpuhasti toimivus.

4.1.6.2 Joogivee kättesaadavus

Põlva vallas on põhjaveevarud ümber hinnatud ja kinnitatud keskkonnaministri 6. detsembri 2016. a käskkirjaga nr 1-2/16/1244 "Põlva ja Valga põhjaveemaardlate põhjaveevaru kinnitamine". Põhjaveevarud on kinnitatud 2043. aasta lõpuni. Hinnati ümber kõik üle 500 m³ ööpäevase tootlikkusega põhjaveehaarde rajamisel ja kasutamisel uuringutega määratud põhjaveevaru vastavalt VeeS § 12 lõikele 4. Vastav põhjaveevarude ümberhindamise aruanne on valminud 2016. a novembris Keskkonnalahendused OÜ poolt. Aruande kohaselt on arvutuslikult põhjavee tarbevaru Põlva vallasisesele linnale ja selle lähiümbrusele Piiri veehaardest tagatud kuni 2043. aasta lõpuni koguses 2 900 m³/ööp ja Ähniaru veehaardest kuni aastani 2043 koguses 3 120 m³/ööp. Seega on tagatud joogivee kättesaadavus ning olulisi probleeme antud valdkonnas ei ole oodata.

Üldplaneeringuga määratakse piirkonna maakasutuse juhtotstarve. Igasugune arendustegevus (eelkõige tootmis- ja elamualade arendamine) võib keskkonnanõuete mittetäitmisel kaasa tuua ohtu põhjavee kvaliteedile ning seega puhta joogivee kättesaadavusele. Põlva valla territooriumil on põhjavesi valdavalt kaitstud.

Elamumaade arendamisel võib põhjavee seisundile ja seega joogivee kvaliteedile mõju avaldada lokaalsete puurkaevude rajamine, põhjavee tarbimine üle kehtestatud piirnõrmi ning reovee mittenõuetekohane käitlemine. Eeskätt võivad probleemid kaasneda hajaasustuses, kus ei ole võimalik üksikelanuid liita ühisveevärgi süsteemi.

Iga üksikmajapidamise jaoks eraldi rajatud puurkaevud kujutavad põhjavee kvaliteedile suuremat ohtu kui suurema ala tarbeks rajatud üks puurkaev. Iga puurkaev avab põhjaveekompleksi ja ebakorrekse kasutamise või likvideerimise korral, on oht saasteainete sattumiseks kaevu ja seeläbi põhjavee reostumiseks. Seetõttu tuleb puurkaevu rajamisel ja kasutamisel tagada põhjavee kaitse reostuse eest. Selleks tuleb uute puurkaevude puhul kavandada nõuetekohane sanitaarkaitsevöönd ning olemasolevate kaevude puhul tagada sanitaarkaitsevööndite nõuetekohasus. Võimalusel tuleb lahendada uute elamute veevarustus ühisveevärgi baasil.

Üldplaneeringuga on uued elamualad kavandatud peamiselt olemasolevate elamualade tihendamise ja laiendamise läbi. Seega on võimalik uued alad liita olemasolevatesse ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni süsteemidesse.

Üldplaneeringuga kavandatud maakasutus ei suurenda oluliselt põhjavee reostusohu ega veetarbimist juhul kui edasisel planeerimisel ja projekteerimisel järgitakse keskkonnanõudeid. Vajalik on põhjaveele potentsiaalset reostusohu kujutavate tootmisteggevuste kasutuselevõtu korral teostada täiendavad keskkonnamõju hindamised ning kavandada leevendavad meetmed. Ohuks keskkonnale võib kujuneda reovee sattumine pinnasesse, mida on võimalik ära hoida sobiliku reoveekäitlusega. Uute suuremate elamualade puhul tuleb tagada nende veevarustus ühisveevärgist.

4.1.7 Väärtuslikud põllumajandusmaad ning nende säilimine

Väärtuslikku põllumajandusmaad kasutatakse üldjuhul üksnes põllumajanduslikuks tegevuseks, nt põllu- või rohumaana. Eesmärk on hoida väärtuslikud põllumajandusmaad harimiskõlblikud. Planeeringujoonisel on täpsustatud väärtusliku põllumajandusmaa andmeid (nt väärtuslikud põllumajanduslikud maad on välja arvatud tiheasustusega aladelt, üldplaneeringuga reserveeritud elamu-, äri- ja tootmisaladelt). Väärtuslike põllumajandusmaade kasutustingimused lähtuvad eelkõige kehtivast õigusest. Väärtuslik põllumajandusmaa tuleb hoida harimiskõlblik (sh ruumiliselt

killustamata). Üldjuhul ei tohi väärtuslikku põllumajandusmaad metsastada. Päikesepaneelide kavandamisel maastikule tuleb kasutada väheväärtuslikke põllumajandusmaid.

Maardlate kasutuselevõtul tuleb võimalusel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikul põllumajandusmaal. Kaevandamisloa menetluses tuleb vajadusel läbi viia keskkonnamõjude hindamine, kus tuleb kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikule põllumajandusmaale.

Kuna üldplaneeringu ja KSH koostamise ajal ei ole riigi poolt väärtuslike põllumajandusmaade regulatsioon kehtestatud, võib olla vajalik täpsustada peale üldplaneeringu kehtestamist väärtuslike põllumajandusmaade kasutamistingimusi ja kaardikihti.

Üldplaneering ei näe ette ulatuslikku asustuse laienemist väärtuslikele põllumaadele ja seega ei halvendata planeeringuga olulisel määral põllumaade säilimist.

4.2 Mõjud tehiskeskkonnale

4.2.1 Eriotstarbelisest maakasutusest tulenevad mõjud

4.2.1.1 Riigikaitseliste ehitiste paiknemine ja nendest tulenevaid piirangud

Kaitseministeeriumi andmetel paiknevad või on kavandatud Põlva valla territooriumile järgmised riigikaitseliste ehitised:

1. Kaitseliidu Põlva maleva staabi- ja tagalakeskus - Põlva linn, Võru tn 3 (katastritunnus 62001:002:0247, pindala 0,2 ha, riigikaitsema 100%).

Põlva valla üldplaneeringus on määratud Võru tn 3 kinnisasja välispiirist piiranguvöönd kuni 300 m. Piiranguvööndi ulatuses tuleb kõik planeeringud ja projekteerimistingimused või nende puudumisel ehitusloa eelnõu või ehitamise teatis kooskõlastada Kaitseministeeriumiga.

Lisaks tegutseb Põlvas Kaitseliidu Põlva maleva Põlva malevkond. Põlva malevkond on Põlva maleva allüksus, mille territoriaalne ulatus hõlmab lisaks Põlva vallale ka Ahja, Kanepi, Kõlleste, Laheda, Valgjärve, Vastse-Kuuste ja Mooste valda. Malevkonna ülesanne ja eesmärk on kohalikul tasandil propageerida ja edendada riigikaitset ning suurendada kodanike turvalisust kohalolu ning riigikaitseliste väljaõppe kaudu. Põlva malevkonna liikmete kooskäimise koht on praegu Põlva linnas Võru tn 3 asuv maleva staabi- ja tagalakeskuses. Perspektiivne Põlva maleva staabi- ja tagalakeskus on kavandamisele Lao tn 21 (katastritunnus 62001:006:0045).

Üldplaneering arvestab riigikaitseliste maade paiknemisega ning nende piiranguvööndite kasutustingimustega. Olulisi negatiivseid mõjusid riigikaitseliste maade paiknemisest või nende kontaktvööndi kasutusest tulenevalt ei ole oodata.

4.2.1.2 Maavarade kasutamine

Maavara on looduslik kivim, setend, vedelik või gaas, mille omadused või mille lasundi lasumistingimused vastavad kehtestatud nõuetele või uuringu tellija esitatud nõuetele ja mille lasund või selle osa on keskkonnaregistris arvele võetud.

Põlva vallas leidub maavaradest liiva ja turvast.

Maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb tagada:

- 1) maavara kaevandamisväärsena säilimine juhul, kui ei ole tegemist maavara kaevandamisega, muul viisil looduslikust seisundist eemaldamise, kasutamise ega tarbimisega käesolevas seaduses või selle alusel lubatud ulatuses;
- 2) juurdepääs maavarale;

3) maavara majanduslikult otstarbekas ja säästlik kasutamine.

Keskkonnaministeerium või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutus võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus:

- 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda;
- 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või
- 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta.

Põlva valla üldplaneeringuga ei kavandata uusi maakasutusalasid ning infrastruktuuriobjekte kaevandamata maardla alale. Maapõueseaduse § 15 lõike 7 kohaselt, kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering planeerimisseaduses sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega.

Üldjuhul peab planeeritava taristu kattumisel maardlaga eelistatavalt kavandama esmalt maa-alalt maavara kaevandamist ning seejärel objekti rajamist.

Üldplaneeringuga ei kavandata tegevusi, mis halvendaksid maavaravaru kaevandamisväärsena säilimist. Samuti ei paikne Põlva vallas maardlad olemasolevate või kavandatavate elamualade läheduses, kus nende kasutamine võiks põhjustada olulisi häiringuid.

4.2.1.3 Keskkonnamõju omavad tootmisüksused

Keskkonnamõju omavaid tootmisüksusi on Põlva vallas võrdlemisi vähe ning mitmete näol on tegu hajaasustuses paiknevate põllumajandustootjatega, kelle tootmine ei põhjusta naabruse maakasutusega konfliktisituatsiooni. Üldplaneeringu kontekstis olulisimateks tootmisobjektideks võib pidada Põlva linnas paiknevaid piimatööstuse tootmisüksust ning Põlva reoveepuhastusjaama.

Põlva linna Raudteejaama asumis paiknev piimatööstus vajab ettevõtte hinnangul toimimiseks reovee eel- ja jätkutöötlust ning biogaasijaama. Kuna need ehitised on seotud kitsalt tootmisega, siis puudub neisse liitumise võimalus väljastpoolt tootmist. Need ehitised loetakse tootmisele vajalikeks tehnorajatisteks, mida võib rajada üldplaneeringu tootmisalal (T2). ÜP koostamisel ei ole teada antud rajatiste tehnoloogiline lahendus, maht, täpne paiknemine ega muud tehnilised parameetrid, seega on ka nende mõjude hindamine antud planeerimisetapis võimatu. Nimetatud ehitiste projekteerimisel (eraldi või koos) tuleb koostada keskkonnamõjude eelhindamine ning vajadusel keskkonnamõju hindamine. Reoveepuhasti rajamisel tuleb sealjuures arvestada vabariigi valitsuse 16.05.2001 määrusega nr 171 „Kanalisatsiooniehitiste veekaitsenõuded“ ning seal määratud kujade ulatusega (reoveepuhasti tehnoloogia peab olema valitud viisil, mis tagab, et kujasse ei jääks äri-ja eluhooneid ning puurkaeve).

Viimane kitsendus kehtib ka Põlva reoveepuhasti puhul. Reoveepuhasti paikneb olemasolevatele ja perspektiivsetele elamualadele võrdlemisi lähedal ning KSH koostamise ajal kehtinud kujasse¹ jääb nii olemasolevaid kui perspektiivseid elamualasid. Kuna on võimalik, et reoveepuhasti

¹ Kuja ulatus sõltub nii puhasti reostuskoormusest kui kasutusel olevate seadmete tehnilisest lahendusest. KSH koostamise perioodil on kuja ulatus avatud hoonevälistel puhastussüsteemidel 200 m kanalisatsiooniehitise hoone välisseinast, seadme külgmisest välispinnast või reoveesette tahendus- või kompostimisväljaku, biotiigi või tehis- ja avaveelise märgala, pinnasfiltersüsteemi või taimestikpuhasti välispiirjoonest.

rekonstrueerimisel, reostuskoormuse olulisel vähenemisel (piimatööstuse poolt näiteks eraldi puhasti rajamise korral) või seadusandluse muutumisel on võimalik kuja vähenemine. Kuni kuja kehtimiseni ei ole võimalik kuja ulatuses eluhoonete ehitus. Seega tuleks kujasse jäävatel hoonestamata aladel eelistada määrusega nr 171 lubatud hoonestuse sihtotstarbeid.

4.2.2 Liikluskorraldus, sh kergliiklus ja planeeringuala läbivad maanteed, raudtee

Põhimaanteed Põlva valda ei läbi, kuid valla keskkusesse koonduvad mitmed tugimaanteed (Kanepi – Leevaku, Põlva – Karisilla, Võru – Põlva, Põlva – Saverna, Põlva – Reola). Valla ühendatust riikliku teedevõrguga võib pidada heaks. Vabariigi Valitsuse 16.10.2013.a. korraldusega nr 448 vastu võetud „Riigimaanteede teehoiukava aastateks 2014-2020“ ei näe Põlva valda ette olulisi teede rekonstrueerimisi ega uute riigimaanteede ehitusi. Kavandatud on tavapärased hooldustööd. Uute maanteetrasside rajamist ei näe ette ka üldplaneering. Üldplaneering näeb ette vajadust muuta külade põhitänavad tolmuabaks. Jalakäijate liikumistingimuste parandamiseks ja liiklusohutuse tagamiseks on seatud siht parandada kergliiklusteede võrgustikku, selleks nähakse ette ka uued kergliiklusteede trassid.

Üldplaneeringuga ei kavandata suuremahulisi teede ehitusi või rekonstrueerimisi, seega ei ole oodata ka suuremahulist ehitusmaavarade tarvet teedehituseks. Põlva vallas on ehitusmaavaradest teadaolevad ainult liivamaardlad (Kadaja ja Himmaste liivamaardlad). Kadaja karjääris toimub sealjuures kaevandamine. Veebruar 2017 seisuga on Keskkonnaametil pooleli Himmaste liivakarjääri kaevandamisloa taotluse menetlus, mille raames on Põlva Vallavolikogu 10.02.2016 otsusega nr 1-3/11 tingimuslikult oma nõusoleku kaevandamiseks andnud. Täiendavaid perspektiivallasid vallas kaardistatud ei ole. Täiendavaid maardlaid on võimalik registreerida ja kasutusele võtta ainult lähtudes maapõueseadusest ning see eeldab üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu läbiviimist. Üldplaneering reserveerib maardlate alad tootmisalaks T4.

Põlva valda läbib Tartu-Petseri raudtee. Raudtee osas ümberkorraldusi üldplaneering ette ei näe.

Eelneva põhjal võib öelda, et olulisi muutusi üldplaneering liikluskorralduse osas ei kavanda. Kergliiklusteede võrgu tihendamist võib pidada positiivse mõjuga olevaks.

4.2.3 Olulise ruumilise mõjuga ehitised (ORME)

Olulise ruumilise mõjuga ehitiste nimekiri on kinnitatud vabariigi valitsuse 01.10.2015 määrusega nr 102. Põlva valla üldplaneering ei näe ette ORME kavandamist valla territooriumile.

4.2.4 Jäätmekäitlus ja jääkreostus

Põlva vallas on olemasolev jäätmejaam. Üldplaneering ei näe ette täiendavate jäätmejaamade vms üldplaneeringuga määratavate jäätmekäitluskohtade rajamist. Sellest lähtuvalt puudub ka jäätmekäitlusest tulenev täiendav keskkonnamõju.

Põlva vallas on üks praeguseks suletud tavajäätmeprügila (Adiste). Prügila on suletud vastavalt sulgemiskavale ja –projektile ning keskkonnamõju hindamisele. Prügilale on kehtestatud seire- ja järelhooldenõuded, mille täitmist jälgivad Keskkonnaamet ja -inspektsioon.

Põlva vallas on EELISE andmetel registreeritud 6 jääkreostusobjekti, nendest nelja puhul on teadaolevalt jääkreostus likvideeritud või ohutustatud. Jääkreostusobjektide andmed on esitatud järgnevas tabelis.

Tabel 7. Jääkreostusobjektid Põlva vallas. Allikas: EELIS, 2016.

KKR kood	Nimetus	Seisund	Reostuse allikas	Asukoht	ÜP kohane maakasutus
JRA0000084	Põlva Tarbijate	Jääkreostus on		Põlva	S

	Ühistu endine Linavabrik	aruande/info alusel likvideeritud		maakond, Põlva vald, Põlva vallasine linn	
JRA0000075	Plaki järve jääkreostusala	Jääkreostuse likvideerimiseks ei ole meetmeid rakendatud		Põlva maakond, Põlva vald, Orajõe küla	K
JRA0000065	endine Põlva EPT naftabaas	Jääkreostusobjekt on ohutustatud (reostusallikas on elimineeritud)	Hoidla	Põlva maakond, Põlva vald, Põlva vallasine linn	T2
JRA0000063	endine Põlva masuudihoidla	Jääkreostus on aruande/info alusel likvideeritud	Lekkega seotud õnnetuspaik	Põlva maakond, Põlva vald, Põlva vallasine linn	T2
JRA0000062	Kuremäe ABT	Jääkreostuse likvideerimiseks ei ole meetmeid rakendatud	Lekkega seotud õnnetuspaik	Põlva maakond, Põlva vald, Rosma küla	T1
JRA0000026	Põlva Teedevalitsuse asfaltbetoonitehas	Jääkreostus on aruande/info alusel likvideeritud	Tööstus	Põlva maakond, Põlva vald, Himmaste küla	L

Väiksemaid jääkreostuskoldeid võib esineda ka teistel endistel tööstusaladel. Jääkreostusobjektide puhul komplitseerib olukorda ebamäärane vastutus tekkinud keskkonnareostuse eest ning reostunud pinnase koguse hindamise keerukus. Võimaliku reostusega aladel tuleb eelistada edasist kasutamist tööstusaladena. Tööstusalade arendamisel eelkõige mittetööstuslikul eesmärgil tuleb muu hulgas hinnata pinnasereostuse esinemise võimalikkust.

4.3 Mõju sotsiaal majanduslikule ja kultuurilisele keskkonnale

4.3.1 Sotsiaalne infrastruktuur

Põlva valla elanikud tarbivad teenuseid eelkõige valla keskses Põlvas. Planeeringu koostamisel ja edasistel arengutel tuleb arvestada, et elanikkond piirkonnas kahaneb. Sellest lähtuvalt on eelistatud olemasoleva asustusstruktuuri hoidmine ja tihendamine. Ulatuslike uute arendusalade kavandamine koos vajaliku sotsiaalse infrastruktuuriga on ebamõistlik.

Üldplaneering näeb ette perspektiivsed mängu- ja spordiväljakud.

Üldplaneeringu lahenduse realiseerumine avaldab positiivset mõju piirkonna sotsiaalsele infrastruktuurile.

4.3.2 Puhkealad, sh nende paiknemine ja piisavus

Põlva valla üldplaneeringu lahenduses on määratud puhkealade paiknemine. Planeering eristab ehitiste rajamise õigusega puhkealasid ja alasid kus on lubatud rajada ka ehitisi.

Puhke- ja virgestusalade paiknemist võib pidada heaks. Need lähtuvad suuresti olemasolevatest puhkeotstarbel paiknevatest aladest ja on kavandatud elamualadele hästi ligipääsetavas kaugusele ning valdavalt tootmisaladest eemale.

Põlva vallas asub üks ametlik supelrand, mis paikneb Põlva paisjärve edelakaldal. Üldplaneering näeb ette, et supelranda võib laiendada reserveeritud puhkeala (P2) ulatuses ilma detailplaneeringuta ja sellist tegevust ei loeta üldplaneeringut muutvaks. Teiste kasutatavate ujumiskohtade puhul on oluline tagada kallasradade ning ligipääsuteede läbitavus. Üldplaneering määrab peamised säilitamist vajavad ligipääsud kallasradadele. Läbitavuse küsimused vajavad kohaliku omavalitsuse (ja vastavate teiste ametkondade) poolset pidevat järelevalvet.

Üldplaneeringu lahenduse realiseerumine avaldab positiivset mõju puhkamisvõimalustele, seda nii kohalike elanike kui ka turistide jaoks.

4.3.3 Miljööväärtuslikud alad ja väärtuslikud maastikud

4.3.3.1 Miljööväärtuslikud alad

Üldplaneering määrab miljööväärtusliku hoonestusalana:

- ala Põlva linnas, paisjärve ida kaldal. Omanäoliste, valdavalt sõjaeelsel perioodil rajatud puitelamutega ala. Ala eesmärk on hoonestusstruktuuri ja arhitektuurse üldilme, ehitusjoone ja põlispuude säilitamine. Välisviimistluse muutmisel tuleb järgida algseid kujundusprintsipe.
- ala Põlva linnas, kesklinna ja Käisi-Piiri asumis. Sõjaeelsel perioodil ning 1960ndatel aastatel rajatud hoonetega ajalooline linna keskuseala. Põllu tänava piirkonda jääb ulatuslik 1950ndatel ja 1960ndatel rajatud elamute ala ühtse haljastusstruktuuriga. Nurme tn ääres paiknevad 1960ndatel ehitatud 2-korruseliste mitme trepikojaga elamud. Alal paikneb ka 15. sajandist pärit Põlva kirik ja selle lähiümbruses 20. sajajandi algusest pärit hooned. Ala eesmärk on säilitada hoonestusala ehitusmahte ja -joont, arhitektuurset üldilmet (sh piirete kõrgus), haljastusskeemi (sh põlispuude säilitamine, hekkide kasutamine piirdena). Välisviimistluse muutmisel tuleb järgida algseid kujundusprintsipe.

Miljööväärtuslike alade määramisel on lähtutud vallas paiknevatest kultuuriloolise väärtusega aladest. Üldplaneeringus seatud hoonestustingimused tagavad võimalused miljööväärtuslike alade kaitseks.

4.3.3.2 Väärtuslikud maastikud

Põlva valda jäävad järgnevad väärtuslikud maastikud: Kiidjärve-Kärsa väärtuslik maastik ja Vana-Võru mnt ehk Postitee väärtuslik maastik.

Suures osas kattub Kiidjärve-Kärsa väärtuslik maastik rohevõrgustiku tuumalaga. Kattuval osal, st rohevõrgustiku tuumaalal, on keelatud igasugune ehitustegevus. Ahja jõe ürgoru maastikukaitsealal määratleb maakasutus- ja ehitustingimused Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala üldplaneering. Planeeringus on määratletud nn arendatavad alad, kus on seatud täpsemad tingimused ehitustegevusele.

Postitee väärtusliku maastiku alal ja Postiteega piirnevatel aladel tuleb lähtuda Postitee hoolduskavast (Artes Terrae OÜ, 2003), Postitee hooldusplaanist (Artes Terrae OÜ, 2005) ning tööst „Postitee väikevormid ja disainielemendid“ (Laika, Belka ja Strelka OÜ, 2007).

Üldplaneering lähtub antud aladel eelnevalt koostatud töödest ning maakasutuse muudatusi ei kavanda.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et kui rakendatakse üldplaneeringus sätestatud meetmeid väärtuslike maastike ja miljööväärtuslike alade kasutamisele, siis on tagatud nende säilimine.

4.3.4 Ajaloo- ja kultuurimälestised

Maa-ameti kultuurimälestise rakenduse kohaselt asub Põlva valla territooriumil hulgaliselt muinsuskaitseobjekte, mistõttu võib objektide vahetus läheduses teostavad ehitustööd, kaevandustegevus vms tegevused omada negatiivset mõju valla kultuurimälestistele.

Kultuurimälestised on riikliku kaitse all olevad kinnis- või vallasmälestised või terviklik ehitiste rühm, millel on ajalooline, arheoloogiline, arhitektuuriline või muu kultuuriväärtus.

Muinsuskaitseseadus reguleerib mälestiste omanike ja valdajate õigusi ning kohustusi kultuurimälestiste ja muinsuskaitsealade kaitse korraldamisel, samuti mälestiste ning muinsuskaitsealade säilimise tagamise. Muinsuskaitseseaduse § 25 alusel kehtestatakse kinnismälestise kaitseks kaitsevöönd. Kaitsevööndiks on 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates, kui mälestiseks tunnistamise õigusaktis ei ole ette nähtud teisiti. Muinsuskaitseameti kirjaliku loata on kinnismälestise kaitsevööndis keelatud: ehitamine, teede, kraavide ja trasside rajamine, muud mulla- ja kaevetööd ning maaparandustööd; kinnismälestise vaadeldavuse sulgemine.

Kultuurimälestised on kajastatud valla üldplaneeringus ning nendele kehtivad kaitsetingimused on märgitud üldplaneeringu seletuskirjas.

Muinsuskaitseamet ja Kultuuriministeerium on läbi viinud Eesti 20. sajandi arhitektuuri kaardistamise projekti. Inventeerimise aruandes juhitakse tähelepanu ehitistele, mis vajavad riikliku kaitse alla võtmist, Muinsuskaitseameti poolt arvele võtmist või omavalitsuse poolset kaitset. Aruandes on kajastatud ennesõjaaegsed hooned (vallamajad, kooli- ja seltsimajad jne) ning nõukogude perioodi arhitektuuri parem osa. Põlva valla üldplaneeringus on kaardistatud objektid kajastatud.

Samuti kajastab üldplaneering Põlva vallas leitud arheoloogiapärandi objekte, mida ei ole jõutud veel kaitse alla võtta.

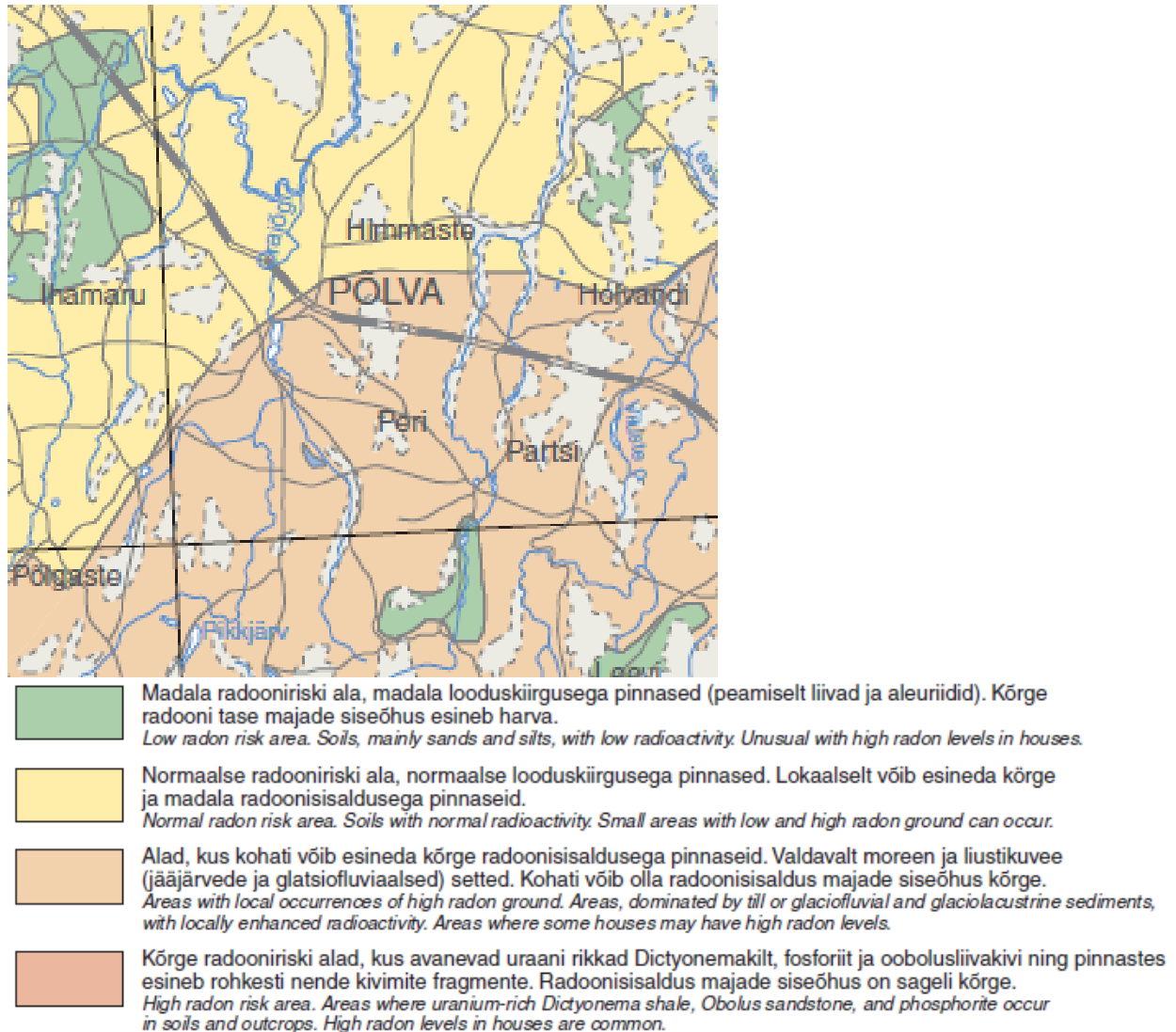
Üldplaneeringuga täiendavaid objekte kohaliku kaitse alla ei võeta.

Eeldusel, et järgitakse mälestiste ja nende kaitsevööndite alal kehtivaid tingimusi ning tehakse piisavalt koostööd Muinsuskaitseametiga, ei kaasne üldplaneeringu elluviimisega ohtu kultuuri- ja ajaloopärandi säilimisele. Üldplaneeringu koostamine ja elluviimine on pärandi seisukohast positiivse mõjuga, kuna selle käigus on kaardistatud väärtused.

4.3.5 Inimese tervis ja vara

4.3.5.1 Radoonirisk

Eesti Geoloogiakeskuse koostatud radooniriski kaardi kohaselt esineb Põlva vallas lisaks normaalse radooniriskiga aladele pinnaseid, mille radoonitase on kohati kõrge. **Sellistele pinnastele suuremate elamualade ja tundlike sotsiaalobjektide planeerimisel ja projekteerimisel on soovitatav teostada pinnase radoonisisalduse mõõtmine ja lähtuvalt reaalsest radoonitasemest kavandada meetmed radooni leviku tõkestamiseks siseruumidesse. Vastavate uuringute kohustus tuleb ette näha detailplaneeringu lähteülesandes või projekteerimistingimustes.**

Joonis 6. Väljavõte Eesti radooniriski kaardist.

4.3.5.2 Ohtlikud ettevõtted

Põlva valla territooriumil paikneb kolm ohtlikku ettevõtet. Nendeks on Alexela Oil AS Põlva tankla (ohuala raadius 384 m), Olerex AS Põlva tankla (ohuala raadius 400 m) ja Tere AS Põlva tootmine (ohuala raadius 1100 m). Tanklates käideldakse bensiini, diislikütust ja vedelgaasi. Tanklate ohu tüübiks on soojuskiirgus/ülerõhk. Tere AS käitleb ohtlikest ainetest ammoniaaki, naatriumhüdroksiidi, väävelhapet ja lämmastikhapet. Ohutüübiks on mürgisus.

Ohtlike ettevõtete tegevust reguleerib majandus- ja taristuministri 01.03.2016 määrus nr 18 „Nõuded ohtliku ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte kohustuslikele dokumentidele ja nende koostamisele ning avalikkusele edastatavale teabele ja õnnetusest teavitamisele“. Vastavalt Kemikaaliseaduse § 32 lg 4 p 3 tuleb ohtliku ettevõtte ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte ohualasse jääva maa-ala planeerimisel või sinna ehitise kavandamisel arvestada, kas õnnetuse ennetamiseks kavandatud meetmed on piisavad.

Üldplaneeringuga ei muudeta olulisel määral olemasolevate ettevõtete ohualade maakasutust. **Detailplaneeringute koostamisel ohtlike ettevõtete ohualas on omavalitsusel õigus nõuda planeeringu kohta koostatavat riskianalüüsi, mis arvestab nii planeeringuala mõjutavaid olemasolevaid kui ka objektist endast tulenevaid riske.**

Üldplaneering näeb ette piimatööstuse territooriumile biogaasijaama rajamise võimalust. **Lähtuvalt jaama rajamisest tuleb jaama omanikul ajakohastada oma riskianalüüsi jm ohtlikele ettevõtetele kohustuslikke dokumente. Ohtliku ettevõtte käitajal tuleb järgida kõiki kehtivaid ohutusnõudeid ohtude minimeerimiseks.**

Põlva valla maakonnakeskuseks puudub riskianalüüs. Seega tuleb piirkonna puhul arvestada Lõuna-Eesti päästeala hädaolukordade riskianalüüside regionaalse kokkuvõttega (heaks kiidetud Lõuna-Eesti regionaalse kriisikomisjoni 13.11.2014 istungil). Soovitav on koostada Päästeameti Lõuna päästkeskuse metoodika alusel Põlva maakonnakeskusele riskianalüüsi.

Põlva valla territooriumit läbib maagaasi ülekandevõrk (D-kategooria) ning tarbijate varustamiseks on rajatud A- ja B-kategooria gaasitorustikud. Uusi ühendusi üldplaneeringuga ei ole kavandatud. Hoonete ehitamist D-kategooria gaasitorustiku läheduses reguleerib standard EVS 884:2005, mille alusel arvutatakse minimaalselt lubatav vahekaugus olemasolevast torustikust. Sõltumata arvutuse tulemusest on minimaalselt lubatav kaugus D-kategooria gaasitorustikust 25 m, mis peab tagama minimaalse ohutusala säilimise. Reeglina annab standardis toodud arvutuskäik suurema kuja ulatuse kui 25 m. Kitsenduse olemasoluga tuleb arvestada edasiste planeeringute koostamisega. Gaasitorustike riskihinnangud on näidanud, et ülekandetorustiku võimaliku hädaolukorra tagajärjed võivad olla rasked (materიაalne kahju, keskkonnamõju, inimohvrid jm), ent nende esinemise tõenäosus on väga väike.

4.3.5.3 Tootmistegevuse ja kütmise mõju õhukvaliteedile

Välisõhu saastelubade alusel on peamiseks saasteaineteks tahked osakesed ja põlemisgaasid.

Õhukvaliteedi ülepinnalisi uuringuid teadaolevalt Põlva valla territooriumil teostatud ei ole ning õhukvaliteedi püsiseirejaamu piirkonnas ei paikne. Saasteainete piirnormide pistelisi ületamist pole mõõtmistega teadaolevalt tuvastatud.

Üldplaneeringuga kavandatavate tootmisalade mõju õhukvaliteedile ei ole võimalik ilma tootmisaladel tegutsema hakkavate ettevõtete iseloomu teadmata hinnata. Välisõhu kvaliteedile avalduvale mõjule tuleb tähelepanu pöörata uute ettevõtete planeeringute, ehituslubade ja tegevuslubade menetlusel. Näiteks tuleks kohalikul omavalitsusel ehitusprojektide kooskõlastamisel ja kasutuslubade andmisel jälgida ka võimalikku välisõhu saasteloa kohustust (üle künnisvõimuse ulatuvate kütteseadmete, värvitöökodade jms korral) ning selle vajadusel nõuda ka loataotluse esitamist ehitusprojekti juurde. Tagada tuleb, et välisõhu saasteloa või kompleksloa kohustusega ettevõtted ka vastavaid lube omaks ning lubades sätestatud tingimusi täidaks.

Kütteperioodil võib eramute kohtküte põhjustada tavapärasest kõrgemat foonisaastet. Väikeelamute kütmine toob endaga kaasa eelkõige tahkete osakeste (peentolm) kontsentratsioonide suurenemise, kuna eramutes kasutatakse kütusena sageli puitu, pelleteid ja turbabriketti, mille põletamine annab võrdlemisi suure tahkete osakeste heitme.

Piirkonna õhukvaliteedi seisukohast eelistatuimad variandid on kaugkütte kasutamine või kohtkütte arendamine maagaasi baasil.

Kokkuvõttes kaasneb valla territooriumil toimuva tootmistegevusega ja kütmisega välisõhu kvaliteedile nõrk negatiivne mõju. Käesoleval ajal ei ole ette näha tegevust mis põhjustaks saasteainete piirväärtuse ületamist väljapool tootmisterritooriume. Uute tootmisettevõtete puhul tuleb jälgida nende välisõhu saasteloa või kompleksloa kohuslaseks olemist.

4.3.5.4 Liikluse mõju õhukvaliteedile

Õhukvaliteeti mõjutavad ka liiklusest tulenevad heitgaasid.

Liiklussagedused on Põlva vallas võrdlemisi madalad ning olulist mõju valla õhukvaliteedile laiemalt ei avalda. Siiski võib esineda kõrgemaid heitgaaside kontsentratsioone kõrgema liiklussagedusega teede vahetus läheduses.

Üldplaneeringuga ei ole otseselt keelatud elamute kavandamine maanteede kaitsevöönditesse. Kaitsevööndisse tundlike objektide rajamisel tuleb detailplaneeringute koostamisel arvestada kõrgendatud õhusaaste ja müratasemeid ning vajadusel ette näha leevendavad meetmed.

Head õhukvaliteeti aitab säilitada asumikeskustes äri- ja ettevõtlusalade arendamine, kuna seal läbi võimaldatakse elanikel saada esmavajalikke toidu- ja tarbekaupu ning teenuseid kodu lähedalt, mis aitab vähendada autosõite kaugemalasuvatesse suurtesse kaubandus- ja teeninduskeskustesse. Õhukvaliteedi tõstmisele mõjub positiivselt ka kergliiklusteede ja puhkealade määratlemine, kuna see tõstab elanike tervislikke eluviise ning pikemas perspektiivis vähendab vajadust autoga liiklemiseks.

Eelnevast tulenevalt võib väita, et Põlva valla liiklusest tulenevat õhukvaliteedi piirnormide ületamist ei kaasne ning see ei põhjusta täiendavat negatiivset mõju inimeste tervisele ega heaolule. Maanteede kaitsevööndisse tundlike objektide kavandamisel tuleb arvestada õhu saasteainete piirnormide ületamise võimalikkust ning vajadusel näha ette leevendavaid meetmeid.

4.3.5.5 Tootmistegevuse mõju müratasemetele

Uute tootmisobjektide rajamisel tuleb igakordselt tähelepanu pöörata müra mõjule ning vajadusel kavandada leevendusmeetmeid. Uute elamumaade kavandamisel või üksikute eluasemete rajamisel tootmisobjektide lähialadele tuleb arvestada kaasneva müraga. Vajadusel peab mürataseme kontrollmõõtmised läbi viima elamuala arendaja detailplaneeringu koostamise raames. Detailplaneeringualadel, mis jäävad potentsiaalselt tootmisobjektide müra mõjualasse, näha ette võimalusel kõrghaljastuse säilitamine kavandatavate müratundlike objektide ja müraallikate vahelisele alale.

Kokkuvõttes on müraolukord Põlva vallas hea ning olulised probleemid seoses tootmismüraga puuduvad.

4.3.5.6 Liikluse mõju müratasemetele

Kuna teede liiklussagedused on võrdlemisi madalad, siis ei kaasne ka liiklusest tulenevaid kõrgeid müratasemeid, seda ka raudteemüra puhul. Kohatise liiklusemüra normtasemete ületamisi võib esineda suurema liiklussagedusega teede kaitsevööndite ulatuses. Kuna üldplaneeringuga kavandatakse uusi elamualasid ka teede kaitsevöönditesse, siis tuleb arvestada võimalike kõrgemate müratasemetega kõrgema liiklussagedusega teede äärsete alade detailplaneeringute koostamisel. Maanteede äärsete alade detailplaneeringute koostamise raames on soovitatav teostada liiklusemüra hinnang ning rakendada hinnangust tulenevalt sobilikke leevendavaid meetmeid negatiivse mõju vältimiseks.

Üldplaneeringu üldistusastme puhul ei ole võimalik KSH raames anda sellistele objektidele täpset mürahinnangut. Oluline on, et objektide planeerimisel ja projekteerimisel tagatakse müranormidele vastavus elamualadel ja ühiskondlike hoonete aladel. Mürarikaste objektide planeerimisel ja projekteerimisel tuleb teostada mürahinnang ning vajadusel rakendada leevendavaid meetmeid, sh kavandada vajadusel müratõkkeid (vallid, seinad jms).

Kokkuvõtvalt ei esine Põlva vallas olulisi liiklusest tulenevaid müraprobleeme. Müra normtasemete ületamisi võib esineda kõrgema liiklussagedusega teede kaitsevööndite ulatuses. Kuna uusi elamualasid on kavandatud ka maanteede äärsetele aladele, siis tuleb vastavate

detailplaneeringute koostamisel arvestada võimalikke kõrgemaid müratasemeid ning vajadusel planeerida müratõkkeid.

4.3.5.7 Müra edasisel planeerimisel

Alates 01.01.2017 a kehtima hakkav atmosfääriõhu seadus sätestab, et uute planeeringute koostamisel tuleb tagada, et planeeringu elluviimisel ei ületataks piirkonna jaoks kehtestatud müra normtasemeid. Uute planeeringute puhul peab tagama planeeringust huvitatud isik, et müra sihtväärtust ei ületataks. Mürakategooriad, millest tuleb lähtuda müra normtasemete määramisel, määratakse sealjuures vastavalt üldplaneeringu maakasutuse juhtotstarbele järgmiselt:

- 1) I kategooria – virgestusrajatise maa-alad;
- 2) II kategooria – haridusasutuse, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandetasutuse ning elamu maa-alad, rohealad;
- 3) III kategooria – keskuse maa-alad;
- 4) IV kategooria – ühiskondliku hoone maa-alad;
- 5) V kategooria – tootmise maa-alad;
- 6) VI kategooria – liikluse maa-alad.

Kuna atmosfääriõhu seaduses määratud maakasutuse juhtotstarvete nimetused erinevad Põlva üldplaneeringus esitatud maakasutustest tuleb üldplaneeringus edasiste segaduste vältimiseks määrata juhtotstarvete vastavus. KSH teeb ettepaneku järgmiseks määratluseks:

- 1) I kategooria – puhkealad;
- 2) II kategooria – elumualad, üldkasutatav ala kui sellel paikneb haridusasutus, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande asutus, kompensatsiooniala;
- 3) III kategooria – segahoonestusalad;
- 4) IV kategooria – üldkasutatavad alad;
- 5) V kategooria – tootmisalad;
- 6) VI kategooria – transpordiala.

Transpordimaa ja tootmismaa sihtotstarbega alad teiste juhtotstarbega aladel võib arvata vastavalt VI ja V kategooriasse.

Kohaliku omavalitsuse üksused koostavad atmosfääriõhu kaitse seaduse kohaselt välisõhu mürakaardi hiljemalt 2019. aasta 30. juuniks ja müra vähendamise tegevuskava 2020. aasta 30. juuniks.

Planeeringu ja KSH koostamisel on tõstatatud küsimus (Keskkonnaministeerium 04.01.2017 nr 7-1/17-2-1) vaiksete alade planeerimise ja säilitamise osas Põlva vallas. Vaiksete alade määramist käsitleb Eesti seadusandlus väga vähesel määral. Keskkonnaministri 20.10.2016 määruse nr 39 „Välisõhu mürakaardi, strateegilise mürakaardi ja müra vähendamise tegevuskava sisu kohta esitatavad tehnilised nõuded ja koostamise kord“ kohaselt on vaikne piirkond I mürakategooria ala. Vaiksed alad on senini teadaolevalt määratud Tallinna ja Tartu strateegiliste mürakaartide ja keskkonnamüra vähendamise tegevuskavade koostamisel. Üldjuhul eeldabki vaiksete alade kaardistamine mürakaardi olemasolu ehk siis oleks Põlva valla puhul otstarbekas vaiksete alade kaardistamine teostada atmosfääriõhu kaitse seaduse kohase omavalitsuse mürakaardi ja müra vähendamise tegevuskava koostamise raames.

Vaiksete alade definitsioon on mõnevõrra erinev, aga üldjoontes peab vaikne ala täitma kolme tingimust:

1. ala peab olema avalikult puhkeotstarbeks kasutatav;
2. ala peab olema piisavalt suur (erinevates dokumentides alates 3 või 5 ha-st);
3. päevane müratase on ≤ 55 dB.

Potentsiaalselt vaikse ala mõistele vastavad alad Põlvas on: Intsikurmu parkmets, Lambamägi ja Oodsi mägi.

Peamised ohud, mis vaiksaid alasid kahjustavad, on erinevad planeerimistegevused, peamiselt uute magistraalteede, elamurajoonide või tööstuste planeerimine vaiksaid alade juurde või alade asemele. Selliseid tegevusi tuleb vaiksaid alade läheduses vältida.

Uute vaiksaid alade määramisel/rajamisel tulevikus tuleks järgida põhimõtet, et kõrgete müratasemetega alade lähedal peaks olema vaiksaid alasid. Siis on kõrgete müratasemetega poolt mõjutatud eluhoonete elanikel võimalik minna puhkuse eesmärgil madala müratasemega vaiksaid aladele.

4.3.5.8 Kliimamuutuste mõju

Eesti kliimamuutustega kohanemise arengukava 2030 kohaselt pole Eestis kliimamuutused nii äärmuslikud kui paljudes teistes maailma ja Euroopa Liidu riikides, kuid ka meil võib prognooside alusel 21. sajandi jooksul oodata järgmisi muutusi:

- temperatuuritõus, mis on Eestis 20. sajandi teises pooles olnud kiirem kui maailmas keskmiselt, sellest tulenevad jää- ja lumikatte vähenemine; kuumade ja põuaperioodid; muutused taimekasvus; võõrliikide, sh uute taimekahjurite ja haigustekitajate levik, külmumata ja liigniiske metsamaa, mis piirab raievõimalusi, sesoonsete energiatarbimistippude muutused; elanike terviseprobleemide sagenemine jms;
- sademete hulga suurenemine eriti talveperioodil ja sellest tulenevad üleujutused, kuivenduskraavide ja -süsteemide ning paisude hoolduse mahu suurenemine, jõgede kaldaerosiooni ja sellest tuleneva kaldakindlustamise mahu suurenemine, surve elamute/rajatiste ümberpaigutamiseks, kaevandusvete pumpamismahu suurenemine jms;
- merepinna tõus ja sellest tulenev kaldaerosioon, oht kaldarajatistele, surve ehitiste ümberpaigutamiseks jms;
- tormide sagenemine ning sellest tulenevad nõuded taristu ja ehitiste vastupidavusele ja tormalagajärgede likvideerimise võimele.

Põlva valla kontekstis võib eelnevast olulisemaks pidada sademetest tulenevate ajutiste üleujutuste suurenemist ning tormide sagenemist, mis võivad mõjutada teede läbitavust (nt kõrgvete ajal üleujutataval Himmaste-Taevaskoja teelõigul Himmaste sillast Taevaskoja suunas) ja taristu seisundit (elektrikatkestuste sagenemine, teede seisundi halvenemine jms). Samas ei ole tegu otseselt ruumilise planeerimise küsimustega, mida annaks üldplaneeringuga lahendada. Kuna vallas puuduvad otseselt veekogudest põhjustatud üleujutusala, siis ei ole asjakohane üldplaneeringus rakendada asustuse suunamist (nt üleujutust põhjustada võivatest veekogudest eemale).

4.4 Kaudsed mõjud ja koosmõjude esinemine

Kuna keskkonnamõjude hindamise aspektist (eeskätt võimalike koosmõjude hindamisel) on oluline ka olemasolevate ja kavandavate tegevuste võimalik koosmõju ning üldplaneeringuga kavandatud tegevustega kaudselt seotud mõjud, siis järgnevalt on käsitletud Põlva vallas koosmõjude esinemise võimalikkust.

Mõju looduskeskkonnale: üldplaneeringu koostamisel on läbivalt arvestatud, et ei esineks olulist negatiivset keskkonnamõju looduskeskkonnale, eelkõige kõrge loodusväärtusega objektidele. Kaitsealuste loodusobjektide aladele uusi maakasutustingimusi ei ole kavandatud.

Mõju sotsiaalsele keskkonnale: planeeringu eesmärgiks on kujundada Põlva vallast meeldiv elamis- ja ettevõtluspiirkond, kus elamine oleks sobitatud senisesse rahulikku miljöösse ning tootmisel ei ole olulist kahjulikku keskkonnamõju. Planeeringuga kavandatavatel maakasutustingimuste järgimisel on kumulatiivselt positiivne mõju. Planeeringuga eelistatakse olemasolevate keskusalade arendamist, mis aitab tagada parema teenuste kättesaadavuse.

Mõju tervisele: kavandatavatel tegevustel kumulatiivselt positiivne mõju inimese tervisele, nt läbi puhkealade kavandamise, mis soodustavad vaba aja veetmist vabas õhus. Planeeritavate tootmisalade puhul on need kavandatud endiste tootmisalade piirkondadesse ning seega on arvestatud, et arendustegevus ei mõjutaks negatiivselt otseselt inimeste tervist.

Mõju kultuurilisele keskkonnale: üldplaneeringuga kavandatav lahendus toetab kõrge kultuurilise ja ajaloolise väärtusega alade väärtustamist ja säilimist. Üldplaneeringu koostamisel on lähtutud põhimõttest, et säiliks olemasolev kultuuripärand.

Mõju majanduslikule keskkonnale: erinevate maakasutuse sihtotstarvetega maade arendamine (tootmiseks, teeninduseks, rekreatiivaladeks) ning seda toetava taristu ning teede arendamisel on majanduslikule keskkonnale kumulatiivselt positiivne mõju.

5 Negatiivse keskkonnamõju vältimise või leevendamise meetmed ning soovitusel planeeringusse

Põlva valla üldplaneering ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine on paralleelselt koostatud dokumendid. Planeeringu koostamisel on jooksvalt arvestatud KSH tulemusi. Järgnevalt on esitatud täiendavalt soovitusel edasiseks arendustegevuseks, mis aitaksid võimalikke keskkonnamõjusid leevendada või vältida:

- Projekti või keskkonnaloa andmise tasandil hinnata konkreetse tegevuse mõjusid looduskeskkonnale. Planeeringute ja ehitusprojektide menetlemisel tuleb arvestada kaitsealuste taime- ja loomaliikide teadaolevate elupaikadega. Samuti uute planeeringute koostamisel looduslikus seisundis aladele on soovitatav teostada planeeringu koostamise raames elustiku inventuur.
- Ahja looduslal tuleb lähtuda Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala üldplaneeringust sh tuleb uut elamualadel koostada detailplaneering ja keskkonnamõju (strateegiline) hindamine, sh Natura asjakohane hindamine. Detailplaneeringu koostamine on kohustuslik Ahja jõe ürgoru maastikukaitsealal igasuguse arendustegevuse korral, v.a: üksiklamu, suvila ja aiamaja kõrvalhoonete ja teiste kuni 20 m² ehitusaluse pindalaga väikehoonetel; ning üksiklamu, suvila, aiamaja ja nende kõrvalhoonete laiendamisel kuni 33% maapealsest kubatuurist.
- Põlva paisjärve ja Plaki järve osas tuleks valla edasise arendusel leida vahendeid koostatud tervenduskavade elluviimiseks.
- Nõrgalt kaitstud või kaitsmata põhjaveega aladel tuleb eelistada väiksema reostusriskiga tootmist.
- Uue puurkaevu rajamisel ja kasutamisel tagada põhjavee kaitse reostuse eest ning kasutusest väljasolevad kaevud tuleb nõuetekohaselt tamponeerida.
- Uute suuremate elamualade puhul tagada nende veevarustus ühisveevärgist.
- Viljakad põllumaad tuleb võimalusel hoida kasutuses põllumajandusliku maa või avamaastikuna, nt rohumaana.
- Riigikaitseliste ehitiste piiranguvööndi ulatuses tuleb kõik planeeringud ja projekteerimistingimused või nende puudumisel ehitusloa eelnõu või ehitamise teatis kooskõlastada Kaitseministeeriumiga.
- Võimaliku reostusega aladel tuleb eelistada edasist kasutamist tööstusaladena. Tööstusalade arendamisel eelkõige mittetööstuslikul eesmärgil tuleb muu hulgas hinnata pinnasereostuse esinemise võimalikkust detailplaneeringute ja ehitusprojektide koostamisel.
- Vallas asuv piimatööstus on väljendanud soovi biogaasijaama ning reoveepuhasti rajamiseks. ÜP koostamisel ei ole teada antud rajatiste tehnoloogiline lahendus, maht, täpne paiknemine ega muud tehnilised parameetrid, seega on ka nende mõjude hindamine antud planeerimisetapis võimatu. Nimetatud ehitiste projekteerimisel (eraldi või koos) tuleb koostada keskkonnamõjude eelhindamine ning vajadusel keskkonnamõju hindamine. Reoveepuhasti rajamisel tuleb sealjuures arvestada vabariigi valitsuse 16.05.2001 määrusega nr 171 „Kanaliseerimis-ehitiste veekaitsemeetmed“ ning seal määratud kujade ulatusega (reoveepuhasti tehnoloogia peab olema valitud viisil, mis tagab, et kujasse ei jääks äri-ja eluhooneid ning puurkaeve).
- Põlva reoveepuhasti paikneb olemasolevatele ja perspektiivsetele elamualadele võrdlemisi lähedal ning KSH koostamise ajal kehtinud kujasse jääb nii olemasolevaid kui perspektiivseid elamualasid. Perspektiivsed elamualad on reserveeritud kuna on võimalik, et reoveepuhasti

rekonstrueerimisel, reostuskoormuse olulisel vähenemisel (nt toiduainetööstuse poolt eraldi puhasti rajamise korral) või õigusaktide muutumisel on võimalik ka kuja muutumine väiksemaks. Kuni kuja kehtimiseni ei ole võimalik kuja ulatuses eluhoonete ehitus. Seega tuleks kujasse jäävatel hoonestamata aladel eelistada VV 6.05.2001 määrusega nr 171 „Kanalisatsiooniehitise veekaitenõuded“ lubatud hoonestuse sihtotstarbeid.

- Uute tootmisettevõtete puhul tuleb jälgida nende välisõhu saasteloa, jäätmeloa või kompleksloa kohuslaseks olemist. Tagada tuleb, et keskkonnaloa kohustusega ettevõtted ka vastavaid lube omaks ning lubades sätestatud tingimusi täidaks.
- Mürarikaste objektide planeerimisel ja projekteerimisel tuleb teostada mürahinnang ning vajadusel rakendada leevendavaid meetmeid. Samuti on soovitatav mürahinnang teostada elamualade planeeringute osas juhtudel kui elamuala kavandatakse mürarikka tootmisala, maantee või raudtee lähialale. Tagada tuleb müranormidele vastavus elamualadel ja ühiskondlike hoonete aladel.
- Maa-alade edasisel planeerimisel tuleb, juhul kui planeeringuga või projektiga hõlmatavale alale jääb mälestis või selle kaitsevöönd, teha koostööd Muinsuskaitseametiga ning arvestada täiendavate uuringute vajadusega ja võimalike täiendavate piirangutega. Vältida tuleb hoonestuse kavandamist mälestise kaitsevööndi alale, välja arvatud juhul, kui Muinsuskaitseametiga on saavutatud vastav kokkulepe.
- Lisaks registreeritud kultuurimälestistele arvestada edasisel planeerimisel ja projekteerimisel ka kaitse alla võtmata arheoloogiliste leidude ja 20 saj arhitektuuriobjektidega .
- Eesti radooniriski kaardi kohaselt esineb Põlva vallas pinnaseid, mille radoonitase võib olla kohati kõrge. Sellistele pinnastele suuremate elamualade ja tundlike sotsiaalobjektide planeerimisel ja projekteerimisel on soovitatav teostada pinnase radoonisisalduse mõõtmine ja lähtuvalt reaalsest radoonitasemest kavandada meetmed radooni leviku tõkestamiseks siseruumidesse.

6 Alternatiivide võrdlemine

Käesolevas töös on käsitletud kahte tegevusalternatiivi:

Alternatiiv 0 – ehk olukord, kus koostatavat üldplaneeringut ei kehtestata ning jätkuvad praegused arengusuunad, mis lähtuvad olemasolevast kehtivast üldplaneeringust

Alternatiiv I – olukord, kus rakendatakse koostatava üldplaneeringuga kavandatavaid arengusuundi.

Järgnevas tabelis on esitatud alternatiivide võrdlev hinnang lähtudes KSH programmis määratletud ja aruandes käsitletud mõjukriteeriumitest. Alternatiivide võrdlus on esitatud hindamismatriksina, kus on esitatud iga kriteeriumi ja alternatiivi kohta mõju suund (negatiivne, positiivne) ning olulisuse hinnang (puudub – vähene – keskmine – tugev). Hindamine toimus KSH eksperdi poolt arvestades eelnevates peatükkides esitatud keskkonna kirjeldust ja mõjude analüüsi.

Tabel 4. Alternatiivide mõju võrdlemine.

Mõju valdkond	Olulised aspektid mõjuvaldkonnas	Mõju suund ja hinnang	
		Alternatiiv 0	Alternatiiv I
Mõju looduskeskkonnale	Rohevõrgustiku paiknemise täpsustamine, sh rohevõrgustiku toimimist toetavate kompensatsioonialade määramine. Väärtuslike põllumaade kasutustingimuste täpsustamine.	Mõju neutraalne	Mõju keskmiselt positiivne. ÜP võimaldab rohevõrgustiku sidususe tagamise, põllumaade säilimise ja kaitsealuste objektide säilimise.
Mõju tehiskeskkonnale	Eriotstarbelise maakasutuse määramine (riigikaitsealased ehitised, tööstusobjektid).	Mõju neutraalne	Mõju keskmiselt positiivne Olulisi muudatusi tehnilises infrastruktuuris ei kavandata, eriotstarbeliste alade ning tootmisalade osas nähakse ette nende säilimist ning kompensatsioonialade määramisega luuakse puhveralu mõjude vähendamiseks.
Mõju sotsiaal-majanduslikule ja kultuurilisele keskkonnale	Väärtuslike maastike, kultuuriväärtusega alade ja objektide täpsustamine. Sotsiaalobjektide ja puhkealade määramine.	Mõju neutraalne	Mõju keskmiselt positiivne ÜP võimaldab väärtuslike maastike ja miljöölade säilimise.

7 Keskkonnaseire

Keskkonnaseire on keskkonnaseisundi ja seda mõjutavate tegurite järjepidev jälgimine, mis hõlmab keskkonnavaatlusi ja -analüüse ning vaatlusandmete töötlemist.

Keskkonnaseire eesmärgid on: keskkonda mõjutavate tegurite hindamine ja analüüsimine; meteoroloogiliste ja hüdroloogiliste tegurite ning nende muutuste jälgimine, hindamine ja prognoosimine; keskkonnaseisundi hindamine ja selle muutuste prognoosimine; taastuvate loodusvarade seisundi ja hulga määramine; abinõude rakendamist või täiendavat uurimist nõudvate keskkonnamuutuste väljaselgitamine; saasteainete kauglevi jälgimine ja rahvusvaheliste lepingute alusel võrdlusuuringute tegemine; keskkonnaseisundit iseloomustavate näitajate süsteemi arendamine ja täiendamine; lähteandmete saamine programmide, planeeringute ja arengukavade koostamiseks.

Eraldiseisvaid mõõdetavaid seiremeetmeid käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus välja ei töötatud.

Looduskeskkonnale avaldavate mõjude selgitamiseks on vajalik jätkata valla territooriumile väljastatud keskkonnalubades sätestatud seireid ning riikliku keskkonnaseire programme.

Omavalitsuse poolt on oluline valla territooriumil teostatavate seireandmete koondamine ja nende võrdlemine varem kogutud andmetega. Samuti on soovitatav omavalitsuse poolt hinnata valla elanike rahulolu elukeskkonnaga. Vastavalt vajadusele viia läbi küsitlusi ja uuringuid, et teada saada elanike arvamust ja eelistusi valla arengu suhtes ning jälgida elanike juurde- või äravoolu vallast. Küsitluste osas oleks võrreldavuse huvides oluline kindel intervall ning samalaadse metoodika kasutamine.

8 KSH aruandele avalikustamisel laekunud ettepanekud

Üldplaneeringu ja KSH avalikustamise käigus laekus rida ettepanekuid nii ametiasutustelt kui kohalikelt elanikelt. Kõigi laekunud ettepanekute ja nende arvestamise ülevaade on leitav http://delta.andmevara.ee/polva2014_vald/dokument/2487472 KSH osas esitas ettepaneku Maa-amet 07.08.2017 kirjaga nr 6-3/17/12168-3.

Maa-amet märkis järgnevat: „KSH aruande peatükis 3.3.8. Maavarad on kirjeldatud (tsiteerin): „Üleriigilise tähtsusega maardlaid Põlva vallas ei ole“ ning peatükis 4.2.1.2. Maavarade kasutamine on kirjeldatud (tsiteerin): „Põlva vallas leidub vaid kohaliku tähtsusega liiva ja turvast“. Täpsustame, et alates 01.01.2017 hakkas kehtima uus maapõueseadus, mille alusel ei jaotata maardlaid enam kohaliku või üleriigilise tähtsusega maardlateks.“

Vastavalt märkusele korrigeeriti KSH teksti ning eemaldati ebaõige terminikäsitus.

Kasutatud materjalid

Allikmaterjalid

Alkranel OÜ. 2011. Põlva paisjärve tervendamiskava.

Alkranel OÜ. 2014. Saesaare Elektri jaama kinnistute ja nende lähiala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Eesti Keskkonnamõju Hindajate Ühing MTÜ. 2013. Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis.

Euroopa Komisjon. 1999. Guidelines For The Assessment of Indirect And Cumulative Impacts And Impact Interactions. Office for Official Publications of the European Communities. Luxembourg.

Hendrikson ja Ko OÜ. 2006. Põlva valla üldplaneeringu keskkonnamõjude strateegiline hindamine. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne .

Hendrikson ja Ko OÜ. 2016. Saesaare paisutuse likvideerimise teatise keskkonnamõju hindamise aruanne.

Keskkonnalahendused OÜ. 2016. Põlva vallasiseses linnas kasutatavate põhjaveevarude ümberhindamine.

Kobras AS. 2005. Plaki järve keskkonnauuring.

Kukk, T. 2005. Eesti taimede levikuatlas. Eesti Maaülikool, Tartu.

Peterson, K. 2007. Keskkonnamõju hindamine. Juhised menetluse läbiviimiseks tegevusloa tasandil. Keskkonnaministeerium.

Peterson, K., Kutsar, R., Metspalu, P., Vahtrus, S. ja Kalle, H. 2017. Keskkonnamõju strateegilise hindamise käsiraamat. Keskkonnaministeerium.

Pöder, T. 2005. Keskkonnamõju ja keskkonnariski hindamine. Käsiraamat. Tallinn.

Therivel, R., Morris, P. 2009. Methods of Environmental Impact Assessment 3rd Revised edition. Taylor & Francis Ltd.

Õigusaktid, standardid

Atmosfääriõhu kaitse seadus. RT I, 05.07.2016, 1. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/A%C3%95KS>

Eesti Standard. EVS 842:2003 "Ehitiste heliisolatsiooninõuded. Kaitse müra eest". Eesti Standardikeskus.

Hoone energiatõhususe miinimumnõuded. RT I, 05.06.2015, 15. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/105062015015?leiaKehtiv>

Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid. RT I, 11.01.2013, 2. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/111012013002?leiaKehtiv>

Jäätmeseadus. RT I, 04.01.2013, 34. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/104012013034?leiaKehtiv>

Kanalisatsiooniehitiste veekaitseenõuded. RT I 2001, 47, 261. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13305356?leiaKehtiv>

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus. RT I, 21.12.2011, 15. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/113032014032>

Looduskaitseseadus. RT I, 30.12.2011, 13. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/130122011013?leiaKehtiv>

Ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases. RT I 2010, 57, 373. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13348997>

Planeerimisseadus. RT I, 26.02.2015, 3. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/121062016018>

Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise kohta esitatavad nõuded, heit- ja sademevee reostusnäitajate piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed. RT I, 04.12.2012, 1. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/104122012001?leiaKehtiv>

Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu. RT I, 08.05.2012, 12. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/108052012012>

Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid. RT I, 21.12.2016, 27, Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/121122016027>

Planeeringud, arengukavad, strateegiad

Eesti 2030+. Kättesaadav: <https://eesti2030.wordpress.com/>

Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030. Kättesaadav: <http://www.keskkonnainfo.ee/failid/viited/strateegia30.pdf>

Postitee hooldusplaani. Kättesaadav: <http://polva.maavalitsus.ee/vaartuslike-maastike-hoolduskavad>

Postitee maastikuhoolduskava. Kättesaadav: <http://polva.maavalitsus.ee/vaartuslike-maastike-hoolduskavad>

Põlva linna ja Põlva valla ühine jäätmekava aastateks 2011-2020. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/405122013018>

Põlva maakonna arengukava 2015 – 2020. Kättesaadav: <http://www.polvamaa.ee/arengukava>

Põlva maakonnaplaneering. Kättesaadav: <http://polva.maavalitsus.ee/maakonnaplaneering>

Põlva maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“. Kättesaadav: <http://polva.maavalitsus.ee/teemaplaneeringud>

Põlva maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Põlvamaa sotsiaalne infrastruktuur. Kättesaadav: <http://polva.maavalitsus.ee/teemaplaneeringud>

Põlva valla arengukava 2015-2029. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/422102015006>

Põlva valla soojusmajanduse arengukava 2016-2030. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/417022016008>

Põlva valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2015-2027. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/421012016004>

Andmebaasid

EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem): <http://loodus.keskkonnainfo.ee>

eElurikkus: <http://elurikkus.ut.ee/>

Keskkonnaregister: <http://register.keskkonnainfo.ee>

Maa-ameti geoportaal: <http://geoportaal.maaamet.ee>

Kultuurimälestiste riiklik register: <http://register.muinas.ee>

Lisad

Lisa 1. KSH programm koos menetlusk dokumentidega

Kättesaadav: <http://adepte.ee/dokument/polva-valla-uldplaneeringu-ksh/>

Lisa 2. KSH aruande avalikustamine

Ametlikud Teadaanded 07.07.2017

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu teade

Avaldamise algus: 07.07.2017

Avaldamise lõpp: tähtajatu

Põlva Vallavalitsus avaldab teadaande [keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse \(KeHJS\) § 41 ja § 37 lõike 1](#) alusel.

Põlva Vallavalitsus teatab Põlva valla üldplaneeringu ja planeeringule koostatud keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avalikustamisest.

Põlva Vallavolikogu 05.05.2014 otsusega nr 1-3/21 algatati Põlva valla üldplaneering 2029+ ning KSH. Üldplaneering on vastuvõetud ja suunatud avalikustamisele Põlva Vallavolikogu 29.06.2017 otsusega nr 1-3/22.

Põlva valla üldplaneeringu eesmärgiks on ruumilise arengu põhimõtete edasine kujundamine, maa- ja veealade üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste, sh maakasutuse juhtotstarvete ning hoonestuse kõrguslike- ja kauguslike piirangute määramine. Üldplaneeringuga määratakse valla arenguks oluliste sotsiaalobjektide ja üldkasutatavate maade asukohad, asustuse ja ettevõtluse arengu suunamine, detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud, miljööväärtuslikud hoonestusalad, maastike kaitse- ja kasutamistingimused, põhiliste teede ja tehnorajatiste asukohad, puhke- ja virgestusalad. Üldplaneeringuga täpsustatakse kalda piiranguvöönd ja ehituskeeluvöönd.

Üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne riigipiiriülest keskkonnamõju. Samuti ei ole ette näha mõju esinemist Natura 2000 võrgustiku aladele.

Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise osapooled:

Koostamise algataja on Põlva Vallavolikogu (Kesk 15, 63308 Põlva; e-post: info@polva.ee)

Koostamise korraldaja on Põlva Vallavalitsus (Kesk 15, 63308 Põlva; e-post: info@polva.ee)

Koostaja on konsultandina OÜ Pärnu Instituut (Riia mnt 14-7, 80013 Pärnu; e-post: parnuistituut@gmail.com) ning KSH koostajana OÜ Adepte Ekspert (Tuukri tn 54, 10120 Tallinn; e-post: info@adepte.ee)

Kehtestaja on Põlva Vallavolikogu (Kesk 15, 63308 Põlva; e-post: info@polva.ee)

Strateegilise planeerimisdokumendi eelnõuga ja KSH aruandega on võimalik eelnevalt tutvuda avaliku väljapaneku ajal Põlva valla veebilehel <http://www.polva.ee/algatatud-ylldplaneering> või tööaegadel Põlva valla ehitus- ja planeeringuosakonnas (Võru tn 1, Põlva linn) ning lisaks Põlva Vallavalitsuse kantseleis (Kesk tn 15, Põlva linn), Himmaste haruraamatukogus (Keskuse tee 6/2, Himmaste küla) ja Peri haruraamatukogus (Peri külas).

KSH aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi saab esitada kirjalikult avaliku väljapaneku ajal 24.07.2017 – 21.08.2017 aadressil Põlva Vallavalitsus, Kesk tn 15, Põlva 63308 või e-postiga info@polva.ee.

KSH aruande avalik arutelu toimub 08.09.2017 kell 17.00 Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuse salongis (Kesk tn 15, Põlva linn).

Põlva Vallavalitsus

Põlva Vallavalitus 10.07.2017 nr 7-1/17-43-1

PÕLVA VALLAVALITSUS

10.07.2017 nr 7-1/17-43-1

**Põlva valla üldplaneeringu ja
planeeringule koostatud
keskkonnamõju strateegilise hindamise
aruande avalikustamine**

Põlva Vallavalitsus teatab Põlva valla üldplaneeringu ja planeeringule koostatud keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avalikustamisest.

Põlva Vallavolikogu 05.05.2014 otsusega nr 1-3/21 algatati Põlva valla üldplaneering 2029+ ning KSH. Üldplaneering on vastuvõetud ja suunatud avalikustamisele Põlva Vallavolikogu 29.06.2017 otsusega nr 1-3/22.

Põlva valla üldplaneeringu eesmärgiks on ruumilise arengu põhimõtete edasine kujundamine, maa- ja veealade üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste, sh maakasutuse juhtotstarvete ning hoonestuse kõrguslike- ja kauguslike piirangute määramine. Üldplaneeringuga määratakse valla arenguks oluliste sotsiaalobjektide ja üldkasutatavate maade asukohad, asustuse ja ettevõtluse arengu suunamine, detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud, miljööväärtuslikud hoonestusalad, maastike kaitse- ja kasutamistingimused, põhiliste teede ja tehnorajatiste asukohad, puhke- ja virgestusalad. Üldplaneeringuga täpsustatakse kalda piiranguvöönd ja ehituskeeluvöönd.

Üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne riigipiiriülest keskkonnamõju. Samuti ei ole ette näha mõju esinemist Natura 2000 võrgustiku aladele.

Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise osapooled:

- Koostamise algataja ja kehtestaja on Põlva Vallavolikogu (Kesk 15, 63308 Põlva; e-post: info@polva.ee)
- Koostaja ja koostamise korraldaja on Põlva Vallavalitsus (Kesk 15, 63308 Põlva; e-post: info@polva.ee)
- Üldplaneeringu koostamise konsultant on OÜ Pärnu Instituut (Riia mnt 14-7, 80013 Pärnu; e-post: parnuinstituut@gmail.com)
- KSH koostaja on OÜ Adepte Ekspert (Tuukri tn 54, 10120 Tallinn; e-post: info@adepte.ee)

Kesk 15
63308 Põlva
Registrikood 75038581

tel 799 9470
e-post info@polva.ee
www.polva.ee

Swedbank AS
EE172200221012204673
AS SEB Pank
EE021010402018689001

Vastuvõetud planeeringu ja KSH aruandega on võimalik tutvuda avaliku väljapaneku ajal Põlva valla veebilehel <http://www.polva.ee/algatatud-ylldplaneering> või tööaegadel Põlva valla ehitus- ja planeeringuosakonnas (Võru tn 1, Põlva linn) ning lisaks Põlva Vallavalitsuse kantseleis (Kesk tn 15, Põlva linn), Himmaste haruraamatukogus (Keskuse tee 6/2, Himmaste küla) ja Peri haruraamatukogus (Peri külas).

Üldplaneeringu ja KSH aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi saab esitada kirjalikult avaliku väljapaneku ajal **24.07.2017 – 21.08.2017** aadressil Põlva Vallavalitsus, Kesk tn 15, Põlva 63308 või e-postiga info@polva.ee.

Üldplaneeringu ja KSH aruande avalik arutelu toimub **08.09.2017 kell 17.00** Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuse salongis (Kesk tn 15, Põlva linn).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Janika Usin

abivallavanem vallavanema ülesannetes

Adressaat: Põlva Maavalitsus, Keskkonnaministeerium, Kultuuriministeerium, Maaeluministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Siseministeerium, Sotsiaalministeerium, Maa-amet, Muinsuskaitseamet, Maanteeamet, Keskkonnaamet, Põllumajandusamet, Päästeameti Lõuna Päästekeskus, Tehnilise Järelevalve Amet, Terviseameti Lõuna talitus, Ahja Vallavalitsus, Kanepi Vallavalitsus, Kõlleste Vallavalitsus, Laheda Vallavalitsus, Mooste Vallavalitsus, Räpina Vallavalitsus, Vastse-Kuuste Vallavalitsus, Veriora Vallavalitsus, Riigimetsa Majandamise Keskus, Põlvamaa Omavalitsuste Liit, Põlvamaa Arenduskeskus, Keskkonnainspektsioon, Eesti Keskkonnaühenduste Koda, OÜ Põlva Agro, AS Tere, AS Põlva Vesi, K. M., M. L., T. H., E. K., E. R., L. L., OÜ Pärnu Instituut

Põlva valla koduleht

UUDISED

Põlva vald » Üldinfo » Uudised

PÕLVA VALLA ÜLDPLANEERINGU JA PLANEERINGULE KOOSTATUD KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE AVALIKUSTAMINE

10.07.2017

Põlva Vallavalitsus teatab Põlva valla üldplaneeringu ja planeeringule koostatud keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avalikustamisest.

Põlva Vallavolikogu 05.05.2014 otsusega nr 1-3/21 algatati Põlva valla üldplaneering 2029+ ning KSH. Üldplaneering on vastuvõetud ja suunatud avalikustamisele Põlva Vallavolikogu 29.06.2017 otsusega nr 1-3/22.

Põlva valla üldplaneeringu eesmärgiks on ruumilise arengu põhimõtete edasine kujundamine, maa- ja veealade üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste, sh maakasutuse juhtotstarvete ning hoonestuse kõrguslike- ja kauguslike piirangute määramine. Üldplaneeringuga määratakse valla arenguks oluliste sotsiaalobjektide ja üldkasutatavate maade asukohad, asustuse ja ettevõtluse arengu suunamine, detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud, miljöövärtuslikud hoonestusalad, maastike kaitse- ja kasutamistingimused, põhiliste teede ja tehnorajatiste asukohad, puhke- ja virgestusalad. Üldplaneeringuga täpsustatakse kalda piiranguvöönd ja ehituskeeluvöönd.

Üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne riigipiiriülest keskkonnamõju. Samuti ei ole ette näha mõju esinemist Natura 2000 võrgustiku aladele.

Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise osapooled:

- Koostamise algataja ja kehtestaja on Põlva Vallavolikogu (Kesk 15, 63308 Põlva; e-post: info@polva.ee)
- Koostaja ja koostamise korraldaja on Põlva Vallavalitsus (Kesk 15, 63308 Põlva; e-post: info@polva.ee)
- Üldplaneeringu koostamise konsultant on OÜ Pärnu Instituut (Riia mnt 14-7, 80013 Pärnu; e-post: parnuinstituut@gmail.com)
- KSH koostaja on OÜ Adepte Ekspert (Tuukri tn 54, 10120 Tallinn; e-post: info@adepte.ee)

Vastuvõetud planeeringu ja KSH aruandega on võimalik tutvuda avaliku väljapaneku ajal Põlva valla veebilehel <http://www.polva.ee/algatatud-ylplaneering> või tööaegadel Põlva valla ehitus- ja planeeringuosakonnas (Võru tn 1, Põlva linn) ning lisaks Põlva Vallavalitsuse kantseleis (Kesk tn 15, Põlva linn), Himmaste haruraamatukogus (Keskuse tee 6/2, Himmaste küla) ja Peri haruraamatukogus (Peri külas).

Üldplaneeringu ja KSH aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi saab esitada kirjalikult avaliku väljapaneku ajal 24.07.2017 – 21.08.2017 aadressil Põlva Vallavalitsus, Kesk tn 15, Põlva 63308 või e-postiga info@polva.ee.

Üldplaneeringu ja KSH aruande avalik arutelu toimub 08.09.2017 kell 17.00 Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuse salongis (Kesk tn 15, Põlva linn).

Info:

Priit Paalo
Põlva Vallavalitsus
arhitekt
priit.paalo@polva.ee

Ajaleht Koit 11.06.2017

PÕLVA VALL

**Põlva valla üldplaneeringu ja
planeeringule koostatud
keskkonnamõju strateegilise
hindamise aruande avalikustamine**

Põlva Vallavalitsus teatab Põlva valla üldplaneeringu ja planeeringule koostatud keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avalikustamisest.

Põlva vallavolikogu 5.05.2014 otsusega nr 1-3/21 algatati Põlva valla üldplaneering 2029+ ning KSH. Üldplaneering on vastuvõetud ja suunatud avalikustamisele Põlva vallavolikogu 29.06.2017 otsusega nr 1-3/22.

Põlva valla üldplaneeringu eesmärk on ruumilise arengu põhimõtete edasine kujundamine, maa- ja veealade üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste, sh maa- kasutuse juhtotstarvete ning hoonestuse kõrguslike ja kauguslike piirangute määramine. Üldplaneeringuga määratakse valla arenguks oluliste sotsiaalobjektide ja üldkasutatavate maade asukohad, asutuse ja ettevõtluse arengu suunamine, detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud, miljööväärtuslikud hoonestusalad, maastike kaitse- ja kasutamistingimused, põhiliste teede ja tehnorajatiste asukohad, puhke- ja virgetusaalad. Üldplaneeringuga täpsustatakse kalda piiranguvöönd ja ehituskeeluvöönd.

Üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne riigipiiriülest keskkonnamõju. Samuti ei ole ette näha mõju esinemist Natura 2000 võrgustiku aladele.

Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise osapooled:

- Koostamise algataja ja kehtestaja on Põlva vallavolikogu (Kesk 15, 63308 Põlva; e-post: info@polva.ee)
- Koostaja ja koostamise korraldaja on Põlva Vallavalitsus (Kesk 15, 63308 Põlva; e-post: info@polva.ee)
- Üldplaneeringu koostamise konsultant on OÜ Pärnu Instituut (Rila mnt 14-7, 80013 Pärnu; e-post: parnuinstituut@gmail.com)
- KSH koostaja on OÜ Adepte Ekspert (Tuukri tn 54, 10120 Tallinn; e-post: info@adepte.ee)

Vastuvõetud planeeringu ja KSH aruandega on võimalik tutvuda avaliku väljapaneku ajal Põlva valla veebilehel <http://www.polva.ee/algatatud-ylplaneering> või tööaegadel Põlva valla ehitus- ja planeeringuosakonnas (Võru tn 1, Põlva linn) ning lisaks Põlva Vallavalitsuse kantseleis (Kesk tn 15, Põlva linn), Himmaste haruraamatukogus (Keskuse tee 6/2, Himmaste küla) ja Peri haruraamatukogus (Peri külas).

Üldplaneeringu ja KSH aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi saab esitada kirjalikult avaliku väljapaneku ajal 24.07.-21.08.2017 aadressil Põlva Vallavalitsus, Kesk tn 15, 63308 Põlva või e-postiga info@polva.ee

Üldplaneeringu ja KSH aruande avalik arutelu toimub **8.09.2017 kell 17** Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuse salongis (Kesk tn 15, Põlva linn).

Avaliku arutelu protokoll

PÕLVA VALLA ÜLDPLANEERINGU JA PLANEERINGULE KOOSTATUD KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE AVALIK AREUTELU

PROTOKOLL

Koht: Põlva Kultuuri-ja Huvikeskuse salongis (Kesk tn 15, Põlva)

Aeg: 08.09.2017

Algus kell 17.00, lõpp 19.25

Osalejate nimekiri lisatud eraldi lehel. Arutelu on lindistatud.

PÄEVAKORD

- Põlva valla üldplaneeringu põhilahenduse ülevaade.
- Põlva valla üldplaneeringule koostatud keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande ülevaade.
- Avalikul väljapanekul laekunud arvamuste ülevaade ja Põlva Vallavalitsuse seisukohtade esitamine. Küsimused.

Põlva valla üldplaneeringu põhilahenduse ülevaade.

Priit Paalo (edaspidi PP) avasõnad ja ülevaade Põlva valla seisukohalt olulistest aspektidest, mida Põlva valla üldplaneeringuga (edaspidi Põlva ÜP) lahendatakse.

Raimo Klesment (edaspidi RK) ülevaade Põlva valla üldplaneeringu (edaspidi Põlva ÜP) koostamise protsessist ja põhilahendusest.

Põlva valla üldplaneeringule koostatud keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande ülevaade.

Piret Toonpere (edaspidi PT) ülevaade Põlva valla üldplaneeringule koostatud keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) koostamise protsessist ja aruandest.

PT: Põlva ÜP ja KSH aruanne koostati paralleelselt. Põlva ÜP elluviimiseks vajalikud leevendavad meetmed on esitatud nii KSH aruandes kui ka planeeringu seletuskirjas.

PT: KSH aruandele avalikul väljapanekul sisulisi ettepanekuid ei laekunud. Maa-amet saatis omalt poolt tehnilise korrektuuri, mis viiakse aruandesse sisse. See oli seotud vahepeal muutunud seadusandlusega, mis oli kaasa toonud terminite ebakorrektuse, mis parandatakse.

Avalikul väljapanekul laekunud arvamuste ülevaade ja Põlva Vallavalitsuse seisukohtade esitamine. Küsimused.

RK teeb ülevaate laekunud kirjadest ja Põlva Vallavalitsuse seisukohtadest. Seisukohad edastatakse ka kirjalikult. Laekunud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtadele esitatud täiendavad küsimused käsitletakse vasta punkti juures.

1. Maaeluministeeriumi 21.07.2017 kiri nr 4.1-5/5617-1

(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-43-2)

1.1. Üldplaneeringu seletuskirja lisas 1 on väärtusliku põllumajandusmaa kohta antud mõistes märgitud: „Väärtusliku põllumajandusmaa moodustab põllumajandusmaa, mis kuulub riikliku või kohaliku tähtsusega väärtusliku põllumajandusmaa massiivi koosseisu. Põlva vallas on väärtuslik põllumajandusmaa massiiv vähemalt 0,3 ha suurune ühtne maa-ala mille kaalutud keskmine boniteet on võrdne maakonna põllumajandusmaa kaalutud keskmise boniteediga või sellest suurem. Väärtuslik põllumajandusmaa on vähemalt 1 ha suurune“. Juhime tähelepanu, et antud mõistes on toodud väärtusliku põllumajandusmaa minimaalse suuruse kohta kaks erinevat väärtust (0,3 ha ja 1 ha). Selgitame, et Maaeluministeeriumis töös oleva väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõu kohaselt on riikliku tähtsusega väärtusliku põllumajandusmaa massiiv vähemalt ühe hektari suurune. Lähtuvalt eeltoodust saaks üldplaneeringu seletuskirja lisas 1 antud mõistest järeldada, et põllumajandusmaa massiiv, mille suurus on 0,3–1 hektarit, moodustab kohaliku tähtsusega väärtusliku põllumajandusmaa massiivi. Samas on üldplaneeringu seletuskirja peatükis 2.1.4 märgitud, et üldplaneeringus on kajastatud ainult riikliku tähtsusega väärtuslikud põllumajandusmaad ning täiendavalt kohaliku tähtsusega alasid ei ole määratud. Soovitame üheselt mõistetavuse tagamiseks täpsustada lisas 1 oleva mõiste sõnastust ning viia seletuskirja peatükis 2.1.4 ja lisas 1 toodud väärtusliku põllumajandusmaa mõiste sisu omavahelisse kooskõlla.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada. Kohalikku tähtsusega väärtusliku põllumajandusmaa massiivi ei määrata, mistõttu jääb 1 ha.

1.2. Lisaks on seletuskirja peatükis 2.1.4 märgitud, et Põlva maakonna põllumajandusmaa keskmiseks boniteediks on 39 hindepunkti. Maaeluministeeriumis töös oleva väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõu kohaselt, millega kaasnes vastava esialgse kaardimaterjali väljatöötamine, on Põlva maakonna põllumajandusmaa kaalutud keskmine boniteet 39 hindepunkti. Nimetatud eelnõu kohaselt toimub aasta jooksul pärast seaduse kehtima hakkamist täpse kaardimaterjali väljatöötamine, sealhulgas täpsete kaalutud keskmiste boniteedinäitajate arvutamine. Lähtuvalt eeltoodust võivad lõppnäitajad erineda esialgsetest tulemustest. Seetõttu soovitame üldplaneeringu seletuskirjas hoiduda täpsete boniteediandmete nimetamisest.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada. Lisatakse viide, et võib täpsustada.

1.3. Lähtuvalt asjaolust, et käesoleva aasta 15. oktoobril toimuvate kohalike omavalitsuste volikogude valimiste järel moodustab Põlva vald Ahja, Laheda, Mooste ja Vastse Kuuste valdadega ühinemise järel uue omavalitsusüksuse, soovitame üldplaneeringu seletuskirja täiendada peatükiga, kus käsitletakse põhimõtteid ja seoseid, mis mõjutavad käesoleva üldplaneeringu elluviimist nimetatud kohalike omavalitsusüksustega ühinemise järel.

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Moodustuva omavalitsusüksuse volikogul on kohustus ühinenud valdade üldplaneeringud üle vaadata ning seejärel määratakse edasised arengusuunad.

2. Maa-ameti 07.08.2017 kiri nr 6-3/17/12168-3

(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-43-3)

2.1. Seletuskirja peatükis 2.1.4. Väärtuslik põllumajandusmaa, metsamajandusmaa on kirjeldatud (tsiteerin): „Kaevandamisloa menetluses tuleb läbi viia keskkonnamõjude hindamine, kus tuleb kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikule põllumajandusmaale“. Täpsustame, et keskkonnamõjude

hindamise läbiviimine kaevandamisloa menetluses ei ole kohustuslik, vaid selle vajadust hindab loa andja. Palume lähtuda Põlva maakonnaplaneeringu (järelevalvesse esitatud materjalist, leitav Põlva Maavalitsuse kodulehelt) sõnastusest, mis jätab kaevandamisloa andjal võimaluse teha keskkonnamõjude hindamise vajalikkuse osas kaalutusotsus. Kaevandamisloa andja algatab kaevandamisloa menetluses keskkonnamõjude hindamise vaid vastavalt vajadusele. Palume seletuskirja peatükki 2.1.4. Väärtuslik põllumajandusmaa, metsamajandusmaa täpsustada järgmiselt (tsiteerin): „Kaevandamisloa menetluses tuleb vajadusel läbi viia keskkonnamõjude hindamine, kus tuleb kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikule põllumajandusmaale“.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

2.2. Selgitasite 19.05.2017 kirjas nr 7-1/17-2-14, et Põlva Vallavalitsusele teadaolevalt ei ole Põlva Vallavolikogu 10.02.2016 otsusega nr 1-3/11 antud kaevandamisloaga nõustumise tingimused täidetud. Samuti selgitasite, et olete valmis tegema täiendusi üldplaneeringusse ja reserveerima Himmaste liivakarjääri tootmisalaks T4 kuni kehtestamise otsuseni jõudmiseni, kuid täiendused peavad tagama kõikide õigusaktidega kooskõlas oleva lahenduse. Nõustusime oma kirjas 14.06.2017 nr 6-3/17/343-6, et üldplaneeringu täiendused peavad tagama kõikide õigusaktidega kooskõlas oleva lahenduse ning teavitasime, et Keskkonnaamet on koostanud Himmaste liivakarjääri loa andmise korralduse eelnõu, millega on kavas kaevandamisloa anda ning esitas korralduse eelnõu seisukoha andmiseks maavarade komisjonile. Maavarade komisjon kooskõlastas 9. juuni 2017. aasta istungi protokollilise otsusega nr 17-88 Keskkonnaameti maapõuebüroo juhataja korralduse „Maavara kaevandamisloa andmine Himmaste liivamaardla Himmaste liivakarjääri mäeeraldisele ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine“ eelnõu. Kuna Keskkonnaameti loa andmise korralduse eelnõust selgub, et Põlva Vallavolikogu esitatud tingimused Himmaste liivakarjääri kaevandamisloa andmisele on täidetud, on kaevandamisloa andmine lähiajal tõenäoline. Eeltoodust tulenevalt palume jätkuvalt üldplaneeringus reserveerida Himmaste liivakarjääri ala tootmisalaks T4 ning täpsustada vastavalt üldplaneeringu jooniseid.

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Kuni ei ole täidetud Põlva Vallavolikogu 10.02.2016 otsuses nr 1-3/11, Arvamuse andmine Himmaste liivamaardla Himmaste liivakarjääri kaevandamise loa taotluse ja otsuse eelnõu kohta, kaevandamisloa väljastamise aluseks seatud tingimused, ei ole põhjendatud planeeringus muuta maatulumendusala tootmisalaks T4. Ettepaneku arvestamisega läheks Põlva vald vastuollu oma varasema otsusega.

Romet Neemse (edaspidi RN): Ma ei saa nõustuda, et Põlva Vallavolikogu seatud tingimused Himmaste liivakarjääri kaevandamise loale ei ole täidetud. Keskkonnaamet on koostanud kaevandamisloa andmise eelnõu ja maavarade komisjon on selle kooskõlastanud. Ma ei taha uskuda, et riigiamet enne ei kontrollinud, kas vallavolikogu antud tingimuslik kooskõlastusega antud tingimused on täidetud. Kas oskate konkreetselt öelda, milline tingimus ei ole täidetud?

RK: Volikogu väljastas nõusoleku kui märgitud tingimused on täidetud. Tekib küsimus, miks seda luba ei ole väljastatud kui tingimused on täidetud?

RN: Nõusolekut ei ole Põlva Vallavolikogu käest veel küsitud. Kuid minule teada olevalt on tingimused täidetud.

Tiivi Parts (edaspidi TP): Põlva vallale ei ole seda eelnõud esitatud. Me ei saagi hinnata, kas on täidetud.

RK: Tingimuste täitmine on seotud otse kaevandamisloa väljastamisega. Kuniks pole dokument jõustunud, siis seda ei ole.

RN: Praegu jääb mulje, et te eeldate justkui poleks tingimused täidetud.

RK: Mina lähtun sellest, et volikogu on lubanud loa välja anda kui on täidetud teatud tingimused. Kuna luba ei ole välja antud, siis eeldatavalt ei ole mainitud tingimused täidetud. Seega, ei saa ka planeeringusse kanda objekti, mis läheks vastuollu kehtiva volikogu otsusega. Praegu ei ole aga midagi halvasti – kui luba väljastatakse, siis saab vald selle ka planeeringusse kanda enne kehtestamist.

RN: Enne kehtestamise otsuse jõustumist?

RK: Jah. Tingimuste täitmine on seotud loa väljastamisega ja seda peab kontrollima loa väljastaja. Mis takistab seda välja andmast? Kui tingimuslik nõusolek on antud ja tingimused täidetud, siis peaks nõusolek olemasolema. Lõputut küsimist ei peaks toimuma.

RN: Kui Keskkonnaamet saadab nüüd otsuse eelnõu ja kõik dokumendid valda ära, siis peaks olema võimalik see üldplaneeringusse kanda?

RK: Nii saan mina aru.

Andres Viijar (edaspidi AV): Kui tingimused on täidetud ja kaevandamisluba antakse välja, kas see on siis automaatselt vallal kohustus muuta planeeringus ära T4?

RK: Kui on volikogu tingimuste alusel välja antud kaevandamisluba, siis see peaks ju kajastuma ka maakasutuses. Muidu tekib õiguslik vastuolu planeeringu põhilahenduse ja teiste dokumentide vahel.

AV: Kuidas protsess välja näeb? Keegi muudab ära selle?

RK: Kui dokumendid tulevad ja kõik on korras, siis ala joonisele kandmine on tehniline küsimus. Alusandmete ja tausta teadmisenä on see kajastatud meil KSH aruandes.

TP: Mis siis kui meil ei oleks üldplaneeringu menetlust? Vanas üldplaneeringus ei ole seal peal maardlamaad.

RN: Maatulundusmaal ei saa kaevata. Maasihtotstarvet peab muutma mäetööstusmaaks. Kuidas teda muudetakse üldplaneeringus?

RK: Kas planeeringuga või maakorraldusliku toiminguna volikogus.

TP: Maasihtotstarvet muudetakse ka projektiga. Ei pea muutma detailplaneeringuga.

AV: Kas Põlva ÜP-ga saab seda muuta automaatselt?

RK: Üldplaneeringu alusel saab muuta sihtotstarvet.

Kaie Moorast (edaspidi KM): Üldplaneering on ju ikka selleks, et tulevikku planeerida. Sellest tulenevalt, kui on huvi, siis peaks ju seda huvi arvestama. Üldplaneering ei fikseeri olemasolevat olukorda.

AV: Huvil on alati kaks poolt. On huvid ja vastahuvid. Me planeerime ka oma ilusas külas edasi elada.

RK: Selles on õigus, et üldplaneeringuga vaadatakse tulevikku ja milline see kasutus seal tulevikus võiks olla. Üldplaneeringuga ei muudeta automaatselt kellelgi olemasolevat kasutust, selleks tuleb teha täiendavalt mingisuguseid toiminguid. Ei muudeta ka n-ö tagasiulatuvalt kellegi maakasutust, ei panda sinna mingeid täiendavaid kitsendusi. Aga, kuna volikogu on andnud eelneval ühe otsuse, siis üldplaneeringut koostades me ei saa sellest otsusest mööda minna. Kuni see otsus ei ole realiseerunud, siis me ei saa seda ettepanekut ka sisse viia.

KM: Kas ei saa, et karjäär on tootmismaa sees ja detailplaneeringuga kehtestub?

RK: Saame tulla ühe olulise asja juurde mida üldplaneeringuga kehtestatakse – detailplaneeringu koostamise kohustus. Seal on olnud üks konkreetne punkt – väärtuslikul maastikul tootmishoone või -ala rajamiseks oleks detailplaneeringu koostamine kohustuslik. Maa-amet on lähtunud väga kitsalt sellest küsimusest varem. Meil on kaevandamine pandud tootmisala alla. Seaduse järgi kaevandamine kui selline võib eeldada ehitisi, st et võib eeldada ehitusloa väljaandmist. Antud tingimus on ka väga kitsalt pandud – ainult väärtuslikule maastikule ja rohevõrgustiku alale, mis on suhteliselt täpselt piiritletud. Need alal tulevad ka maakonnaplaneeringust, mistõttu nende alade vastu tuleb huvi kõrgemalt, kui seda on kohalik omavalitsus. Isegi kui kaevandamisloa eelnõu on olemas ja ala kantaks sisse üldplaneeringusse, siis on teoreetiliselt olemas kohe detailplaneeringu koostamise kohustus. Kohalik omavalitsus saab loobuda veel detailplaneeringu koostamisest teatud tingimustel. Lahendust tuleb vaadata komplekselt. Minu arust ei ole küsimus, kas me mõtleme ette või mõtleme ühe objekti keskselt, vaid küsimus on ruumi väärtustes, mille tõttu mingisugune tingimus seatakse. Kui me praegu räägime, et me lubame kaevandamist väärtuslikul maastikul, siis väärtuslik maastik on natuke laiemalt avalikkusele huvi pakkuv väärtustatud ala. Ja kas sellise väärtustatud ala mõjutamine, nt kaevandamisega, võiks olla kitsalt mingi loa välja andmise küsimus või laiem diskussioon. Nendest aspektidest lähtuvalt on jõudnud üldplaneering sellisele lahendusele. Küsimusi on konkreetses kohas veel, mitte ainult maakasutuses. Vaid ka – kui seal midagi kaevandama hakatakse, siis kuidas see materjal sealt välja veetakse, milliseid teid kasutades? Need on natuke laiemad küsimused, kui ainult loa välja andmise küsimus.

RN: Mul on detailplaneeringu kohustuse kohta üks küsimus? Maavara kaevandamine ei nõua ühegi õigusakti alusel detailplaneeringu koostamist.

RK: Kaevandamine on ka ehitised, mitte ainult kopa maa sisse löömine.

RN: Liiva kaevandamisel ei ole mingeid ehitisi.

RK: Meil ei ole üldplaneering koostatud kitsalt Himmaste liivakarjääri rajamiseks, meil on seatud üldised tingimused. Kui ei ole tarvis ehitisi rajada ja seal on lahendatud kõik muud tingimused, juurdepääsuks ei ole vaja sundvõõrandada vmt, siis kohalik omavalitsus saab motiveeritult loobuda detailplaneeringu koostamise kohustusest. Kui seal on mingeid lahendamata aspekte, nt vaja sundvõõrandada või sundvaldust seada, siis neid saab ainult planeeringu alusel ja paratamatult tuleb teha detailplaneering. Ja me räägime konkreetses kohas ka kõrgema planeeringuga väärtustatud alast. Ka selle kontekstis peab kohalik omavalitsus andma oma seisukoha, kas mõjutab või mitte.

Loomulikult, kui kaevandamisluba menetletakse, siis seal vaadatakse neid asju ka, kuid kitsalt kaevandamistegevuse kontekstis.

2.3. Lisaks märgime, et KSH aruande peatükis 3.3.8. Maavarad on kirjeldatud (tsiteerin): „Üleriigilise tähtsusega maardlaid Põlva vallas ei ole“ ning peatükis 4.2.1.2. Maavarade kasutamine on kirjeldatud (tsiteerin): „Põlva vallas leidub vaid kohaliku tähtsusega liiva ja turvast“. Täpsustame, et alates 01.01.2017 hakkas kehtima uus maapõueseadus, mille alusel ei jaotata maardlaid enam kohaliku või üleriigilise tähtsusega maardlateks.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

3. Maanteeameti 08.08.2017 kiri nr 15-2/17-00013/083
(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-43-4)

3.1. Ehitusseadustiku (edaspidi EhS) § 71 lg 2 tuginedes tehti Planeeringus Maanteeametile mitmetel riigiteedel kaitsevööndi vähendamiseks ettepanekuid. Maanteeamet hindas riigiteede ääres väljakujunenud keskkonda ning edastas 10.03.17 kirjaga nr 15-2/17-00013/020 seisukoha, milliste riigiteede ääres nõustub kaitsevööndi vähendamisega (30m asemel 10m) ning omapoolsed ettepanekud, milliste teede ääres tuleks kaitsevööndit laiendada (10m asemel 30m). Tuginedes seletuskirjale ning põhijoonisele (põhja- ning lõunaosa) saab järeldada, et Maanteeameti seisukohtadega on arvestatud. Käesolevaga juhime tähelepanu, et kaitsevööndid on jäänud korrigeerimata tiheasustusalade kaardil. Palume vastuolu jooniste vahel likvideerida.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

AV: Kas ei ole siis ühtlaselt 10 m see kaitsevöönd?

RK: Põlva vald tegi ettepaneku vähendada teatud loetud kohtades ja Maanteeamet nõustus vähendamisega, küll mitte kõikides kohtades. Valdavalt puudutab tiheasustusalasid ja nendest väljuvad suunad ja just seal kus on reserveeritud mingisugust maakasutust ehitamiseks. Vähendatud 10 meetrile ja arvestatakse äärmise sõiduraja servast. Kohalikele teedele soovitakse kehtestada 10 m kaitsevööndiks. Erateedel tuleb lähtuda eratee omaniku huvist.

Küsimus: Kuidas arvestatakse kergliiklustee puhul?

RK: Kergliiklustee ei ole riigitee. Neid on antud kohalikule omavalitsusele. Kuid tuleb lähtuda, mis on tee kaitsevööndi sisu, et saaks hoolet teha ja tagada ohutu liiklus.

3.2. Võttes arvesse, et Planeeringuga on ette nähtud märkimisväärselt taristu arendamist, sh asulate vahelise tee parendamine, avalikult kasutatavate teede kõvakatte alla viimine, kergliiklusteede valgustamine jne, palus Maanteeamet 15.01.16 kirjas nr 15-2/15-00028/831 ning 10.02.17 kirjas nr 15-2/17-00013/013 arvestada ning seletuskirjas välja tuua, et Maanteeamet juhindub lähiaastate ehitustegevusel riigiteedel Vabariigi Valitsuse korraldusega nr 522 kinnitatud dokumendist „Riigimaantee teehoiukava aastateks 2014-2020“. Oleme seisukohal, et varasemalt väljendatud seisukohta on vastu võetud Planeeringu seletuskirjas tõlgendatud valesti. Nimelt on kirja pandud, et riigiteede osas on Maanteeamet andnud seisukohad kuni 2020 a. (viidatuna varasemalt nimetatud dokumendile). Selgitame, et Maanteeameti palve viidata Planeeringus dokumendile „Riigimaantee teehoiukava aastateks 2014-2020“ on ajendatud eelkõige soovist informeerida, missugused arendustegevused Maanteeametil Põlva vallas lähiaastatel kavas on ning välistada ootusi, et võtame kohustusi näiteks riigiteede äärde jalgratta- ja jalgteede kavandamisel, v.a juhul

kui on tegemist liiklusohutliku koha likvideerimisega (15.01.16 nr 15-2/15-00028/831). Koostöö käigus esitatud seisukohad kehtivad seni kuni Planeering.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

3.3. Maanteeameti hinnangul ei ole kehtivate kitsenduste tabelis tee avaliku kasutuse puhul kohane viidata EHS § 95 vaid EHS § 92 ja/või § 94. Palume kontrollida ning vajadusel korrigeerida.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

4. Kaie Moorasti ettepanekud

(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-48-1)

4.1. Palun lahendada koostatavas Põlva Valla üldplaneeringus Adra tee pikendus kuni Keldrikaela teeni. Praegu kasutavad seda ala jalakäiguteena Põlva randa ja keskusesse Mammaste küla elanikud endistes kolhoosiagsetes majades (Mammaste 7 ;9; 11 ja ka eramajad 2...8) ja ka Adra tee eramajades elavad elanikud. Tee on ajalooliselt välja kujunenud ja see oleks tarvis fikseerida osaliselt jalkäijate teena ja osaliselt Keldrikaela tee 14, Mammaste (61901:001:1020) kinnistule juurdepääsuks. Juurdepääsu lahenduse kohta on ka kohtulahend 1997 aastal.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada. Kasutusele võetakse uus tingmärk – kasutatav jalgrada ning tähistatakse vastav ala.

TP: Ma täpsustan, et see sissepääs on kohtuotsusega määratud avalikuks kasutuseks ja see jääb ka kasutamiseks autodele ümberpööramiseks või juurdepääsuks. Suund kortermajade juurde – oleks otstarbekas mäkirada jalgrajana kui on olnud ajalooliselt kasutusel. Neid kohti on tegelikult ka mujal, kus käiakse otse läbi kruntide. Kuid kui inimene tahab oma aia ette teha ja temaga kokkuleppele ei saa, siis ega seal keelata ka ei saa.

KM: Ma arvan, et selle peaks ikka fikseerima seal peal. Seda juurdepääsu on 30 aastat kasutatud ja see on väljakujunenud rada. Väljakujunenud rajale ei saa nii lihtsalt piirdeaeda ette panna.

TP – täpsustab joonisel millise kohaga on tegu – Keldrikaela tee 12 ja 14 vaheline ala saab avaliku kasutuse. Adra tee kruntide juurde täiendavalt ei laiendata. Kohtuotsus puudutab Keldrikaela tee 12 aadressiga majapidamist, kus on maa erastamata.

KM: Aa, see koht (Adra tee kruntide) mind ei huvita. See võib jääda. See on vabaplaneeringuga ala ja seni kui ta on vabaplaneeringuga ala saavad vabalt inimesed liikuda.

4.2. Palun arvestada, et Keldrikaela teed on tarvis kasutada ka tänavana ja mitte ainult kergliiklusteena. Keldrikaela tee ääres paiknevad eramajad kuhu on tarvis tagada juurdepääs. Keldrikaela tee 14,16 ja 13 jäävad tupikusse. Ma ei mõtle seda, et tee peaks avatud olema üldiseks liikluseks vaid peaks olema regulatsioon kuidas nende majadeni pääseda. Ehk see ei ole üldplaneeringu teema aga arvestada sellega on tarvis?

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Vald soovib selle jätta kergliiklusteeks. Ülesse tekib nüüd ümberpööramise koht (vt eelmine ettepanek) ja hädaolukorras saab seal ikka sõita.

KM: Ma tean konkreetselt ühte pereliiget kes selle eest trahvi sai. Kui on liiklusmärk, siis sellega peab arvestama.

TP: Siis tuleb võtta liiklusmärgile sissesõidu luba.

KM: Kas sinna saab veoautoga sõita?

RK: See on kohaliku omavalitsuse lahendada, kuna nemad teavad tee kandevõimet.

TP: Kui on vaja viia sinna puid või materjali siis tuleb lubada.

5. Remida Aasamäe ettepanekud ja küsimused
(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-51-1)

5.1. Planeerimise mõistes on asum on asustatus, mis on linna kindlapiiriliste tunnustega osa ja on tinglikud ja kasutatavad planeeringu eesmärkide saavutamisel. Planeeringus on nimetatud küll asumid, kuid on äratuntavalt piiritlemata (tänavatega, kinnistu piiridega). Selguse huvides teen ettepaneku lisada ptk 2.4.1. joonisele asumite piirid, mida on võimalik üheselt ja äratuntavalt kindlaks teha või koostada lisajoonis asumite piiridega. Asumi mõiste lisada Lisa 1 Mõisted loetelusse.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

5.2. Ettepanek peatüki 2.5.1. täiendamiseks. Üldiste arhitektuurinõuetega (juurdeehitused, krundi piirid ja kõrgus, katusekuju muutmine, fassaadi muutused jms) olemasolevatele hoonetele (eriti olemasolevat kortermajade puhul). Kaaluda võimalust Põlva linnas olemasolevate kortermajade piirkonnas mitte lubada piirete (aiad, hekid) rajamist, kui see pole otstarbekas ja kahjustab naabrusõigusi. Olemasolevate kortermajade piirkonnad on nn vabaplaneeringuga, kuhu pole otstarbekas rajada piirdeid, sest neid läbivad aja jooksul väljakujunenud jalgteed.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

5.3. Ettepanek peatüki 2.5.1. täiendamiseks. Samuti lisada ehitustingimuste tabelisse (tabel 8) krundipiirete võimalikud kõrgused ja materjal (puidust aiad, võrkaed, hekk jms).

Seisukoht: Ettepanekut arvestatakse osaliselt. Täiendatakse sõnastust: Tänavääärsed piirde elamutel peavad ühtima piirkonnas väljakujunenud piiretega, kasutada ei tohi võrkaeda. Piirde kõrgus tänava ääres võib olla kuni 1,2 m.

RK: Lähtutakse põhimõttest, et avalikult kasutatava ala poolt on kohalikul omavalitsusel huvi reguleerida.

Remida Aasamäe (edaspidi RA): Aga kui ikkagi pannakse võrk?

RK: Siis on väärtemenetlejal tegemist.

TP: Olemasolevaid me likvideerima ei hakka. Kui keegi uut paneb, siis püüame silma peal hoida.

RK: Ja kui vana võrku tahetakse uuega asendada, siis sellele saaks ka käe ette panna.

5.4. Ettepanek peatüki 2.5.1. täiendamiseks. Kaaluda võimalust anda hoonete kõrguspiirang korruselisusena (nt korruse arvestuslikuks keskmiseks kõrguseks elamutel (sh korterelamutel) ja büroopindadel on 3,2 m, kaubanduspindadel kuni 4 m).

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Puudub praktiline vajadus.

RK: Korruse kõrgus on erinevatel ajastutel erinev. Kuna Põlva ÜP kehtestatakse pikaks ajaks, siis võib muutuda arhitektuur, see kuidas sisekliimat tagatakse. Selline arhitektuuri tingimus võib tekitada vajaduse tulevikus üldplaneeringut muuta. Lähtutakse üldistest arusaamadest, mis kusagil piirkonnas on.

5.5. Ettepanek peatüki 2.5.1. täiendamiseks. Uute hoonete ehitamisel tuleb tänava-äärsel krundil hoone põhimahut paigutada planeeringu või projekteerimistingimustega ette nähtud ehitusjoonele. Ehitusjoonest ei tohi üle ulatuda ükski ehitise osa välja arvatud trepp, trepi varikatus, rõdu, lodža või katuseräästas. Hoone maa-alune vundamendi osa, pandused ja räästad võivad ulatuda väljapoole krundi piiri tänava maa-alale juhul, kui kinnisasja kasuks on seatud piiriülest ehitamist lubav asjaõigus.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

5.6. Ettepanek peatüki 2.5.1. täiendamiseks. Krundile pinnase juurde toomine või eemaldamine ulatuses, mis muudab naaberkrundil sademevee valgumise tingimusi või põhjustab varinguohtu, on keelatud juhul, kui naabrid ei lepi kokku teisiti.

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Lähtutakse valdkonna õigusaktidest. Õigusaktides on reguleeritud, et kaevamisel ei tohi naaberkrundi hoonet ohtu seada. Sellise haridusliku tingimuse kandmine üldplaneeringusse ei ole vajalik.

5.7. Ettepanek peatüki 2.5.1. täiendamiseks. Hoonete välismõjuga tehnilised seadmed (õhksoojuspumbad, konditsioneerid, satelliitantennid jms) peavad olema paigaldatud selliselt, et need ei oleks tänavatelt vaadeldavad ja ei eraldaks tänavale jalakäijate ning jalgratturite poolt kasutatavale osale mõjutusi (õhu puhumine, turbokorstnast heitgaaside väljutamine, vedelike väljutamine, jää teke jne). Seadmete eelistatud asupaik on maapind.

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Nimetatud küsimus on osaliselt reguleeritud seadusandlikul tasandil, teatud juhtudel ei ole tehniliselt võimalik nimetatud seadet nt maapinnale paigaldada.

RK: Ehitis peab olema ohutu, ega tohi ülenormi olevaid keskkonnamõjutusi põhjustada väljaspoole oma krundi piire.

RA: Aga kui kortermajas tahab keegi panna mingit süsteemi ja kokkuleppele ei saada majas. See siis risustab hoone fassaadi. See tingimus on mitmes linnas üldplaneeringutes sees.

RK: Mina mõistaks selle punkti väärtust kui see käiks miljööväärtusliku ala kohta – et uued tehnoloogiad ei risustaks miljööd. Korterelamu näide – kui kortermaja elanikud ei saa kokkuleppele, siis tekib küsimus, kas kohalik omavalitsus peaks seda reguleerima üldplaneeringuga? Kui ei jõuta kokkuleppele, siis ei jõutagi.

RA: Hea küll, paneb teisele küljele, kuid tänaväärne fassaad?

TP: Vallavalitsuse istungil öeldi, et vaadake kõiki teisi Euroopa linnu, kus on fassaadid täis.

RA: Meil ei ole selline kliima. Seal jahutavad, meil kütavad.

RK: Seadme tehnilised nõuded ei anna palju valikut kuhu seda paigutada. Ei saa maapinnale paigutada. Ja ka hoone külj omab mingit tähtsust.

AV: Projekteerijana ütlen, et tihti polegi väga palju variante kuhu seda seadet panna. Korterelamu välisperimeeter on ühisomandis. Ilma ühisloata ei saa midagi panna, kaasa arvatud aknad on ühisomandis.

RA: Aga nad tulevad jälle vallavalitsusse. Ja siis ütlevad, et see ametnik lubas.

RK: Tuleb küsida, kus on kaasomanike nõusolek, te valdate ühiselt.

5.8. Peatükk 2.5.6. „Tehniline taristu“. Seletuskirjas käsitlemata soojavarustuse teenuse arengu võimalused (sh alternatiivse soojavarustuse arendamise võimalused ja ehitustingimused: päikeseenergia, maasoojus), telefoniside ja kommunikatsiooni, ühisveevärk- ja kanalisatsiooni, sadevee kogumise ehitustingimused ja arenguvõimalused (kraavitus, trassid).

Seisukoht: Selgitus – üldplaneering täiendavalt tingimusi ei sea, sest mitmed nimetatud teemad on käsitletud valdkonna arengukavades.

RK: See annab paindlikkuse. Kui valdkonna arengukava annab mingeid uusi võimalusi siis ei ole vaja üldplaneeringut muuta.

RA: Ma tahan täiendada natuke. Ma ei ole neid arengukavasid lugenud. Aga olen sirvinud linnade üldplaneeringuid, kus on välja toodud taastuvenergia osa. Nt maasoojuse nõuded ja nende rajamise tingimused. Kas on detailplaneering või hoone projektis. Nt soojuspuuraugu kaugus kinnistu piirist. Või siis muud tehnilised nõuded. Kas seda ei oleks vaja üldplaneeringusse panna?

RK: Need on tehnilised tingimused, mille puhul on küsimus – kas on vaja üldplaneeringu tasemel kohaliku omavalitsuse sekkumist? Detailplaneeringu koostamise osas peaks vaatama, kas on vaja hoonet, teatud suurus. Kõik võrgud, mida nimetasite, on hoonega seotud tehnovõrgud. Kui võrgu paigaldamisel on vaja minna üle oma krundi piiri siis on see maaomanike vaheline suhe. Üldplaneeringu kontekstis on selle tingimuse sisu väärtusetu. Tehnoloogiad muutuvad kiiresti ja meil ei ole regulatsioon seadusandluses ka väga ühtne. Veehaarde puurkaevul on sanitaarkaitsevöönd, soojuspuurkaevul puudub. Osad keskkonnaametnikud viitavad, et seal on samasugune sanitaarkaitsevöönd; teised jällegi, et ei ole, kuna tegu on täiesti suletud süsteemiga, nagu tamponeeritud puurkaev ja ei ole võimalik reostusel põhjavette sattuda. Sellest lähtuvalt tundub üldplaneeringusse tingimuste seadmine natuke liiast. Teisest küljest – arengukavades on suhteliselt detailselt neid asju lahendatud. Sh on võimalik teha erinevates piirkondades oma arengukavasid. Seega annaks üldplaneeringu lahendusele paindlikkust, et ei oleks seatud väga siduvaid tingimusi, mis võimaldaks minna edasi ka uute tehnoloogiatega.

RA: Sama teema päikeseenergiaga, kuidas neid päikesepaneelide katusele panna, et nad ei kahjustaks, nt ei tekiks kõrval hoonetele valgusreostust. Kas selliseid tingimusi ei peaks sisse kirjutama, miljööväärtuslikele aladele sama moodi.

RK: Ma pean tunnistama, et päikese paneelist tekkiva valgusreostuse kohta kuulen esimest korda Pole kohanud. Töötan ühes büroohoones, kus vastas maja on värvitud hõbedase värviga ja mingi ajal päevast tuleb aknale rullo ette lasta. Kui paneele katusele paigaldatakse, siis peaks hoone olema vähemalt samakõrged kui ümbritsevad ja siis akendesse valgusreostust ei teki.

RA: Praegu ei ole see probleem. Kui hakatakse panema rohkem. Praegu tekitatakse neid päikesepaneeli parke ka. Üldplaneeringule saaks toetuda.

RK: Need paneelid ei ole ka päris peegelpinnad.

AV: Mis need indikaatorid on? Mis on need numbrid, millele peab vastama. Nt see soojakontuuri kaugus krundi piirist.

RA: Nt Tartu linna üldplaneeringus on soojuspuuraugu kaugus krundi piirist toodud 10 m.

AV: Ma arvan, et see on laest võetud.

RK: Hetkel on see ebaselge, kuna seda ei ole kusagil normides öeldud. Lähtutakse ühe kinnisti jaoks rajatava puurkaevu hooldusalast, 10 m.

AV: On võetud lihtsalt 10 m.

RA: On võetud jah, ja seda on võimalik üldplaneeringusse sisse kirjutada.

RK: Üldiselt tehakse soojuspuurkaevuks ümber vanu puurkaeve, kui liitutakse ühisveevärgiga ja vett ei ole vaja enam võtta. Või kui soovitakse maakütet kuid tegu on väikese krundiga ja otstarbekas on panna puurauguna. Ka suurte büroohoonetega lahendatakse maaküte vundamendi rajamisel, kuhu konstruktsiooni sisse paigaldatakse süsteemid. Tehnoloogilisi lahendusi on palju kuid kus on vaja sekkumist? Põlva vallas ei ole minu teada probleemi, et peaks üldplaneeringu tasandil määrama alasid kuhu ja kuidas maakütet rajada. Pigem võiks olla tingimused lahtisemad, e olla avatud enam uutele tehnoloogiatele. Seda on Põlva vald ka ettenäinud oma ühes arengukavas - ettenäha taastuvenergeetika kompetentsi tõus ja kasutamise kasv.

RA: Kui praegu ei ole nii väga probleeme siis...

AV: Päikesepaneeli teema võib tulla.

RK: Ma arvan, et võiks lähtuda tervest talupoja mõistusest. Kuhu on otstarbekas panna? Sinna kuhu on vähem varju, ehk kõrgemate hoonete katustele. Seal peegeldust allapoole ei teki. Eramajadel on see üldjuhul lõunapoolne katusekülg. Oleneb hoonest, millises stiilis tehtud – kas paneel jääb parapeti taha või mitte. Terverida aspekte. Kuid kuna see on hoone lõunapoolne külg, siis peegeldal vastashoone põhjapoolset külge, kus aken laseb sisse seda viimast valgust. Kui seal siis midagi sisse peegeldab, siis see ei pruugi olla lihtsalt halb.

AV: Täna see tehnoloogia areneb ka nii kiiresti, et seda 45-kraadi paneeli ei kasutatagi enam. Ja siis seda peegeldust kätte saada on keeruline. Aga viilkatuse puhul, ma ei tea.

RA: See oli üsna pika perspektiiviga ettepanek.

RK: Üldplaneering on ka pika perspektiiviga. Kuid meil on lähtutud, et see mida ei pea ilmtingimata reguleerima, siis see jääks valdkonna arengukavadesse. Nende muutmises on paindlikkust rohkem sees ja siis see muudatus jõuab kiiremini ka n-ö üldplaneeringusse, et ei peaks üldplaneeringut tihti muutma.

RA: On võimalik teha neid eriplaneeringuid.

5.9. Peatükk 2.1.3. „Veekogude ehituskeeluvöönd ja vesiehitised“. Peatüki kolmandas lõigus võiks olla viide KSH vastale leheküljele, kus on loetletud valla suuremad järved, jõed ja ojad või koostada tabel seletuskirja lisana. Peatükist ei selgu vesiehitiste (kanalid, paisud, kaldakindlustused jms) rajamise vajadus, ehitustingimused.

Seisukoht: Ettepanekut arvestatakse osaliselt. Lisatakse viide, muus osas puudub praktiline vajadus.

RK: Minu teada meil ei olnud kordagi arutlusel kanalite ja paisude rajamist.

RA: Aga kui keegi tahab väikest oja paisutada või kaldakindlustust rajada?

PT: Vee-erikasutushuba.

RK: Kuna on vee-erikasutusloa nõue, siis kas on seda vaja täiendavalt üldplaneeringus käsitleda?

RA: Kuid kas tuleb KSH-le vastav viide?

RK: Jah.

5.10. Peatükk 2.4. „Ruumikasutus asustustüskuste kaupa“. Peatükis on loetletud Põlva vallas asuvad külad ja Põlva linn. Planeeringu kaartidele märkida ka külade piirid ning seletuskirja viide vastavale planeeringu kaardile.

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Külapiiiridega ei ole üldplaneeringus määratud ühtegi tingimust. Piiride lisamine raskendab jooniste loetavust.

RK: Külapiirid on administratiivsed piirid, mille muutmine on seotud teiste asjaoludega kui üldplaneering. Külades on määratud küll ehitustingimusi, kuid need jagunevad valdavalt tihe- ja hajaasustuse vahel.

RA: Aga ma tahaksin täiendada, et mul on siin Tehnovõrkude skeem. Äkki samamoodi nagu siin panna joonisele külade nimetused? Ei pea siis piiridega olema, kuid inimene suudaks orienteeruda kus see küla asub.

TP: Sa tahad, et küla nimi oleks lihtsalt kusagil kaardil?

RA: Jah.

TP: Ma arvan, et see võiks olla.

RK: Kanname selle joonisele.

Lepiti kokku: Joonist täiendatakse, et oleks parem orienteeruda.

5.11. Peatükk 2.2. „Ruumikasutuse reserveerimine“. Tabelis 1 on toodud alade kasutamise nimestik, kus segahoonestusala defineeritakse kui *mitmekülgse tegevusega ehitiste* ja neid teenindava taristu ehitamiseks ette nähtud ala, sh äri ja väikeettevõtlus. Mõiste on ebatäpne: ehitistel on kasutusotstarbed, st tuleb täpsustada mõistet *mitmekülgse kasutusotstarbega ehitised*. Küsimus: kas segahoonestusalale on lubatud püstitada üksikelamu, kortermaju, ühiskondlikke hooneid, spordiehitisi. Ettepanek: sisustada segahoonestusala mõiste konkreetsemalt.

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Segahoonestusala põhimõte on lubada võimalikult suurt vabadust.

RK: Me küll täpsustame seda kasutusotstarbe sõnastust.

5.12. Tiheasustusalade üldplaneeringu kaardil on segahoonestusalana reserveeritud endise nn linavabriku maa-ala, kus asuvad eraomandis olevad maa-alad ja reformimata riigimaad. Ettepanek: üldplaneeringu elluviimiseks on otstarbekas endise linavabriku (Jaama, Kase, Ringtee tänavate vahel) territoorium lahendada ühtse detailplaneeringuna, st kaaluda võimalust määrata see üldplaneeringus terviklahendusega alaks, mis loob ühtse kujutluse ja millega suunata maa-ala ehitustegevust parima võimaliku tulemuse saamiseks.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada osaliselt. Üldplaneeringu seletuskirja lisatakse tingimus, et segahoonestusala lahendatakse terviklikult. Konkreetse tingimuse seadmise elluviimine võib olla mitmete maaomanike puhul äärmiselt vähetõenäoline.

RK: Mul omal praktikas on kogemusi, et sellised ühtselt algatatud detailplaneeringud mitme maaomanikuga ei jõua kiire tulemuseni kui üldse. Kui jõuab, siis on selle tervik ala vastu tunne huvi üks arendaja. Seega on ideaalilähedasi olukordi on väga raske realiseerida.

TP: Ma täiendaks. Küsimus on mis on terviklahendus? See võib olla ka ideeavaldus või arhitektuurivõistlus. Ärme kitsendada ainult detailplaneeringuga. Võib olla ka teemaplaneering nt.

RA: See on parem variant jah.

RK: Ja arhitektuurivõistluse kohta on meil tingimused seatud.

5.13. Tiheasustusalade üldplaneeringu kaardil on reserveeritud üldkasutatava alana Lina tn ja Ringtee vaheline territoorium, kuhu lubatud üldkasutatavate ehitiste ehitamiseks ettenähtud ala. Ettepanek: kaaluda võimalust reserveerida ala osaliselt segahoonestusalana (E3 koos väikesemahulise äritegevusega).

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Kehtivas üldplaneeringus on Lina tn ja Ringtee vaheline maa olnud segafunktsiooniga. Põlva linnas ei ole ette näha sellist ehitustegevust. Alad kavandatakse piirkonna metsapargina, kus on võimalik vaba aega veeta. Reserveeritud juhtotstarve annab võimaluse maad munitsipaalomandisse taotleda.

TP: Meil ei ole see munitsipaalomandisse saadud, peame taotlema. See on Mesimummi tagune. Põhimõtteliselt on lubatud. Taotleme munitsipaaali ära, siis vaatame mis saab.

RK: Kui taotleda munitsipaali, siis kohalik kogukond saab suuremas ulatuses kasu. Kui ei taotleta siis riik moodustab krundid ja müüb oksjonil maha.

5.14. Peatükis 2.5.3. on määratud Põlva linna miljööväertuslikud hoonestusalad Käisi-Piiri asumis ja paisjärve kaldal. Samasse ajastusse jääb raudteejaama piirkonnas eelmise sajandi 60-ndatel ja 70-ndatel aastatel rajatud ühtse hoonestuse ja haljastusstruktuuriga rajatud elamupiirkond (Tehnika Kastani, Savi tn). Ettepanek: kaaluda võimalust määrata miljööväertuslikuks hoonestusalaks Jaama Savi, Kastani, Tehnika tn piirkond).

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. 60-70ndate miljööala on määratud ning täiendava piiranguala Põlva linna ei seata. Lisaks on nimetatud piirkonnas juba mitmeid olemasolevaid eriilmelisi hooneid.

RA: Kuigi see Jaama tn on korda tehtud, suured puud maha võetud. Sinna ei tohiks tulla mingisuguseid monstrume juurde tolleaja stiiliga ehitatud ehitistele.

RK: Väärtustada saab kahte moodi. Üks – tunnustada ja rääkida, et piirkond on väärtuslik. Ja teine – määrata ala ära kusagil aktis, nt planeeringus miljööväertusliku alana. Aktis määramine ei ole ainult väärtustamine vaid toob ka teataval määral kohustusi. Kui piiratakse omandi kasutust, siis see peaks kaasa tooma mingisugust hüve. Nt toetusi. Muinsuskaitseamet on kultuuriväärtustele hakanud maksma mingisuguseid toetusi, kui objekt on kultuuriväärtus ja seda renoveeritakse.

RA: Väga kurvas seisus on need kaks raudteeäärset maja.

TP: Neid ei taastata. Ühte vähemalt.

RK: Seda enam kui mitmed hooned ongi sellises seisus, et taastamine on kallim kui uue tegemine. Seega, mingit kitsendust alana, ei ole otstarbekas seada.

RA: Praegu ta vist on selles kehtivas.

TP: Kehtivas on.

RK: Miljööväertuslike alade piire täpsustatakse – mõnede ala kaovad, mõnede piirid muutuvad vastavalt kuidas on säilinud väärtused.

5.15. Planeeringu aluskaardina on kasutatud põhikaarti (viide lisada seletuskirja), kus on ühe kihina nimetatud nn lage ala. Küsimus: missugustel kaalutlustel on planeeringu kaartidel need alad jätkuvalt jäetud planeerimata ja juhtotstarve määramata? Samuti segab planeeringukaardi vaatlemist põhikaardi reljeefi kiht.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada osaliselt. Põhikaardi aluskiht ei määratle planeerimist. Täpsustatakse joonise tingimärke viitega maatulundusalale, ehk n-ö ilma värvita alale, millel on põhikaart enim näha.

RK: Reljeef aitab mõista, milline elukeskkond on. Eriti Põlva vallas võib tekkida vale arusaam, kui see ära võtta.

5.16. Planeeringu seletuskirjas, kus on viidatud KSHs esitatud andmetele, lisada selguse huvides peatüki ja lehekülje number või seletuskirja lisana loetelu tabelina (arengukavad jm lähtematerjalid, riigitee, loodusobjektid, tänavad, kultuurimälestised, jms).

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Planeering kehtestatakse, lisamaterjal mitte.

RA: Tahaksin täiendada. Kui tuleb viide veekogudele (p 5.9), siis võiks olla ühtemoodi.

RK: Me oleme loobunud seaduse alusel kitsendusi loovate objektide esile toomisest ja kitsaste teemade käsitlemisest planeeringus. Kehtiv seadus jääb kehtima, hoolimata millise lahendusega üldplaneering kehtestatakse. Kui üldplaneeringus ei tehta ettepanekuid kaitsealuste objektide kaitsekorra muutmiseks, siis see ei muutu.

5.17. Planeeringumetoodika arendamiseks ja ühtlustamiseks on välja antud tutvustavaid trükiseid ja soovituslikke juhendeid. Küsimus: kas üldplaneeringu koostamisel on kasutatud neid materjale (nt Ruumilise planeerimise leppemärgid –YP leppemärgid)?

Seisukoht: Selgitus – tegemist on soovituslike materjalidega, mida on üldjoontes järgitud, kuid jooniste loetavuse huvides mitte alati.

RK: Konsultandina on meil olnud oma metoodika kujutamiseks üks meetod läbi aastate, mida me siis kohandame vastavalt tellijale.

RA: Mina olen harjunud soovituslike leppemärkidega ja seda oli võõras vaadata.

5.18. Peatükis 1 „Planeeringu lähteseisukohad“ lk 6 alaõigus „Võtmevaldkondade strateegilised eesmärgid“ ühe alapunktina on märgitud ettevõtluskeskkonna eesmärkides: Baltikumi energiakompetentsikeskuse rajamine. Küsimus: missugusest arengudokumendist tulenevalt rajatakse nimetatud keskus Põlva valda?

Seisukoht: Selgitus – energiakompetentsikeskuse rajamine on kajastatud Põlva valla arengukavas 2015-2029.

RA: Kas koht on ka juba kindlaks määratud?

RK: Minu teada ei ole.

TP: See koht oli olemas. Kuid toetusprotsent oli nii väike, et loobuti selle taotlemisest. Aga (dokumentidest) me välja ei ole võtnud, las olla.

5.19. Peatükis 2.4.1 „Põlva linn“ lk 17 alajaotuses Ehituslik piirkond 12, millest osa on miljöövärtuslik hoonestusala. Ettepanek: selgitada täpsemalt, missugune osa piirkonnast on miljöövärtuslik ala.

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Selgitus – miljöövärtuslik ala on kantud joonisele.

RK: Näitab joonisel ja seost seletuskirjas oleva skeemiga.

5.20. Peatükis 2.5.3. „Väärtuslikud alad ja objektid“ lk 38 jaotuses „Miljöövärtusliku alal kaitse- ja kasutamistingimused on järgmised“: 1. lõik - Tingimuse täitmise tagamiseks tuleb katuse vahetuse,

ehitiste fassaadide (sh ka avatäited, trepid, väravad jms) muutmise, piirete ehitamise jne korral taotleda omavalitsuse luba. Küsimus: missugust luba on mõeldud? Kohalikul omavalitsusel on põhjendatud juhul õigus anda või kaaluda ehitusloa või –teatise andmist ehitusseadustiku lisas 1 nimetatud ehitiste puhul. Ettepanek: täpsustada lause sõnastust – „Katuse vahetuse, ehitiste fassaadide (sh ka avatäited, trepid, väravad jms) muutmisel, piirete ehitamisel jne lähtuda kehtivast ehitusseadustikust“.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada osaliselt. Sõnastust korrigeeritakse järgmiselt: „Tingimuste täitmise tagamiseks tuleb katuse vahetus, ehitiste fassaadide (sh ka avatäited, trepid, väravad jms) muutmine lahendada vastavalt kehtivale seadusandlusele.“

RA: See on parem sõnastus jah. Ehitusseadustiku nimetus võib muutuda.

5.21. Sama peatükk lk 38 viimane lause: „Uued aknad peavad olema puidust ja algse aknajaotusega.“ Miljöövärtuslikul hoonestusalal on ülepingsutatud nõuda ainult puidust aknaid. See nõue on põhjendatud muinsuskaitsealadel asuvate hoonete puhul. Ettepanek: võib paigaldada PVC- pakettaknaid, puitaluiniiumist, puidust aknaid. Algne aknajaotus on asjakohane.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada osaliselt. Sõnastust korrigeeritakse järgmiselt: „Uued aknad peavad olema algse aknajaotusega. Puihoonetel ei tohi kasutada PVC aknaid.“. Miljöövärtuslikul alal asuvatele puitmajadele PVC pakettaknad ei sobi ning seda ei saa kaitstava miljöö puhul lubada.

RA: Nad ei tulegi siia üldse küsima. Seda ei suuda jälgida.

TP: Meil on miljööpiirkond jube väike. Ja me arvestame, et on mõned kivist hooned sees. Las seal siis lähevad. Puihoonel aga mitte.

RK: See on omavalitsuse järelvalve küsimus. Nõudest ei saa loobuda nii kergekäeliselt väitega, et seda ei jõua keegi jälgida.

RA: Aga see võrdse kohtlemise printsiip. See kes on juba ära pannud. Teine tuleb ütlema, et ma tahan ka. Miks temale ei või panna?

RK: See ei ole võrdse kohtlemise printsiip. Võrdse kohtlemise printsiip näeb ette võrdsetes tingimustes kohtlemist võrdselt. Planeeringul ei ole paratamatult tagasiulatuvat jõudu. See kellel on kunagi pandud PVC aknad ja hakkab neid vahetama miljöövärtuslikul alal, siis peab ta panema need aknad mis sobivad, ehk sama ei saa panna.

TP: Miljöövärtuslik piirkond on suhteliselt kesklinna piirkond, kus me ka ise liigume ja seal siis märkame.

RA: See ei tööta, ei muinsuskaitse alal, ei kusagil mujal.

PP: Kui ei tööta, siis ei tähenda, et me sellest kohe loobuma peaksime.

RK: Vähemalt püü peaks olema mingisuguse väärtuse kaitseks või elukeskkonna tingimuse saavutamiseks. Nüüd said selle ettepaneku tegija ettepanekud otsa. Kas soovite veel midagi täiendada?

TP: Minul on küsimus. Kui ettepanekut ei arvestata, siis peab olema ettepaneku tegija sellega nõus või võtab üldse oma ettepaneku tagasi.

RK: Selle täpsustame kirjaga üle. Kas ettepaneku tegija on nõus valla seisukohaga ja kui olete siis oleks tore kui võtate vastava ettepaneku tagasi.

RA: Selle kohta tuleb kiri?

RK: Saadame kirjaga üle. Kui tagasi ei võta, siis toimub järelevalvemenetlus.

6. Peeter Anijala (Anijalg) ettepanek

(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-53-1)

6.1. Mina Peeter Anijalg Salu tn 1 omanikuna soovin muuta uues üldplaneeringus oma katastriüksuse sihtotstarvet segahoonestus maaks.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

7. Romet Neemse vastuväide

(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-42-2)

7.1. Olen eelnevalt teinud ettepaneku, et Himmaste liivamaardla reserveerida üldplaneeringus tootmisalaks T4. Selgitasite 05.04.2017 kirjas nr 7-1/17-9-2, et lähtuvalt Põlva Vallavolikogu 10.02.2016 otsusega nr 1-3/11 antud tingimuslikust nõusolekust ei pea Põlva Vallavalitsus võimalikuks reserveerida Himmaste maardlat tootmisalaks T4. Üldplaneeringus esitab kohalik omavalitsus oma ruumilise arengu eesmärgid. Kuni pole lahendatud 10.02.2016 otsuses toodud kaevandamisloaga nõustumise tingimused ei pea Põlva Vallavalitsus kohaseks kõnealuses kohas viidata kaevandamisele kui omavalitsuse ruumilisele eesmärgile. Juhin tähelepanu, et Keskkonnaamet on koostanud Himmaste liivakarjääri loa andmise korralduse eelnõu, millega on kavas kaevandamisluba anda ning esitas korralduse eelnõu seisukoha andmiseks maavarade komisjonile. Maavarade komisjon kooskõlastas 9. juuni 2017. aasta istungi protokollilise otsusega nr 17-88 Keskkonnaameti maapõuebüroo juhataja korralduse „Maavara kaevandamisloa andmine Himmaste liivamaardla Himmaste liivakarjääri mäeeraldisele ja keskkonnamõju hindamise algamata jätmise“ eelnõu. Keskkonnaameti loa andmise korralduse eelnõust selgub, et Põlva Vallavolikogu esitatud tingimused Himmaste liivakarjääri kaevandamisloa andmisele on täidetud.

Eeltoodust tulenevalt palun jätkuvalt üldplaneeringus reserveerida Himmaste liivakarjääri ala tootmisalaks T4.

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Kuni ei ole täidetud Põlva Vallavolikogu 10.02.2016 otsuses nr 1-3/11, Arvamuse andmine Himmaste liivamaardla Himmaste liivakarjääri kaevandamise loa taotluse ja otsuse eelnõu kohta, kaevandamisloa väljastamise aluseks seatud tingimused, ei ole põhjendatud planeeringus muuta maatulundusala tootmisalaks T4. Ettepaneku arvestamisega läheks Põlva vald vastuollu oma varasema otsusega.

8. Argo Kamja ettepanek

(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-54-1)

8.1. Palun vähendada Jaama 59 piirkonnas - kinnistul nimega Mammaste Vissi 35 (katastritunnus 62001:004:0330) – ehituskeelu vööndit 50 meetrile nagu kõrvalolevatel kinnistutel. Ning samas palume võimaldada elamumaal ehitust sellises määras, mis piirangud lubavad.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

RK: Ehitust saab lubada peale kalda ehituskeeluvööndi vähendamist ja üldplaneeringu kehtestamist.

9. Kristjan Värtoni ettepanekud

(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-47-3)

9.1. Ühtse tervikuna planeeritud kinnistud Mammaste külas. Oleme planeerinud Mammaste külas vana kasvahoone kompleksi baasil võimalikku arendust, milleks palume muuta üldplaneeringus sihtotstarvet alljärgnevalt:

Omanik	Katastritunnus	Praegune sihtotstarve üldplaneeringu projektis	Soovitav sihtotstarve
V ja V Varahalduse OÜ	61901:001:0050	Põllumaa	Segahoonestusega ala
V ja V Varahalduse OÜ	61901:001:0044	T1	Segahoonestusega ala või T2
Kristjan Värton	61901:001:0040	-	Segahoonestusega ala

Seisukoht: Ettepanekut arvestada osaliselt.

61901:001:0050 – mitte arvestada, sest asub osaliselt väärtuslikul põllumajandusmaal.

61901:001:0044 – arvestada.

61901:001:0040 – arvestada.

9.2. OÜ Norten kuuluv hoone kinnistul 61901:001:0030 Mammaste külas. Praegu puudub planeeringu järgi juurdepääs Kuuri kinnistule 61901:001:0030. Palume lisada üldplaneeringusse transpordimaana ajalooliselt väljakujunenud tee ligipääsuks kinnistule.

Lisatud joonis koos vastava tähistusega.

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Üldplaneeringuga ei lahendata üksikute kruntide juurdepääsu küsimusi.

9.3. Norten OÜ hoone Uus tn 4b. Oleme alustanud Norten OÜle kuuluva hoone alusele maale hoonestusõiguse seadmist plaaniga tulevane kinnistu erastada. Palume muuta vastava üksuse sihtotstarvet segahoonestusega alaks nii, et tulevikus plaanide täpsustumisel oleks võimalik sinna rajada kas elukondlik- või ärikinnisvara.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

10. Annely Hindriksoni ettepanek

(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-55-1)

10.1. Esitan ettepaneku valla üldplaneeringu ja KSH aruandega seoses. See puudutab Himmaste küla ja Himmaste liivamaardlat. Tekstist nähtub, et maardlale tuleb tagada liikluskõormusele vastav juurdepääsutee. Selleks tuleb vajadusel suurendada olemasoleva tee kandevõimet ehk siis antakse võimalus karjääri väljaveotee rajamiseks läbi tiheasustusalala. Ei ole arvestatud Himmaste küla

elanike ettepanekuga rajada Himmaste karjäärile uus juurdepääsutee. Samas on olemas vallavolikogu otsus kaevandamisloa väljaandmise vallapoolsete tingimuste kohta. http://www.polva.ee/bw_client_files/polva_linn/public/img/File/OE1.pdf.pdf
Tingimusi pole üldplaneeringusse sisse kirjutatud. Teen ettepaneku lisada Himmaste liivamaardla uus juurdepääsutee üldplaneeringusse perspektiivse teelõiguna.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada osaliselt. Seletuskirjast jäetakse välja lause: „Selleks tuleb vajadusel suurendada olemasoleva tee kandevõimet.“ Himmaste liivamaardla uue juurdepääsutee saab üldplaneeringusse kanda tingimusel, kui määratakse maardla alale T4 juhtotstarve.

11. Anti Rütüli ettepanek

(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-56-1)

11.1. Lisada üldplaneeringusse perspektiivseks kergliiklusteeks ühendus Mammaste ringist Ihamaru ringini paralleelselt sõiduteega. Sellega ühendame mitmed kergliiklusteed üheks tervikuks. Põlva Kooli Mammaste õppehoone ja Pihlapuu lasteaia õpilased saaks turvaliselt kooli ja lasteaeda.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

12. Põlva Maavalitsuse 21.08.2017 e-kiri

(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-43-5)

12.1. Seoses maakonnaplaneeringu kehtestamisega palume Põlva valla koostatava üldplaneeringu täpsustamisel ja täienduste tegemisel lähtuda alates 19.08.2017 kehtivast Põlva maakonnaplaneeringust 2030+ ning tagada üldplaneeringu kooskõla Põlva maakonnaplaneeringuga 2030+.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

RK: Kuna oleme koostanud üldplaneeringut sama-aegselt maakonnaplaneeringuga, siis on meil maakonnaplaneeringuga kooskõla tagatud. Oleme täpsustanud rohelist võrgustikku mõningates kohtades, kuid see on loomulik.

12.2. Palume täpsustada, millisest planeerimisest tulenevatele ülesannetele viidatakse peatükis 1 (Ptk 1 lk 4 vastavalt lähteseisukohtadele tulenevad ülesanded planeeringule kehtivast planeerimisest ...).

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

12.3. Peatüki 2 punkti 2.1. loetelu esimeses punktis on kirjas *arendamine peab toimuma eelkõige sisestruktuuri tihendamise kaudu*; samas on teises punktis kirjas *mistahes uute elamupiirkondade rajamisel*. Teeme ettepaneku täpsustada, et uute elamupiirkondade rajamine saab toimuda vaid erandkorras kohaliku omavalitsuse kaalutusotsuse alusel.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

12.4. Palume ühtlustada mõisted, mis on seotud tiheasustusega aladega (praegu on üldplaneeringus kasutusel tiheasustusega alad, tiheasustusalad, tiheasulad, tiheasustus, tiheasum), ja lisada vajadusel kasutatavate mõistete selgitused.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

12.5. Palume täpsustada üldplaneeringus kasutatavat mõistet *asum* lähtuvalt maakonnaplaneeringus kasutatavast mõistest *tiheasum*.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada.

12.6. Palume lisada üldplaneeringus Põlva linna asustuse käsitlemisel kehtivast maakonnaplaneeringust tulenev mõiste *linnalise asustuse ala* ja siduda sellega mõiste *tiheasum*. Põlva maakonnaplaneeringuga on määratud linnalise asustuse alad (ptk 2.2.), mis on Põlva vallas Põlvas ja selle lähitümbruses.

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Üldplaneeringut ei muudeta, kuna üldplaneeringu ja maakonnaplaneeringu käsitlemised on erinevad. Ruumiliselt on maakonnaplaneering palju üldisem. Linnalise asustusega ala ei ole üldplaneeringus mingi alaga kattuv ja kogu selle ulatus ei ole tiheasumiteks jagatud. Üldplaneeringusse jääb mõiste tiheasustusalala. Asum on üks tiheasustusalala väiksem üksus (ehk tiheasustusalala saab jagada asumiteks).

RK: Täiendavalt planeerimisseaduse kohaselt tuleb üldplaneeringus määrata tiheasustusalala, mitte aga linnalise asustusega ala.

12.7. Punktis 2.3. on viidatud Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala üldplaneeringule. Palume täpsustada, kas selle planeeringuga sätestatu võetakse tervikuna koostatavasse üldplaneeringusse üle või võetakse üle vaid koostatava üldplaneeringu punktis 2.3. toodu ja Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala üldplaneering jäetakse ka kehtima/ kaotab kehtivuse üldplaneeringu kehtestamisel. Samuti tuleks koostatavas üldplaneeringus viidata teistele kehtivatele üldplaneeringutele/ teemaplaneeringutele.

Seisukoht: Ettepanekut arvestada. Ürgoru üldplaneeringu sätestatu jääb kehtima. Lisatakse vastav selgitus.

12.8. Palume avalikult kasutatavate hoonete ümbruses analoogselt parkimiskohtade normikohase kavandamise nõudele näha ette meetmed jalakäijatele/ kergliiklejatele piisava ruumi tagamiseks.

Seisukoht: Ettepanekut mitte arvestada. Sellist probleemi ei ole ette näha, lisaks reguleerivad valdkonda juba ka teised dokumendid.

12.9. Ehitustingimuste tabelites toodud tingimused ei võimalda ehitada Põlva linnas nn *funkelamuid* ka piirkonda, kus need juba asuvad. Kas see on taotluslik?

Seisukoht: Selgitus – viilkatuste piirkonnas ei lubata, mujal lubatakse funkkelamuid ehitada.

12.10. Punkti 2.1.4. viimasest lõigust jääb mulje, et Põlva vallas on määratud väärtuslikeks põllumajandusmaadeks alad, millel asuvad hooned.

Seisukoht: Selgitus – üldiselt on põhimõte, et ei määrata väärtuslikeks põllumajandusmaadeks alasid, millel asuvad hooned. Samas ei saa välistada olukorda, kus mõni hoone võib olemas olla või soovitakse taastada.

13. Jaanus Aani (Aan) küsimus

(Põlva valla dokumendiregistri nr 7-1/17-57-1)

13.1. Tekkis küsimus – Himmaste külas T1 ja T2 alal välisviimistlusena lubatud vaid betoon, kivi, metall ja klaas. Miks puitu pole nimekirjas ehk millega see materjal vastuollu läheb?

Seisukoht: Selgitus – seletuskirja lisatakse välisviimistlusmaterjalina puit.

RK: Oleme jõudnud läbi vaadata nüüd kõik laekunud kirjad. Kas on veel tekkinud küsimusi, ettepanekuid, arvamusi?

Küsimus: Kui nüüd vallad ühinevad, kas siis algab see üldplaneeringu koostamine jälle algusest?

RK: Seaduse kohaselt tuleb ühinenud omavalitsuses ühinemise järgselt koostada uus üldplaneering teatava aja jooksul. Aeg näitab kuidas seda sätet tõlgendatakse ja kuidas selleni jõutakse. Koostatava üldplaneeringu puhul olid aluseks varasemad üldplaneeringud, millest valla osa oli üsna värske. Meil oli juhis seda muuta võimalikult vähe. Samas võtsime arvesse, et toimub rahvastiku vähenemine ja koondumine keskustesse. Kui toimub liitumine, siis on Põlva vald edus, kuna vallas asub maakonna keskus.

TP: Koostava üldplaneeringu koostamiseks on kulunud 3,5 aastat. Järgmine planeering võtab ka aega kindlasti rohkem kui 2 aastat. Meile on väga oluline, et koostatav saaks kehtestatud, siis saame toimetada Põlva linnas ja valla territooriumil.

RK: Seaduse sätte mõte on, et ühinevale omavalitsusele oleks tagatud ühtne areng. Teoreetiliselt võib olla nii, et mõned vallad on planeerinud väga oma valla keskselt. Põlva valla koostatava üldplaneeringu puhul on meil väga palju seoseid olnud lahendada naaberomavalitsustega. Nt Ahja ürgoru teemaplaneering. Nt Kanepi vallaga oli tihedalt suhtlust kergliiklusteede võrgustiku osas. See planeering on juba koostatud laiapõhjalisemana ja on läbi räägitud. Küsimus võib olla, et hakatakse võrdlema planeeringu sisulisi lahendusi ja hakatakse neid ühtlustama. Võib-olla vaieldakse üle kuhu mingi kindel objekt tuleb. Aga see objekti tulek võib olla lahendatakse mingi arengukavaga pigem. Üldplaneeringus oleme püüdnud vältida objektipõhist planeerimist, vaid pigem oleme planeeringu elukeskkonnapõhiselt. Et oleks süsteem.

Küsimus: Millal see planeering nüüd vastuvõetakse? Selle aasta jooksul?

RK: Kehtestamiseni ei oska ma öelda millal jõuame. Tuleb läbida ehituskeeluvööndi vähendamise menetlus, KSH aruande heakskiitmine ja siis järelevalve menetlus. Oleneb järgnevatest menetlustest. Kui järelevalvemenetlus on läbitud, siis paratamatult jõuab see volikogu lauale.

Küsimus: Siis on uus volikogu?

RK: Arvatavasti. Võidakse mitte kehtestada, kuid seda peab motiveerima. Või pikendada selle planeeringu meneltust, lisades liituvad vallad.

Küsimus: Olen kuulnud ühinevates valdades juttu, et Põlvas küll kehtestatakse, kuid seda saab muuta. See muutmine on justkui väga lihtne.

RK: Muuta saab kogu aeg. Eriplaneeringuga või teemaplaneeringuga. Mina mõtlen, millised teemadevõrgustikud vajaksid ühtlustamist, kuna piirkondlikud ehitustingimused jäävad erinevaks.

TP: Detailplaneeringuga saab muuta ainult ühte kindlat kohta.

RK: Detailplaneeringuga muutmine peaks olema erand. Tänan, et tulite. Kui on veel midagi, siis palun esitada see kirjalikult.

Arutelu lõpp.

Protokollis: R. Klesment (OÜ Pärnu Instituut)

P Ä R N U
INSTITUUT

**PÕLVA VALLA ÜLDPLANEERINGU JA PLANEERINGULE KOOSTATUD
KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE AVALIK AREUTELU**

OSALEJATE NIMEKIRI

08.09.2017 kell 17.00

Põlva Kultuuri-ja Huvikeskuse salongis (Kesk tn 15, Põlva)

Nimi	keda esindab	kontaktandmed	allkiri
1. Priit Paalo	Põlva VV	ppriit.paalo@polva.ee	
2. Tiivi Parts	Põlva VV	tiivi.parts@polva.ee	
3. Piret Toomre	Adepte Ekspert OÜ	piret@adepte.ee	
4. K. Luomant	kodanik	Kaismoorant	
5. A. Kress	kodanik	a.guncil.com	
6. R. Aaramäe	kodanik	andresara@hot.ee	
7. Romet	Neeme	romet.neeme@gmail.com	
8. Andres Viia	Vallavolikogu	a.viia@gmail.com	
9. Siit Püüsk	Keskkonnamõju	siit.puus@adepte.ee	
10. Eha Kaha	kodanik	eha.kaha@hot.ee	
11. Ly Kanya	kodanik	lykanya@gmail.com	
12. Tiin Tobalt	kodanik	tiin.tobalt@gmail.com	
13. Raimo Klement	õu PÄRNU INSTITUUT	raimo.klement@adepte.ee	
14.			

Lisa 3 KSH aruandele avalikustamise käigus laekunud ettepanekud

Maa-amet 07.08.2017 nr 6-3/17/12168-3

MAA-AMET

Georg Pelisaar
vallavanem
Põlva Vallavalitsus
info@polva.ee

Teie 06.01.2016 nr 7-1/15-22-15
21.04.2016 nr 7-1/15-22-24
05.09.2016 nr 7-1/15-22-27
04.01.2017 nr 7-1/17-2-1
04.04.2017 nr 7-1/17-2-11
19.05.2017 nr 7-1/17-2-14
10.07.2017 nr 7-1/17-43-1

Meie 22.01.2016 nr 6.2-3/386
03.02.2017 nr 6-3/17/343-2
26.04.2017 nr 6-3/17/343-4
14.06.2017 nr 6-3/17/343-6
07.08.2017 nr 6-3/17/12168-3

Vastuväidete esitamine avalikul väljapanekul olevale Põlva valla üldplaneeringule

Austatud vallavanem

Põlva Vallavalitsus teatas 10.07.2017 kirjaga nr 7-1/17-43-1 Põlva valla üldplaneeringu ja planeeringule koostatud keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avalikustamisest. Põlva Vallavolikogu 05.05.2014 otsusega nr 1-3/21 algatati Põlva valla üldplaneering 2029+ ning KSH. Üldplaneering on vastuvõetud ja suunatud avalikustamisele Põlva Vallavolikogu 29.06.2017 otsusega nr 1-3/22.

Põlva valla üldplaneeringu eesmärgiks on ruumilise arengu põhimõtete edasine kujundamine, maa- ja veealade üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste, sh maakasutuse juhtotstarvete ning hoonestuse kõrguslike- ja kauguslike piirangute määramine, valla arenguks oluliste sotsiaalobjektide ja üldkasutatavate maade asukohtade määramine, asustuse ja ettevõtluse arengu suunamine, detailplaneeringu koostamise kohustusega alade ja juhtude määramine, miljooväertuslike hoonestusalade ja maastike kaitse- ja kasutamistingimuste seadmine, põhiliste teede ja tehnoarajatiste asukohtade määramine, puhke- ja virgestusalade määramine, ranna ja kalda piiranguvööndi ja ehituskeeluvööndi täpsustamine, ettepanekute tegemine kaitse alla võetud maa-alade ja üksikobjektide kaitsereežiimi täpsustamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks. Vastuvõetud planeeringu ja KSH aruandega oli võimalik tutvuda avaliku väljapaneku ajal 24.07.2017 - 21.08.2017 Põlva valla veebilehel <http://www.polva.ee/algatatud-ylplaneering>. Maa-amet, tutvunud Põlva valla veebilehel olevate üldplaneeringu materjalidega, märgib järgmist.

Maa-amet on eelnevalt palunud täiendada Põlva valla üldplaneeringu dokumente vastavalt oma kirjas 22.01.2016 nr 6.2-3/386 toodud märkustele ning kirjas 03.02.2017 nr 6-3/17/343-2 ei ole Maa-amet nõustunud planeeringulahendusega, kuna kooskõlastamiseks esitatud kujul oli üldplaneering vastuolus maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) §-ga 14. Samuti ei nõustunud Maa-amet Põlva Vallavalitsuse 04.04.2017 kirjas nr 7-1/17-2-11 ja 19.05.2017 kirjas nr 7-1/17-2-14

Mustamäe tee 51 / 10621 Tallinn / 665 0600 / maaamet@maaamet.ee / www.maaamet.ee
Registrikood 70003098

esitatud seisukohtadega ning palus jätkuvalt arvestada kõigi Maa-ameti kirjas 03.02.2017 nr 6-3/17/343-2 kirjeldatud ning 26.04.2017 kirjas nr 6-3/17/343-4 ja 14.06.2017 kirjas nr 6-3/17/343-6 põhjendatud märkustega ja täiendada planeeringudokumente. Oma 14.06.2017 kirjas nr 6-3/17/343-6 palusime esitada üldplaneering enne selle vastuvõtmist Maa-ametile kooskõlastamiseks, mida ei ole tehtud.

Põlva valla territooriumil asuvad täielikult või osaliselt keskkonnaregistri maardlate nimistus olevad neli maardlat: Kadaja liivamaardla (registrikaardi nr 824), Himmaste liivamaardla (registrikaardi nr 913), Ahja (Ahja-Lutsu, Vanamõisa) turbamaardla (registrikaardi nr 627) ja Riha turbamaardla (registrikaardi nr 488). Põlva valla territooriumile jääb üks kehtiv maavara kaevandamise luba: Kadaja II liivakarjäär (loa nr L.MK.PÕ-174838, loa omanik AS TREV-2 Grupp) ning Keskkonnaametis on menetluses Romet Neemse poolt esitatud Himmaste liivakarjääri kaevandamisloa taotlus.

1. Seletuskirja peatükis 2.1.4. *Väärtuslik põllumajandusmaa, metsamajandusmaa* on kirjeldatud (tsiteerin): „Kaevandamisloa menetluses **tuleb** läbi viia keskkonnamõjude hindamine, kus tuleb kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikule põllumajandusmaale“. Täpsustame, et keskkonnamõjude hindamise läbiviimine kaevandamisloa menetluses ei ole kohustuslik, vaid selle vajadust hindab loa andja. Palume lähtuda Põlva maakonnaplaneeringu (järelevalvesse esitatud materjalist, leitav Põlva Maavalitsuse kodulehelt) sõnastusest, mis jätab kaevandamisloa andjal võimaluse teha keskkonnamõjude hindamise vajalikkuse osas kaalutusotsus. Kaevandamisloa andja algatab kaevandamisloa menetluses keskkonnamõjude hindamise vaid vastavalt vajadusele. Palume seletuskirja peatükki 2.1.4. *Väärtuslik põllumajandusmaa, metsamajandusmaa* täpsustada järgmiselt (tsiteerin): „Kaevandamisloa menetluses tuleb **vajadusel** läbi viia keskkonnamõjude hindamine, kus tuleb kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikule põllumajandusmaale“.
2. Selgitasite 19.05.2017 kirjas nr 7-1/17-2-14, et Põlva Vallavalitsusele teadaolevalt ei ole Põlva Vallavolikogu 10.02.2016 otsusega nr 1-3/11 antud kaevandamisloaga nõustumise tingimused täidetud. Samuti selgitasite, et olete valmis tegema täiendusi üldplaneeringusse ja reserveerima Himmaste liivakarjääri tootmisalaks T4 kuni kehtestamise otsuseni jõudmiseni, kuid täiendused peavad tagama kõikide õigusaktidega kooskõlas oleva lahenduse. Nõustusime oma kirjas 14.06.2017 nr 6-3/17/343-6, et üldplaneeringu täiendused peavad tagama kõikide õigusaktidega kooskõlas oleva lahenduse ning teavitasime, et Keskkonnaamet on koostanud Himmaste liivakarjääri loa andmise korralduse eelnõu, millega on kavas kaevandamisloa anda ning esitas korralduse eelnõu seisukoha andmiseks maavarade komisjonile. Maavarade komisjon kooskõlastas 9. juuni 2017. aasta istungi protokollilise otsusega nr 17-88 Keskkonnaameti maapõuebüroo juhataja korralduse „Maavara kaevandamisloa andmine Himmaste liivamaardla Himmaste liivakarjääri mäeeraldisele ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ eelnõu. Kuna Keskkonnaameti loa andmise korralduse eelnõust selgub, et Põlva Vallavolikogu esitatud tingimused Himmaste liivakarjääri kaevandamisloa andmisele on täidetud, on kaevandamisloa andmine lähiajal tõenäoline. Eeltoodust tulenevalt palume jätkuvalt üldplaneeringus reserveerida Himmaste liivakarjääri ala tootmisalaks T4 ning täpsustada vastavalt üldplaneeringu jooniseid.
3. Lisaks märgime, et KSH aruande peatükis 3.3.8. *Maavarad* on kirjeldatud (tsiteerin): „Üleriigilise tähtsusega maardlaid Põlva vallas ei ole“ ning peatükis 4.2.1.2. *Maavarade kasutamine* on kirjeldatud (tsiteerin): „Põlva vallas leidub vaid kohaliku tähtsusega liiva ja turvast“. Täpsustame, et alates 01.01.2017 hakkas kehtima uus maapõueseadus, mille alusel ei jaotata maardlaid enam kohaliku või üleriigilise tähtsusega maardlateks.

Maa-amet, tutvunud Põlva Vallavolikogu 29.06.2017 otsusega nr 1-3/22 vastuvõetud ja avalikustamisele suunatud Põlva valla üldplaneeringu dokumentidega, ei nõustu jätkuvalt esitatud Põlva valla üldplaneeringu lahendusega, kuna esitatud kujul halvendab üldplaneering olemasolevat olukorda maavarale juurdepääsu osas ja planeering on vastuolus MaaPS §-ga 14.

Palume üldplaneeringu täiendamisel arvestada Maa-ameti kirjades 03.02.2017 nr 6-3/17/343-2, 26.04.2017 nr 6-3/17/343-4 ja 14.06.2017 nr 6-3/17/343-6 toodud ja käesolevas kirjas korratud ettepanekutega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Tambet Tiits
peadirektor

Teadmiseks: Põlva Maavalitsus - info@polva.maavalitsus.ee

Lisa 4 KSH aruande heakskiitmine

Lisatakse laekumisel